

SUONENJOEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS

2024

Kaupunginhallitus 14.4.2025
Kaupunginvaltuusto 16.6.2025

SISÄLLYSLUETTELO

SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2024

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1.	Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat	s.2
1.1.1.	Kaupunginjohtajan katsaus	s.2
1.1.2.	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	s.5
1.1.2.1.	Suonenjoen kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	s.5
1.1.2.2.	Yleinen taloudellinen kehitys	s.9
1.1.2.3.	Oman talousalueen kehitys	s.15
1.1.2.4.	Suonenjoen kaupungin toiminnan ja talouden tarkastelu	s.17
1.1.2.5.	Henkilöstö	s.25
1.1.2.6.	Ympäristötekijät ja ilmastotyö	s.26
1.2.	Kokonaistalouden tarkastelu	s.29
1.2.1.	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	s.29
	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	s.30
1.2.2.	Toiminnan rahoitus	s.31
	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	s.32
1.2.3.	Rahoitusasema ja sen muutokset	s.33
	Tase ja sen tunnusluvut	s.35
1.2.4.	Kunnan kokonaistulot ja -menot	s.37
	Kaupungin kokonaistulot ja menot	s.37
1.3.	Konsernin toiminta ja talous	s.39
1.3.1.	Yhdistelmä kuntakonsernin tilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	s.39
1.3.2.	Konsernin toiminnanohjaus	s.39
1.3.3.	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	s.40
1.3.4.	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	s.43
1.3.5.	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	s.46
1.3.6.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	s.49
	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	s.50
	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	s.51
	Konsernitase ja sen tunnusluvut	s.52
1.4.	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	s.54
1.5.	Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	s.63
1.6.	Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	s.67
1.6.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	s.67
1.6.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	s.67

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1.	Tavoitteiden toteutuminen	s.75
2.2.	Käyttötalouden toteutuminen	s.76
2.3.	Tuloslaskelman toteutuminen	s.111
2.4.	Investointien toteutuminen	s.114

2.5.	Rahoitusosan toteutuminen	s.113
2.6.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	s.116

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1.	Suonenjoen kaupungin tilinpäätöslaskelmat	s.117
	Tuloslaskelma	s.118
	Kaupungin rahoituslaskelma	s.119
	Suonenjoen kaupungin tase	s.120
3.2.	Suonenjoki-konsernin tilinpäätöslaskelmat	s.122
	Konsernin tuloslaskelma	s.122
	Konsernin rahoituslaskelma	s.123
	Konsernitase	s.124

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1.	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	s.127
4.1.1.	Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus	s.127
4.1.2.	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	s.128
4.1.3.	Tuloslaskelman liitetiedot	s.129
4.1.4.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	s.131
4.1.5.	Taseen liitetiedot, vastaavaa	s.132
4.1.6.	Taseen liitetiedot, vastattavaa	s.137
4.1.7.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	s.139
4.1.8.	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	s.140
4.1.9.	Liitetietojen erittelyt	s.141
4.2.	Eriytetyt laskelmat	s.142
4.2.1.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	s.142
4.2.2.	Kilpailulain 30d §:n mukaiset eriytetyt tilinpäätökset	s.143

5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

6.1.	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	s.147
------	--	-------

1. Toimintakertomus

SUONENJOEN KAUPUNKI

1.1. KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT

1.1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Maailman talouden kehitys on tällä hetkellä heikkenemässä. Yhdysvaltain presidentinvaalien jälkeen on alkanut kauppasota, tullien ja vastatullien asettaminen. Myös sotien laajenemisen uhka on kasvanut. Läntisen Euroopan johtavilta mailta odotetaan suurempaa johtajuutta konfliktien ratkaisemiseksi. Ukrainan tilanteen selkiytyminen voisi tuoda tuntuvaan sysäyksen taloudelle jälleenrakentamisen käynnistyessä, mutta aselepo tulisi ensin saavuttaa ja taisteluiden lakata pysyvästi.

Euroalueen talous on elpymässä vuonna 2025, mutta Saksan teollisuuden ongelmat heikentävät kasvunäkymiä. Yhdysvalloissa kasvu jatkuu vahvana, mutta tuleva kauppapolitiikka on riski koko maailmantaloudelle.

Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy eteenpäin. Vuonna 2025 ennakoidaan työttömyyden kääntyvän laskuun, yksityinen kulutus kasvaa mm. korkojen ja inflaation pienentyttyä. Investoinnit viriävät. Maailmanpoliittisen tilanteen voimakas heikkeneminen jatkuessaan pitempään, uhkaa toki kaikkia kasvunäkymiä.

Kuntatalouden tila heikkeni yleisesti vuonna 2024, mutta vähemmän kuin pelättiin. Tilanne vaikuttaa siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan. Tasapaino heikkeni kyllä reippaasti niin toiminnan ja investointien rahavirralla, tilikauden tuloksella kuin vuosikatteella mitattuna. Lainaakin kunnat joutuivat ottamaan enemmän kuin moneen vuoteen. Kuntien tilinpäätökset ovat vahvempia kuin mitä vuoden 2024 talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa. Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia ja peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna.

Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla.

Suonenjoen kaupungin talous kehittyi ennakoitua paremmin vuonna 2024. Suonenjoen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös on ylijäämäinen noin 2,3 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2024 oli tehty noin 0,1 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden ylijäämän myötä taseessa on ylijäämää vuoden 2024 lopussa noin 11,1 milj. euroa.

Hyvää tilikauden tulosta selittää veroperusteisen rahoituksen merkittävä kasvu sekä käyttötalouden toimintakateen selkeästi myönteisempi kehitys. Niin käyttötalouden tulot ylittivät talousarvion kuin myös käyttötalouden kulut alittivat talousarvion. Toimintakate alitti määrärahamuutetun talousarvion yli 0,5 milj. eurolla. Myös menotalouden hillintää pystyttiin toteuttamaan määrätietoisella talouden tasapainottamistoimilla. Erityisesti henkilöstön määrän kehitys taittui laskusuuntaan.

Tulokseen keskeisesti vaikuttivat verotulojen ennakoitua parempi kehitys sekä sote-kiinteistöjen vuokratuotto.

Verotulojen toteutuma on 16,4 milj. euroa, mikä on liki 0,6 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna (+3,6 %). Verotulot ylittyivät 1,0 milj. eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden. Verotulojen kasvusta 0,6 milj. euroa selittyy yhteisöverotuoton merkittävällä kasvulla. Valtionosuuksia kirjautui vuonna 2024 yhteensä 5,9 miljoonaa euroa eli muutos edelliseen vuoteen +0,8 milj. euroa (+15,9 %). Valtionosuudet ylittivät talousarvion +0,2 milj. eurolla.

Suonenjoen väestömäärä laski vuoden 2024 aikana 77 henkilöllä ja asukasluku oli ennakkotietojen mukaan vuoden lopussa 6 633 henkilöä. Keskimääräinen työttömyysaste vuoden 2024 oli Suonenjoella 8,9 %. Alhaisimmillaan työttömyysaste oli toukokuussa ollen 7,3 %. Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste oli 11,0 %, kun se vuonna 2023 oli 10,3 %.

TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille vuoden 2025 alusta. Valmistelutyö palvelujen siirtoon liittyen jatkui läpi vuoden ja Suonenjoen kaupunki on tehnyt päätöksen Kuopion työllisyysalueeseen liittymisestä. TE-palveluiden uudistus on merkittävä ja tavoitteena on, että se tuo kunnille uusia välineitä edistää työllisyyttä ja elinvoimaa. Alueiden alikatteinen rahoitus ja kasvanut työttömyys haastavat jo heti alkumetreiltä TE-palvelujen toteuttamista ja vaikuttavat negatiivisesti kuntien talouteen.

Kuntatalous on suurten muutosten edessä lähivuosina. Väestö ikääntyy läpi Suomen ja vähenee erityisesti kasvukeskusten ulkopuolella. Toisaalta monipaikkaisuus, etätyö ja kulutustottumusten muutokset antavat mahdollisuuksia kilvoitella väestön sijoittumisesta myös vetovoimaisille paikkakunnille. Myös Suonenjoen kaupungin strategiset haasteet liittyvät väestönkehitykseen ja palvelurakenteen yhteensovittamiseen. Vähenevä lapsien määrä luo oman haasteen muun muassa varhaiskasvatus- ja kouluverkoston osalta. Kiinteistöjen tarkastelu on ollut keskeisessä roolissa kuluvan valtuustokauden aikana niin toiminnallisesti kuin myös taloudellisesti.

Lapsimäärän väheneminen yli 160 lapsella tulee huomioida Suonenjoen kaupungin tulevien vuosien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon hallinnassa. Erityisesti oppilasmäärän ennustettu lasku on sen verran merkittävä, että Suonenjoen kaupungin on hyvä varautua perusopetuksen palveluverkon supistamiseen. Tulevan valtuustokauden toimenpiteisiin kohdistuu kaupungin palveluverkon sopeuttaminen vastaamaan peremmin sen hetken lapsi- ja oppilasmääriä. Tämä mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen, sopeuttaa hallintoa ja ennalta ehkäisee painetta verojen korottamiseen.

Suonenjoen kaupungin osalta valtionosuudet tulevat merkittävästi pienenemään vuodesta 2025 lukien. Muutos johtuu muun muassa hyvinvointialueiden sekä kuntien keskinäiseen rahoitukseen sovitusta vuoden 2022 verotuksen vaikutuksesta, missä kuntien valtionosuuksia sopeutetaan valtion suuntaan. Leikkaukset ovat kuntien osalta tasasuuruiset (euroa/asukas) ja jaksottuvat vuosille 2025-2027. Lisäksi kaupungin myönteisesti kehittynyt yhteisöveron jako-osuuden kasvu leikkaa valtionosuuksien kautta kaupungille kohdennettavaa verotulojentasausta. Vaikutus ajoittuu vuodesta 2025 eteenpäin.

Vuoden 2026 alusta kaupungin SoTe-kiinteistöjen vuokraus päättyy ja palvelujen tarvitsemat SoTe-kiinteistöt tulee vuokrattavaksi yhtiön kautta, joka siis heikentää emon taloudellista asemaa ja teknisten palvelujen käyttötaloutta merkittävästi.

Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää menokehityksen kasvun hillintää kaikkien toimintojen osalta. Keskiössä ovat rakenteelliset uudistukset ja niihin liittyvät kiinteistöt. Keskeinen rooli on varhaiskasvatus ja kouluverkon toimintojen sopeuttamisella ja tehtyjen päätösten toimeenpanolla. Edustuksellisen demokratian keskeisiä periaatteita on päätösten johdonmukaisuus, luotettavuus ja myös pysyvyys. Nyt näiden mukaisia arvoja koetellaan päättäjiemme ajatuksissa.

Olemme olleet uuden edessä ja eläneet monessa mielessä poikkeuksellisen haastavia aikoja. Työyksikkömme ja työntekijämme ovat sopeuttaneet nopeasti toimintaansa muuttuneisiin olosuhteisiin, jotta kaupungin palvelut eivät pysähtyneet. Vuosi oli monien muutosten vuosi, henkilöstö hoiti tehtävänsä erinomaisesti kaiken muutoksen keskellä. Henkilöstölle iso kiitos vuodesta 2024!

Lisäksi kiitän haastavasta vuodesta päättäjämme, yhteistyökumppaneitamme ja erityisesti paikkakuntamme menestymisen mahdollistavia yrittäjiä. Olemme yhdessä onnistuneet erinomaisesti ja samalla antaneet Suonenjoelle mahdollisuuden jatkaa eloaan itsenäisenä ja elinvoimaisena kaupunkina. Saumattomalla yhteistyöllä tästä poikkeavasta ajasta tulemme selviytymään.

Kaupunginjohtaja Juha Piironen

1.1.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.2.1. SUONENJOEN KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

KAUPUNGINVALTUUSTO, 2024

Nuutinen Kirsi (KESK), puheenjohtaja
Ruotsalainen Olavi (SDP), I varapuheenjohtaja
Kauppinen Pekka (PS), II varapuheenjohtaja

Backman Pirjo (KD), jäsen
Engelage Emilia (KESK), jäsen 30.9.2024 saakka
From Jani (VAS), jäsen
Heikkinen Mika (PS), jäsen
Huttunen Juha (KESK), jäsen 30.9.2024 saakka
Koponen Milja (KESK), jäsen
Kovanen Pauliina (KESK), jäsen
Lahtinen Timo (SDP), jäsen
Lehtonen Anja (KESK), jäsen 30.9.2024 alkaen
Luoto Anne (SDP), jäsen
Luukkonen Hanna (KESK), jäsen
Mannila Tapani (PS), jäsen
Markkanen Jonni (KOK), jäsen
Markkanen Juha (KESK), jäsen
Markkanen Kirsi (SDP), jäsen
Matilainen Marja (VAS), jäsen
Paananen Marika (KESK), jäsen
Paananen Olli (KESK), jäsen 30.9.2024 alkaen
Pentikäinen Pia (PS), jäsen
Raatikainen Pasi (KESK), jäsen
Rossi Minna (KOK), jäsen
Sorsa Timo (KOK), jäsen
Suihkonen Mikko (KESK), jäsen
Suihkonen Petri (KESK), jäsen
Tuppura Leena (KESK), jäsen
Turpeinen Tero (PS), jäsen

Kaupunginvaltuuston päätöksiä vuonna 2024

19.02.2024

- Aluehallintoviraston vastaus kuntakanteluun ISAVI/11974/2023
- Vastine Suonenjoen Demareiden valtuustoryhmän valtuustoaloitteelle / Muutos lisveden päiväkodin loma-aikojen henkilöstön siirtoon lisvesi – Kopola
- Kuntalaisaloite / Lempyyn koulun 5.-6.-luokkalaisten vuonna 2024 Yhtenäiskouluun siirron uudelleenarvointi
- Kuntalaisaloite / lisveden koulun 5.-6.-luokkalaisten vuonna 2024 Yhtenäiskouluun siirron uudelleenarvointi
- Kuntalaisaloite / Keskustelutilaisuuden järjestäminen Suonenjoen koulujen lakkauttamiseen ja yhdistämiseen liittyen

29.04.2024

- Hyvinvoinnin vuosiraportti 2023
- Tietotilinpäätös 2023
- Henkilöstökertomus 2023
- Talouden seurannan osavuosisiraportit 3/2024
- Karhukiven katujen määrärahalisäys
- Kyöpelin puiston asemakaavan muutos
- Kaavoituskatsaus 2024
- Vuoden 2023 aikana valtuutettujen tekemät tai valtuuston toimivaltaan kuuluvat aloitteet
- Sidonnaisuusilmoitukset

17.06.2024

- Yhtenäiskoulun ja lukion kotitalouden päätoimisen tuntiopettajan viran lakkauttaminen
- Yhtenäiskoulun ja lukion liikunnan lehtorin viran lakkauttaminen
- Yhtenäiskoulun ja lukion Suomi toisena kielenä, S2 lehtorin viran lakkauttaminen
- Yhtenäiskoulun ja lukion ruotsin kielen lehtorin viran lakkauttaminen
- Pöytäkirjojen sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto
- Kaupunginvaltuuston kokoukset syyskaudella 2024
- Aluehallintoviraston päätös kanteluun ISAVI/12085/2023 (Julkinen)
- Valtuustoaloite kasvun ja oppimisen lautakunnalle
- Määrärahamuutos vuoden 2024 talousarvioon / rahoitusosa
- Investointiohjelman päivitys
- Omavelkaisen takauksen myöntäminen lainojen uudelleen järjestelyä varten haettavalle lainalle / Suonenjoen Vesi Oy
- Omavelkaisen takauksen myöntäminen lainojen uudelleen järjestelyä varten haettavalle lainalle / Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot
- Arviointikertomuksen hyväksyminen, luovutus ja tiedoksi saattaminen valtuustolle
- Vuoden 2023 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus 2023 ja vastuuvapauden myöntäminen 2023
- Talouden seurannan osavuosisiraportit 4/2024

30.09.2024

- Eron myöntäminen Emilia Engelagelle eri luottamustehtävistä ja jäsenen valitseminen hänen tilalleen
- Eron myöntäminen Juha Huttuselle eri luottamustehtävistä ja jäsenen valitseminen hänen tilalleen
- Savon ICT-palvelut Oy:n sopimusasiakirjojen päivittäminen / yhtiöjärjestys, osakassopimus, liittymissopimus, palkkiosääntö
- Määrärahamuutos vuoden 2024 talousarvion investointiohjelmaan / Rautalammentien kävely- ja pyöräilyväylien rakentaminen
- Talouden seurannan osavuosisiraportit 8/2024

11.11.2024

- Kuopion kaupunkiseudun MAL-sopimuksen 2024 – 2035 neuvotteluratkaisun hyväksyminen / Suonenjoen kaupunki
- Tuloveroprosentin määrääminen vuodelle 2025
- Kiinteistöveroprosenttien määrääminen vuodelle 2025
- Suonenjoen kaupungin yhdistyksille myönnettävän väliaikaisrahoitusehtojen hyväksyminen
- Omavelkaisen takauksen myöntäminen lainan uudelleen järjestelyä varten haettavalle lainalle / Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot
- Pääomalainan myöntäminen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloille

16.12.2024

- Suonenjoen kaupungin kotoutumishjelman hyväksyminen
- Kaupunginvaltuuston kokoukset kevätkaudella 2025
- Talouden seurannan osavuosisiraportit 10/2024
- Lisämäärärahan myöntäminen vuoden 2024 talousarvioon / elinvoima- ja hallintopalvelut
- Päihdepalvelusäätiön hallintoneuvoston jäsenten nimeäminen kaudelle 1.1.2025 – 31.12.2028
- Vuoden 2025 talousarvion sekä vuosien 2025-2027 toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen
- Omavelkaisen takauksen myöntäminen lainan uudelleen järjestelyä varten haettavalle lainalle / Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot
- Pääomalainan myöntäminen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloille

KAUPUNGINHALLITUS

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloudenhoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Tehtäväalueet

- kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- taloudesta, kuntasuunnittelusta ja elinkeinopolitiikasta vastaaminen
- ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta ja arviointi

Kaupunginhallitus kokoontui 18 kertaa vuonna 2024 ja käsitteli 301 asiaa.

KAUPUNGINHALLITUS, 2024

Varsinaiset jäsenet:

Kovanen Pauliina, puheenjohtaja
Pentikäinen Pia, I varapuheenjohtaja
Rossi Minna, II varapuheenjohtaja
Engelage Emilia, 30.9.2024 saakka
Suihkonen Mikko
Luukkonen Hanna, 30.9.2024 alkaen
Suihkonen Petri

Mannila Tapani
Lahtinen Timo
From Jani

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Tuppura Leena
Pellinen Raili
Riikka Ryyttäri
Luukkonen Hanna, 30.9.2024 saakka
Markkanen Juha
Lehtonen Anja, 30.9.2024 alkaen
Juha Huttunen, 30.9.2024 saakka
Pasi Raatikainen, 30.9.2024 alkaen
Heikkinen Mika
Sato Markku
Voipio Pekka

LAUTAKUNNAT, 2024

VAALILAUTAKUNTA (VALTUUSTO)

Pentikäinen Pia, puheenjohtaja
Luoto Anne, varapuheenjohtaja
Engelage Emilia
From Jani
Markkanen Jonni

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Hiekkataipale Tanja, puheenjohtaja
Markkanen Seppo, varapuheenjohtaja
Tiihonen Ari
Laine Tarja
Heiskanen Tuula

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Backman Pirjo, puheenjohtaja
Paananen Marika, varapuheenjohtaja
Turpeinen Tero
Koljonen Veijo
Weide Arja

KASVUN JA OPPIMISEN LAUTAKUNTA

Pentikäinen Pia, puheenjohtaja
Paananen Marika, varapuheenjohtaja
Raatikainen Pasi
Lehtonen Anja
Vesterinen Vesa
Markkanen Kirsi
Sorsa Timo

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Suihkonen Mikko, puheenjohtaja
Ruotsalainen Olavi, varapuheenjohtaja
Tuppura Leena
Markkanen Juha
Koponen Milja
Mannila Tapani
Ryyttäri Riikka

1.1.2.2. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston talven 2024 talouden katsauksen mukaisesti pitkittynyt matalasuhdanne rasittaa julkista taloutta edelleen.

Valtionhallinto ja paikallishallinto ovat syvästi alijäämäisiä. Julkisyhteisöjen alijäämä suhteessa bkt:hen on 4,2 prosenttia vuonna 2024, 3,5 prosenttia vuonna 2025 ja pienenee vähitellen 2 prosenttiin vuonna 2029.

BKT:n supistui Suomessa 0,3 %. Vuonna 2025 talous on kääntynyt kasvuun ja siitä eteenpäin kasvu nopeutuu. Hintojen nousu on hidastunut ja korot ovat laskussa, mikä vauhdittaa kulutusta vuodesta 2025 alkaen. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat lisäävät investointeja, mutta julkisen talouden sopeuttamistoimet heikentävät kysyntää.

Bruttokansantuotteen muutos prosenttia

Lähde: Tilastokeskus, VM

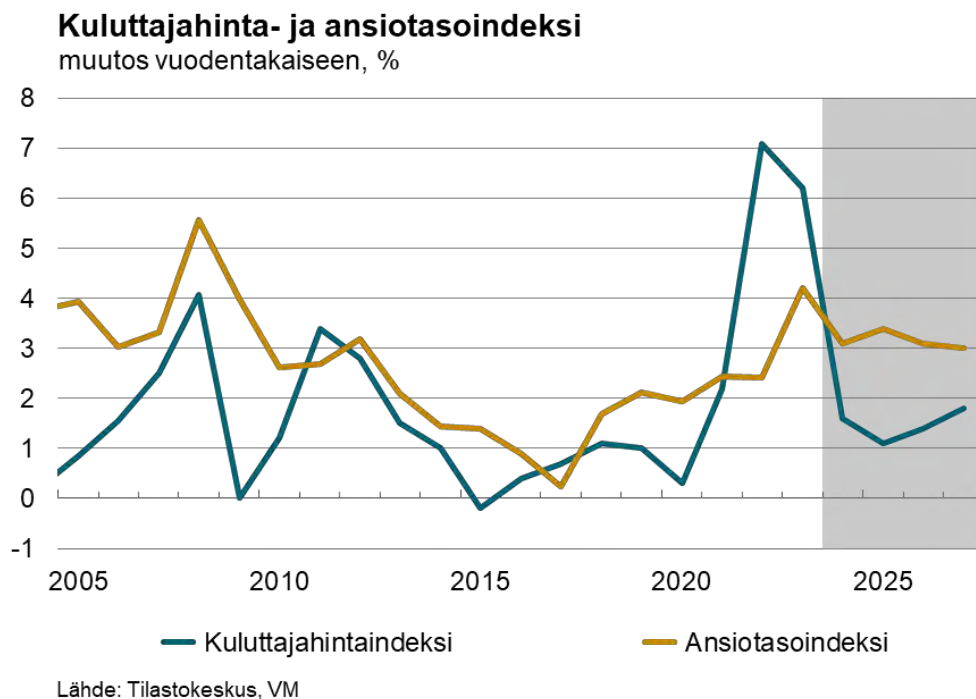
Maailman talouden kehitys on tällä hetkellä heikkenemässä. Yhdysvaltain presidentinvaalien jälkeen on alkanut kauppasota, tullien ja vastatullien asettaminen. Myös sotien laajenemisen uhka on kasvanut. Läntisen Euroopan johtavilta mailta odotetaan suurempaa johtajuutta konfliktien ratkaisemiseksi. Puolustusmenoja on kasvatettava euroalueella Yhdysvaltojen vaatimuksesta.

EU-maissa BKT kasvoi vuonna 2024 noin 0,9 prosenttia eli selvästi Suomea ripeämmin. Kehitys Suomessa oli erityisen heikkoa vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä, jolloin kvartaalikasvu suhteutettuna edelliseen neljännekseen supistui jälleen. Tämä merkitsee heikkoa lähtötilannetta kuluvan vuoden kasvulle. Myös euroalueen talouskasvuun liittyy epävarmuuksia mahdollisten Yhdysvaltojen asettamien tuontitullien ja kauppapoliittisten jännitteiden lisääntymisen myötä.

Ukrainan tilanteen selkiytyminen voisi tuoda tuntevan sysäyksen taloudelle jälleenrakentamisen käynnistyessä, mutta aselepo tulisi ensin saavuttaa ja taisteluiden lakata pysyvästi.

Euroalueen talous on elpymässä vuonna 2025, mutta Saksan teollisuuden ongelmat heikentävät kasvunäkymiä. Yhdysvalloissa kasvu jatkuu vahvana, mutta tuleva kauppapolitiikka on riski koko maailmantaloudelle. Suomen viennin kasvu vauhdittuu, ja varsinkin palveluiden vienti kasvaa. Myös tuonnin kasvu vauhdittuu, ja vaihtotase palaa alijäämäiseksi.

Hintojen nousu hidastui jo vuonna 2024 selvästi ja pysyy maltillisena veronkorotuksista huolimatta. Kotitalouksien reaalitytulot ovat kääntyneet kasvuun, mutta kulutuksen sijaan säästäminen on lisääntynyt. Kulutuksen odotetaan kääntyvän kasvuun 2025 ja kiihtyvän 2026 työllisyystilanteen kohentuessa.

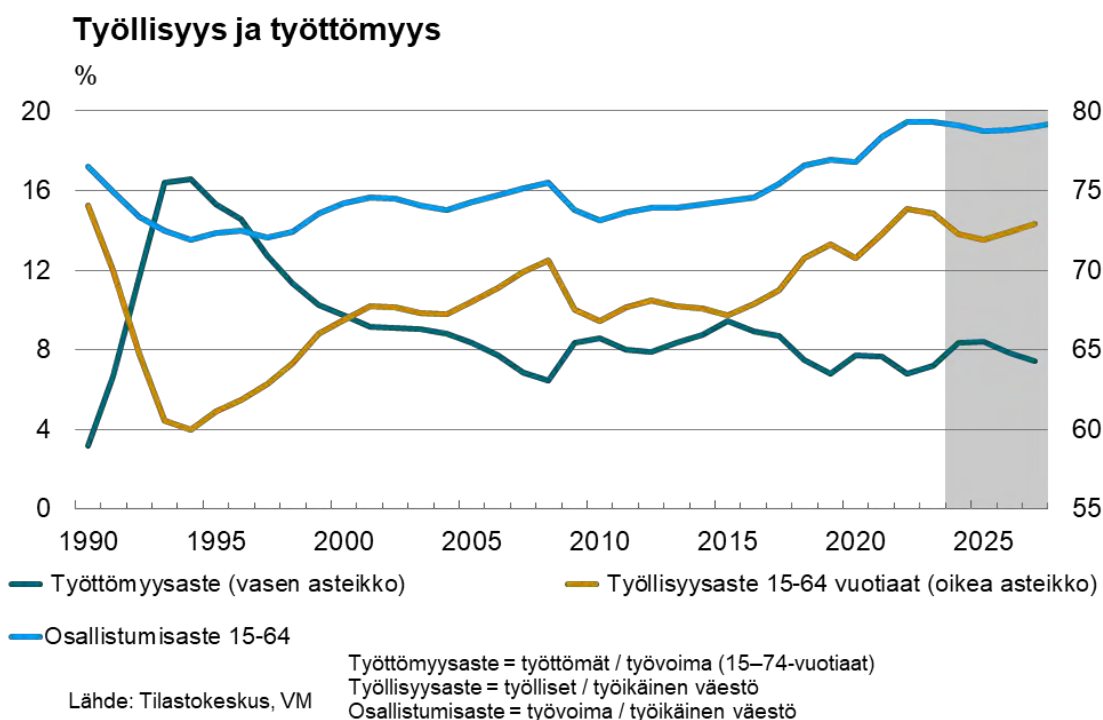
Investointien odotetaan lisääntyvän vuodesta 2025 lähtien. Rakentamisen jyrkkä väheneminen näyttää pysähtyneen, mutta rakennusalan toipuminen ottaa aikaa. Energiasiiirtymä ja digitalisaatio lisäävät investointeja. Puolustusinvestointien määrä kasvaa merkittävästi.

Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy vuoteen 2025. Kasvuja tukevat hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet ja lisääntynyt maahanmuutto. Työikäisen väestön kasvu lisää työvoimaa ja työllisyyttä pitkällä aikavälillä, mutta suhdannejaksolla se näkyy alempana työllisyysasteena.

Vuosina 2028–2029 Suomen talouden odotetaan kasvavan 1,4 prosenttia vuosittain. Maahanmuuton myötä työikäisen väestön määrä on kääntynyt kasvuun, mikä kasvattaa potentiaalista tuotantoa.

Maahanmuutto-oletusta on nostettu, mutta ei niin paljon kuin Tilastokeskuksen väestöennusteessa. Potentiaalisen tuotannon kasvua jarruttaa pitkään jatkunut tuottavuuden erittäin heikko kasvu.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 15–74-vuotiaita työllisiä oli keskimäärin 2 602 000 ja työttömiä 238 000 vuonna 2024. Työllisiä oli 25 000 vähemmän ja työttömiä 34 000 enemmän kuin edellisenä vuonna. 20–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 76,7 % vuonna 2024. Työllisyysaste laski 1,2 prosenttiyksikköä vuodesta 2023.

Vuonna 2025 ennakoidaan työttömyyden kääntyvän laskuun, yksityinen kulutus kasvaa mm. korkojen ja inflaation pienennyttyä. Investoinnit viriävät. Maailmanpoliittisen tilanteen voimakas heikkeneminen jatkuessaan pitempään, uhkaa toki kaikkia kasvunäkymiä.

Euriborit nousivat negatiiviselta tasolta muutamassa kuukaudessa vuoden 2022 syksyllä jyrkästi ylös. 12 kk Euribor oli korkeimmillaan yli 4 % vuonna 2023. Vuonna 2024 jo alkuvuodesta korot laskivat jonkin verran mutta erityisesti 2024 jälkipuoliskolla on näkynyt korkojen lasku. Korot pysyttelivät korkealla kaksi vuotta. EKP:n neuvosto päätti viimeksi 6.3.2025 laskea EKP:n kaikkia kolmea ohjauskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä. Talletuskorko on 12.3.2025 lähtien 2,50 %, perusrahoitusoperaatioiden korko 2,65 % ja maksuvalmiusluoton korko 2,90 %.

Kuntatalouden kehitys

Kuntatalouden tila heikkeni yleisesti vuonna 2024, mutta vähemmän kuin pelättiin. Tilanne vaikuttaa siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan. Tasapaino

heikkeni kyllä reippaasti niin toiminnan ja investointien rahavirralla, tilikauden tuloksella kuin vuosikatteella mitattuna. Lainaakin kunnat joutuivat ottamaan enemmän kuin moneen vuoteen. Kuntien tilinpäätökset ovat vahvempia kuin mitä vuoden 2024 talousarvioiden perusteella ennakoitiin. Menokasvu oli vuonna 2024 odotettua maltillisempaa. Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia ja peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna.

Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun.

Kuntaliiton arvioiden mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien tuloihin ja menoihin välittyivät myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset.

Ennakkotietojen mukaan toimintakulujen kehitys kunnissa oli hyvin maltillista, 1,6 %. Kehitykseen vaikutti viime vuonna useita erisuuntaan vetäviä syitä. Vaikka monet tekijät, kuten palkkaratkaisu, hallituksen uudistukset ja korkotaso, nostivat kustannuksia reippaasti, siitä huolimatta kuntien palkkasumman nousu olisi jäämässä vajaaseen 3 prosenttiin. Työttömyysvakuutusmaksun lasku käänsi henkilöstösivukulujen kehityksen jopa miinukselle. Lisäksi lukuisat kunnat tekivät sopeutustyötä mikä jarrutti kulukasvua. Toimintatuottojen kasvu oli 1,2 %. Toimintakatteessa nämä näkyivät 1,8 %:n kasvuna (heikkenemisenä).

Valtionosuudet vähenivät -6,6 % eli n. -0,2 mrd euroa. Niihin sisältyi indeksitarkistukset yhden prosenttiyksikön indeksijarrulla, kustannustenjaon tarkistusta ei tehty. Soten poistuttua kuntien valtionosuudet sisälsivät useita tasauseriä; muutosrajoitin, siirtymätasaus ja edellisen vuoden lopulla paljastuneen siirtolaskelman sisältämää 0,5 mrd hyvinvointialueille kuuluvaa osuutta kompensoitiin n. 0,2 mrd määräaikaisella ja takaisin perittävällä lisäyksellä.

Kuntien verotulot laskivat yht. -3,4 %, mikä teki n. -0,5 mrd euroa. Kunnallisveron osuus tästä oli -3,3 %. Taustalla olivat vielä vertailuvuodella vaikuttaneet ns. verohännät sote-muutoksesta, sosiaaliturvaetuuksiin tehdyt leikkaukset ja työllisyyden heikentyminen. Kuntien yhteisöverotulot laskivat -14,4 % eli n. -0,3 mrd euroa. Myös tähän vaikuttivat vertailuvuodella vielä olleet verohännät. Kiinteistöverojen keskimääräinen kasvu oli 6,7 %. Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus vaikutti kasvuun.

Kuntaliiton julkaisemien vuoden 2024 ennakkollisten tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate laski n. -1,0 mrd. euroa eli n. -24 % vuodesta 2023. Se kattoi poistot mutta ei riittänyt investointien rahoitukseen. Asukaskohtaiseksi vuosikatteeksi olisi ennakkotietojen mukaan muodostumassa n. 580 euroa,

edellisvuonna 760 euroa. Vuosikate olisi ennakotietojen mukaan ollut negatiivinen 10 kunnassa.

Tilikauden tulosta kunnissa olisi muodostumassa yht. n. 1,08 miljardin edestä. Tämän myötä vuosikatteella katettaisiin kaikki poistot 129 %:lla, mutta investoinneista 85 %. Toiminnan ja investointien rahavirta olisi painumassa näin negatiiviseksi eli kuntatalous kokonaisuudessaan ei olisi tällä mittarilla tasapainoinen. Tilikauden tuloksen ennakoidaan olleen negatiivinen peräti 80 kunnassa.

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta kääntyi kasvuun, lainaa otettiin investointimenojen kattamiseen. Ennakotietojen mukaan asukaskohtainen lainamäärä kasvoi 3 368 eurosta 3 491 euroon.

Kuntien menoja laski myös kuntien työttömyysvakuutusmaksujen aleneminen. Lisäksi kuntien menot työttömyysturvan rahoittamiseen pienenevät vielä, vaikka pitkäaikaistyöttömyys nousi vuoden lopussa jo kovaa vauhtia. Kertaluonteiset myynnit paransivat tilikauden tulosta selvästi.

Tietoja ja arvioita kunnallistalouden kannalta keskeisten kokonais-taloudellisten muuttujien kehityksestä (lähde: Tilastokeskus, VM Taloudellinen katsaus talvi 2024)

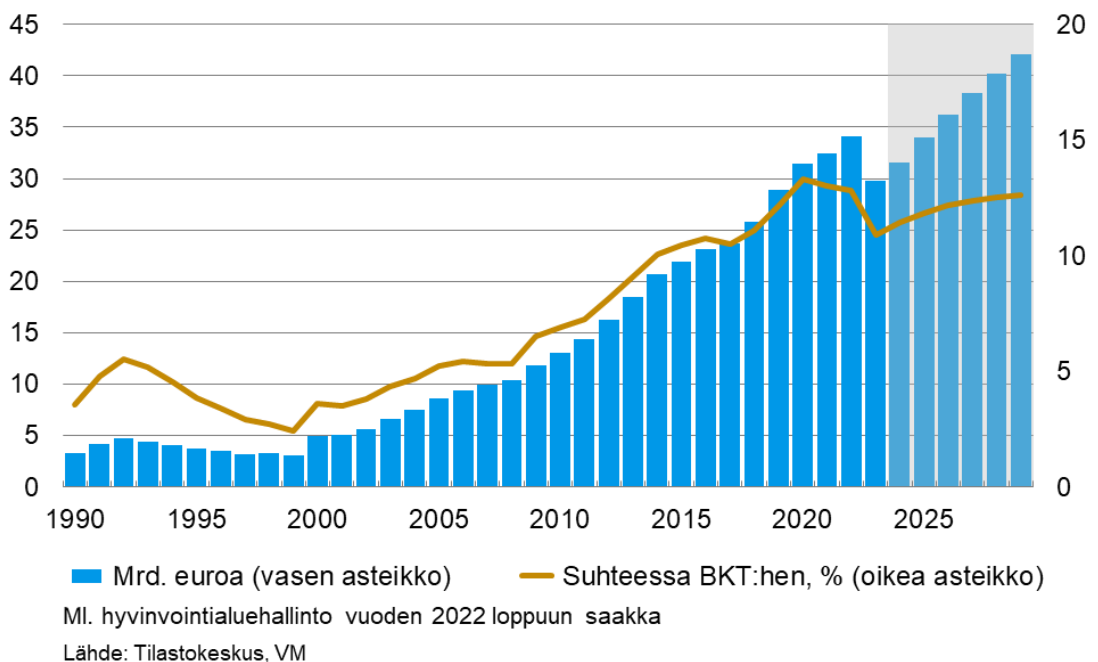
	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	55,7	57,4	56,9	55,9	55,1
Veroaste	42,5	42,1	42,5	42,4	42,4
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-3,0	-4,2	-3,5	-2,9	-2,5
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,3	-3,5	-3,9	-3,5	-3,2
Julkisyhteisöjen velka	77,1	82,5	85,0	86,1	86,3
Valtionvelka	57,1	61,2	63,2	64,1	64,4

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	273	276	287	298	310
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	3,9	1,4	2,2	2,4	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,4	0,2	0,5	1,0	1,1
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	2,1	-0,1	3,0	2,0	1,5
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,8	0,4	0,9	0,4	0,2
Työlliset, muutos, %	0,3	-1,0	0,2	1,2	1,2
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,6	76,3	76,8	77,4
Työttömyysaste, %	7,2	8,3	8,4	7,9	7,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	1,1	1,4	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	3,1	3,4	3,1	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,1	-0,2	-1,2	-0,8	-1,4
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,4	-0,1	-0,4	-0,3	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,4	2,1	2,0

Mittavat investointipaineet sekä kustannuskehityksen hallinta haastavat tulevinakin vuosina kuntatalouden näkymiä ja rakenteellisesta alijäämästä on vaikea päästä eroon. Kuntien talous on entistä riippuvaisempi myös yleisestä talous-, työllisyys- ja verotulokehityksestä. Myös kuntakonsernien talouden merkitys korostuu.

Kulutusmenojen kasvupaineiden lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Kuntahallinnon heikkenevä taloustilanne ja kohonneet rahoituskustannukset korostavat kuitenkin investointien tarveharkinnan tärkeyttä. Välttämättömiä investointeja on kuitenkin paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

Kuntahallinnon velka

Suhdannekehityksen heikkous on monella tapaa suuri pettymys. Suomen kansantaloutta heiluttelee kansanvälisen talouden iso kuva, mutta kuluttajiin ja investoijiin ei ole pystytty luomaan luottamusta ja tulevaisuudenuskkoa Ukrainan sodan talousvaikutusten jälkeen. Kehitys luo epävarmuutta myös kuntien tulevien vuosien veroennusteisiin. Koko julkinen talous pysyy ahdingossa.

1.1.2.3. OMAN TALOUSALUEEN KEHITYS

Väestö

Seuraavassa on kuvattu kehitys Sisä-Savon kuntien asukasmääristä ja ikärakenteesta sekä Suonenjoen väestömuutoksen rakenteesta ja alueen kuntien työttömyysasteista:

Asukasluku 31.12.	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos 2023- 2024
Suonenjoki	7 070	6 938	6 891	6 765	6 710	6 633	-77
Rautalampi	3 121	3 053	3 035	2 964	2 932	2 938	6
Tervo	1 520	1 503	1 478	1 441	1 410	1 390	-20
Vesanto	2 014	1 972	1 941	1 894	1 893	1 852	-41
Yhteensä	13 725	13 466	13 345	13 064	12 945	12 813	-132
Muutos ed. vuoteen		-259	-121	-281	-119	-132	

Suonenjoki	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Elävänä syntyneet	36	38	47	31	37	30
Kuolleet	97	118	112	125	123	116
Syntyneiden enemmitys	-61	-80	-65	-94	-86	-86
Maassamuutto						
- tulo	275	274	300	261	258	270
- lähtö	296	326	285	297	314	293
- netto	-21	-52	15	-36	-56	-23
Nettomaahanmuutto	5	3	9	1	88	34
Väestön muutos yhteensä	-75	-132	-47	-126	-55	-77
Korjaukset						
Väkiluku 31.12.	7 070	6 938	6 891	6 765	6 710	6 633
Muutos ed. vuoteen		-132	-47	-126	-55	-77

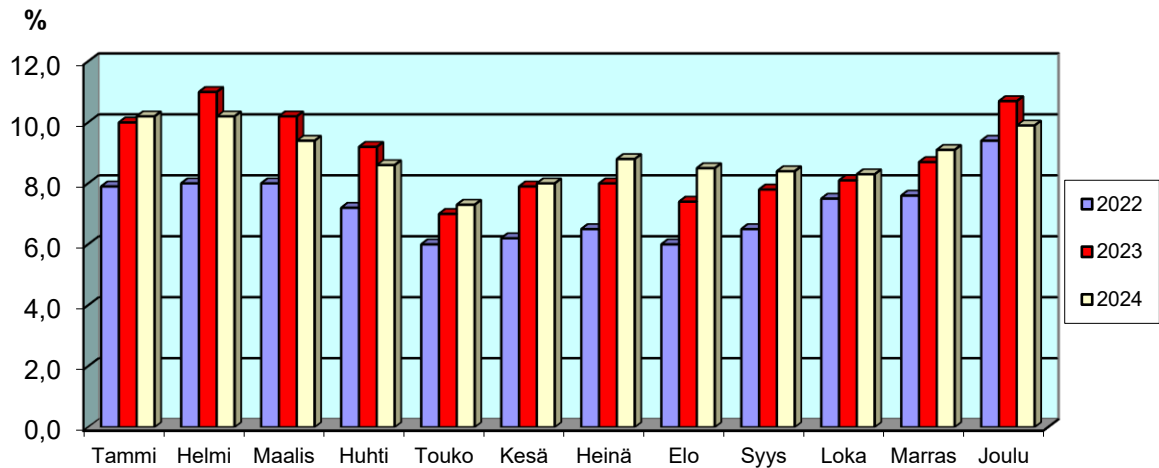
Sisä-Savon osalta asukasluku väheni 132 henkilöllä, kun se vuonna 2023 väheni 119 henkilöllä. Suonenjoen kaupungin asukasluku väheni 77 henkilöä vuonna 2024 kun se vuonna 2023 väheni 55 henkilöä. Suonenjoen asukasluku 31.12.2024 oli 6633 henkilöä. Kuntien välinen tulomuutto oli negatiivinen ollen -23 asukasta vuonna 2024 (v. 2023 -56 asukasta).

Työttömyysaste

Vuoden 2024 keskimääräinen työttömyysaste Suonenjoella oli 8,9 %. Alhaisimmillaan työttömyysaste oli toukokuussa ollen 7,3 %. Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste oli 11,0 %, kun se vuonna 2023 oli 10,3 %.

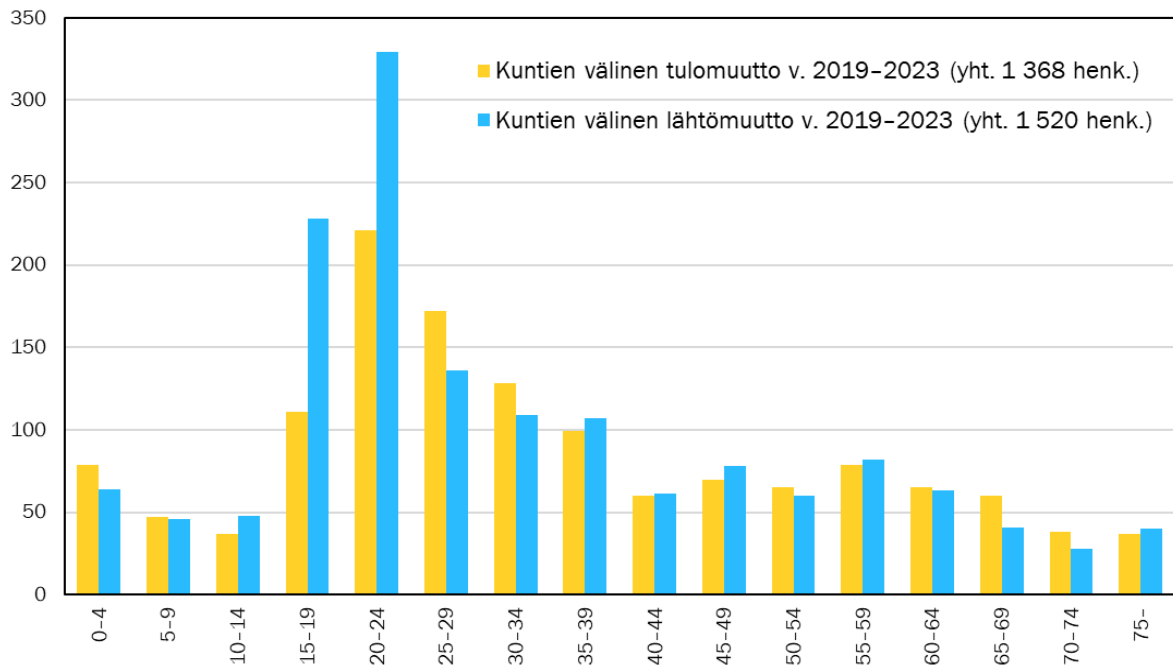
Työttömyysaste 31.12.	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Suonenjoki	9,3 %	11,5 %	8,0 %	9,4 %	10,7 %	9,9 %
Rautalampi	10,9 %	11,6 %	9,9 %	11,5 %	12,3 %	10,8 %
Tervo	9,8 %	12,1 %	10,9 %	11,3 %	12,1 %	11,8 %
Vesanto	12,0 %	11,6 %	10,2 %	10,7 %	10,9 %	13,8 %
Pohjois-Savo yhteensä	10,7 %	13,7 %	10,6 %	10,4 %	11,9 %	12,5 %

Työttömyystilanne 2022- 2024

Kuntien välinen muutto

Kuntien välinen tulo- ja lähtömuutto Suonenjoella yhteensä vuosina 2019–2023

Lähde: Tilastokeskus

1.1.2.4. OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Suonenjoen kaupungin talous kehittyi ennakoitua paremmin vuonna 2024. Suonenjoen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös on ylijäämäinen noin 2,3 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2024 oli tehty noin 0,1 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden ylijäämä esitetään kirjattavaksi kunnan taseeseen yli/alijäämättilille, jonka jälkeen taseessa on ylijäämää vuoden 2024 lopussa noin 11,1 milj. euroa.

Hyvää tilikauden tulosta selittää veroperusteisen rahoituksen merkittävä kasvu sekä käyttötalouden toimintakatteen selkeästi myönteisempi kehitys. Niin käyttötalouden tulot ylittivät talousarvion kuin myös käyttötalouden kulut alittivat talousarvion. Toimintakate alitti määrärahamuutetun talousarvion yli 0,5 milj. eurolla ja alkuperäinen talousarvio alittui yli 0,5 milj. eurolla. Myös menotalouden hillintää pystyttiin toteuttamaan määrätietoisella talouden tasapainottamistoimilla. Erityisesti henkilöstön määrän kehitys taittui laskusuuntaan. Tulokseen keskeisesti vaikuttivat verotulojen ennakoitua parempi kehitys sekä sote-kiinteistöjen vuokratuotto.

Ulkoiset toimintakulut olivat 24,7 milj. euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 24,9 milj. euroa. Toimintatuottojen (ulkoiset) toteutuma oli 6,2 milj. euroa, mikä on liki +0,2 milj. euroa parempi kuin vuonna 2023 (6,0 milj. euroa). Merkittävin muutos on tukiin ja avustuksiin kirjattavat valtion myöntämät kotouttamiskorvaukset, mitkä jatkuvat vielä vuodelle 2025. Myös Pohjois-Savon hyvinvointialueen sote-kiinteistöjen vuokraukset jatkuivat ja jatkuvat vielä vuoden 2025 loppuun saakka. Ulkoiset vuokratuotot olivat noin 3,3 milj. euroa ja kasvua edellisvuodesta noin +0,2 milj. euroa.

Verotulojen toteutuma on 16,4 milj. euroa, mikä on liki 0,6 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna (+3,6 %). Verotulot ylittivät 1,0 milj. eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden (toteutuma 106,7 %). Verotulojen kasvusta 0,6 milj. euroa selittyy yhteisöverotuoton merkittäväällä kasvulla. Valtionosuuksia kirjautui vuonna 2024 yhteensä 5,9 miljoonaa euroa eli muutos edelliseen vuoteen +0,8 milj. euroa (+15,9 %). Valtionosuudet ylittivät talousarvion +0,2 milj. eurolla (toteutuma 105,2 %).

Kaupunginvaltuuston päätti, että tuloverolain 22 §:ssä tarkoitettujen yleishyödyllisten yhteisöjen omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 0,0 ja muuten säilyttänyt kiinteistöveroprosentit ennallaan.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti vuoden 2024 veroprosentit olivat seuraavat:

- tuloveroprosentti on 9,11 %,
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %,
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,70 %,
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,25 %,
- yleishyödyllisten yhteisöjen osalta 0,00 % ja
- voimalaitosten veroprosentti 3,00 %.

Vuoden 2024 verotulot olivat yhteensä 16,4 milj. euroa. Verotulot ylittivät määrärahamuutetun talousarvion noin +1,0 milj. eurolla.

Seuraavassa on tarkasteltu verokertymän jakaantumista tilinpäätöksittäin vuosilta 2019-2024 (milj. euroa):

Verotulot	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnallisvero	21,03	20,71	21,51	22,05	11,26	11,26
Yhteisövero	1,76	1,94	2,82	2,74	2,60	3,11
Kiinteistövero	1,81	1,66	1,85	1,91	2,01	2,08
Yhteensä	24,60	24,31	26,18	26,70	15,87	16,44

Vuoden 2024 valtionosuudet olivat yhteensä 6,0 milj. euroa. Valtionosuudet ylittivät määrärahamuutetun talousarvion liki +0,3 milj. eurolla.

Vuosien 2020-2024 valtionosuudet jakaantuivat seuraavasti (milj. euroa):

Valtionosuuksien erittely

	2020	2021	2022	2023	2024
Peruspalvelujen valtionosuus	21,91	20,45	21,98	0,55	1,07
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5,45	5,74	5,62	3,04	3,23
Järjestelmämuutoksen tasaus				1,37	1,36
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	0,02	0,05	-0,15	0,22	0,34
Valtionosuudet yhteensä	27,39	26,24	27,45	5,18	5,99

Yhteenlaskettu kaupungin veroperusteinen rahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi edellisvuodesta 1,4 milj. euroa ollen yhteensä 22,4 milj. euroa.

Rahoitustuloja kertyi noin 1,4 milj. euroa ja -kuluja 0,6 milj. euroa. Rahoitustulot kasvoivat noin 0,1 milj. eurolla vuodesta 2023. Rahoituskulut alenivat 0,2 milj. euroa vuodesta 2023.

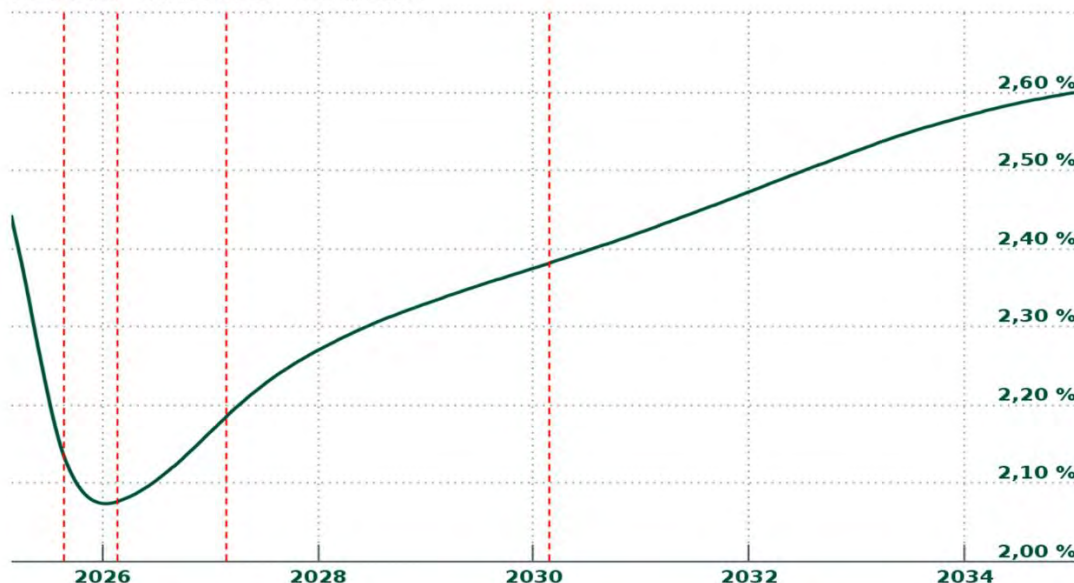
Rahoitusmenoissa korkokulut olivat 609.700 euroa (v. 2023: 797,900 euroa). Ukrainan sodan ja inflaation kasvun myötä korkotaso on noussut merkittävästi. Tulevien vuosien korkokulujen maltillisempaan kehittymisen pyritään vaikuttamaan myös aktiivisella lyhyen lainan käytöllä. Korkotason ennakoidaan laskevan vuoden 2025 aikana.

Investointien suuruus vuonna 2024 oli 1,4 miljoonaa euroa.

Suonenjoen kaupungin lainamäärä on vuoden 2024 lopussa 2 026 €/asukas ja se aleni edellisestä vuodesta 352 €/asukas. Omavaraisuusaste parani ollen 66,8 %:a. Suhteellinen velkaantuneisuus myös parani ollen 59,0 %:a.

Forwardit - EURIBOR6M - 2025/02/23

Tulokseen vaikuttava tekijä oli myös Savon Energia Holdingin osinkotuotto, joka oli suuruudeltaan noin 910.000 euroa. Summa on vastaava kuin vuonna 2023. Osinkotuoton merkitys kaupungin tulopohjassa korostuu entisestään. Se on kokoluokaltaan noin yksi kunnallisveroprosentti Suonenjoen kaupungin tulopohjassa.

Vuosikatetta muodostui noin 4,9 milj. euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2,5 milj. euroa. Poistojen arvioidaan pysyvän vuonna 2025 noin 2,4-2,5 milj. euron tasolla. Vuodesta 2026 eteenpäin Sote-kiinteistöt tulee yhtiöittää, mikä vaikuttaa myös kaupungin poistotasoon laskevasti noin 0,5 milj. euron verran.

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin vuoden 2024 aikana yhteensä 4,0 milj. euroa. Vuoden vaihteessa oli nostettuna lyhytaikainen keväällä 2025 erääntyvä lainaa yhteensä 4,2 milj. euroa. Lainoja maksettiin takaisin 10,2 milj. euroa. Lainakanta oli vuoden 2024 lopussa 13,4 milj. euroa, mikä on noin 2.000 euroa / asukas.

Vuoden 2024 brutto investointimenot olivat 1,6 milj. euroa.

Euromääräisesti suurimmat investoinnit (netto) vuonna 2024 olivat yhtenäiskoulun katon saneeraus ja kiinteistöjen automaatiotekniikan päivittäminen. Katujen kunnostamiseen panostettiin yhteensä noin 0,5 milj. euroa.

Suonenjoen kaupunginvaltuusto myönsi vuoden 2024 aikana seuraavat määrämuutokset talousarvioon.

- Karhukiven teollisuusalueen katuinvestointi yhteensä +240.000 euroa
- Pitkäaikaisten lainojen nostoon yhteensä +8.600.000 euroa
- Pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiin yhteensä +9.100.000 euroa
- Lyhytaikaisten lainojen nostoon yhteensä +4.000.000 euroa

- Elinvoima- ja hallintopalvelujen toimialan muutostalousarvio yhteensä +200.000 euroa tuloarvion korjaamiseen ja +130.000 euroa kuluarvion korjaamiseen.

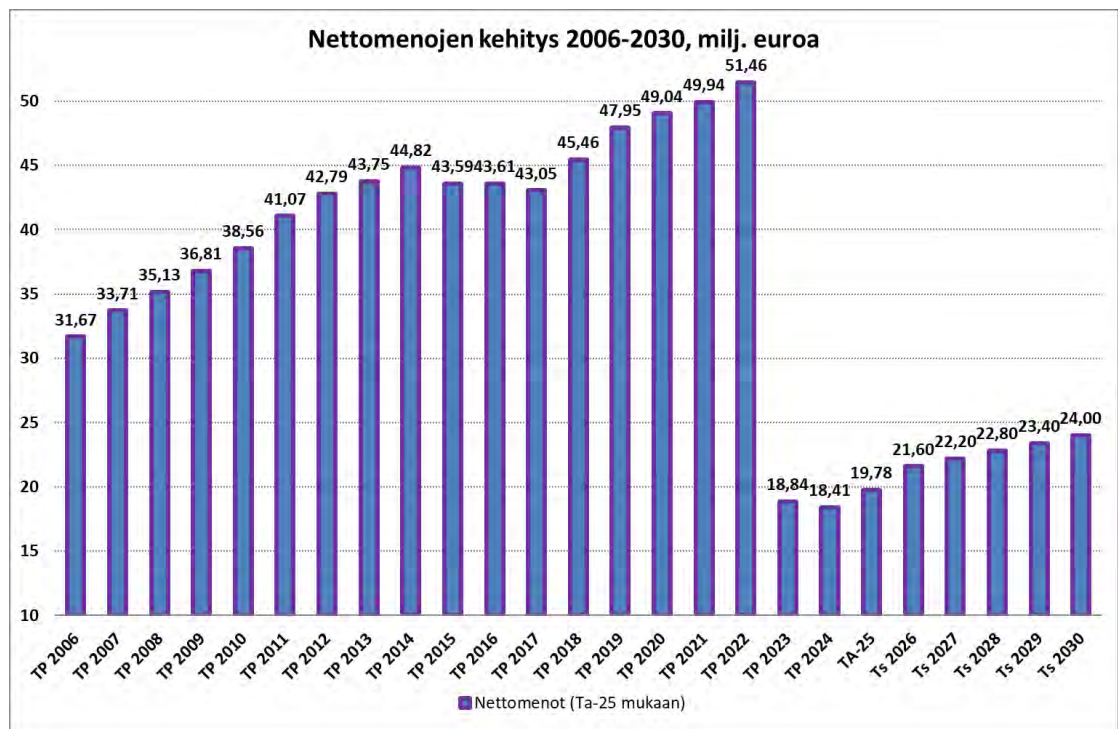
Kaupunkitasoisesti tuloarviota korjattiin yhteensä +0,2 milj. eurolla ja kuluarviota korjattiin määrärahamuutoksin yhteensä +0,1 milj. eurolla.

Vuosi 2024

Suonenjoen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös oli 2,3 milj. euroa ylijäämäinen. Ylijäämän kumulatiivinen yhteismäärä on noin 11,1 milj. euroon vuoden 2024 lopussa. Tulopohjan ylittyminen niin käyttötaloudessa kuin veroperusteisessa rahoituksessa oli keskeinen tekijä ylijäämämiseen tulokseen vuodelta 2024.

Arvio tulevasta kehityksestä

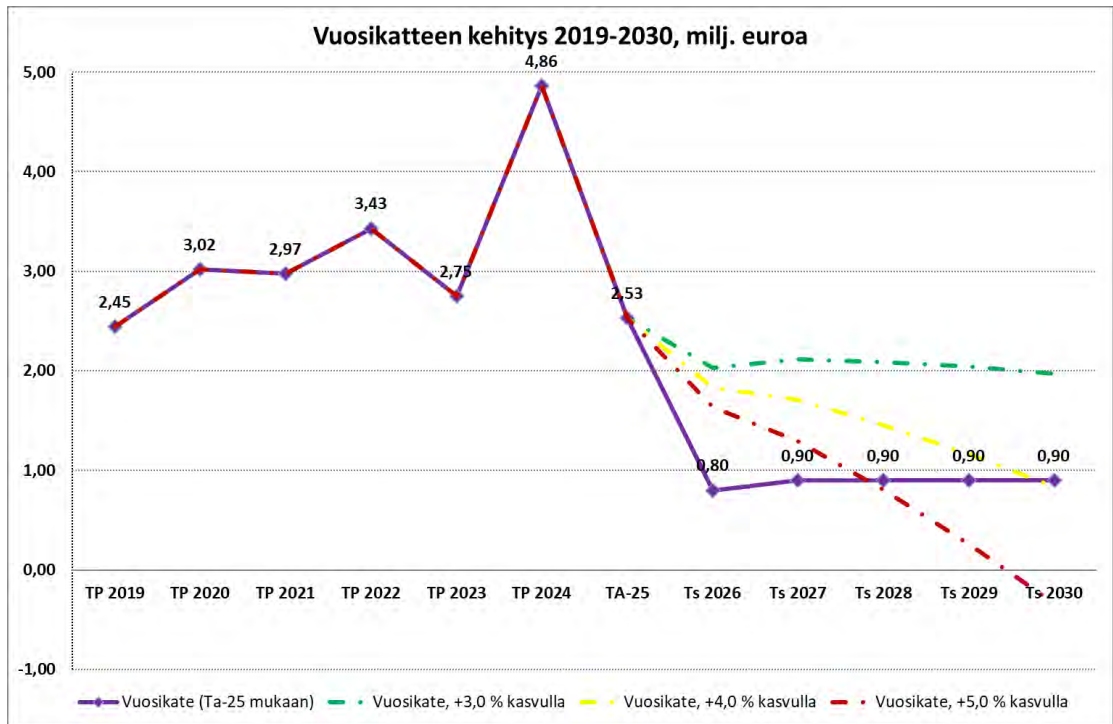
Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien kattamisen osalta tasapainossa. Menojen kasvun hillintää on onnistuttu toteuttamaan erityisesti vuosina 2015-2017 sekä nyt vuonna 2024.

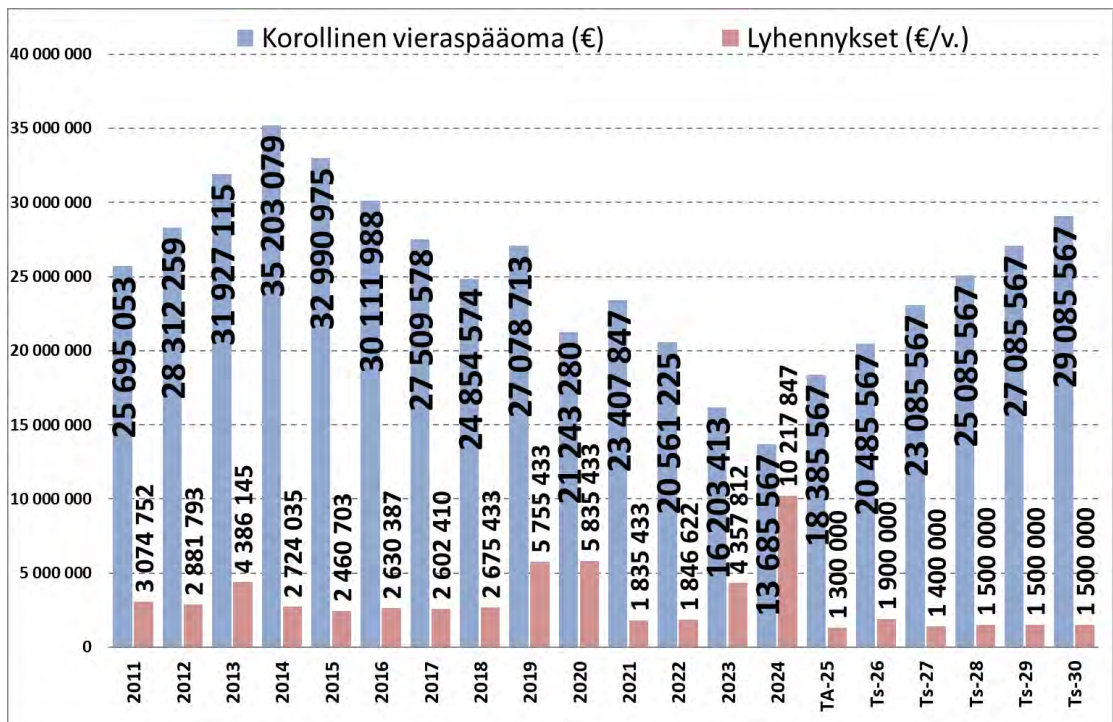
Tulevaisuuden haaste on yhteen sovittaa toisaalta kasvavaa ikääntyvän väestön palvelutarvetta ja samalla sopeuttaa palveluja vähenevään lasten ja nuorten määrään.

Nyt jo kolmen ylijäämäisen valtuustokauden jälkeen kaupungin taloudessa on noin +11,1 milj. euron suuruinen "ylijäämäpuskuri". Päivitetyt taloussuunnitelman perusteella ylijäämät riittävät 2030-luvull saakka.

Kaupungin vuosikate on pysynyt vuosien 2014-2024 aikana keskimäärin yli 3,0 milj. euron tasossa tai sen yli. Tämä on mahdollistanut maltillisten investointien toteuttamisen tulo-rahoituksen turvin sekä ylijäämäpuskurin muodostumisen.

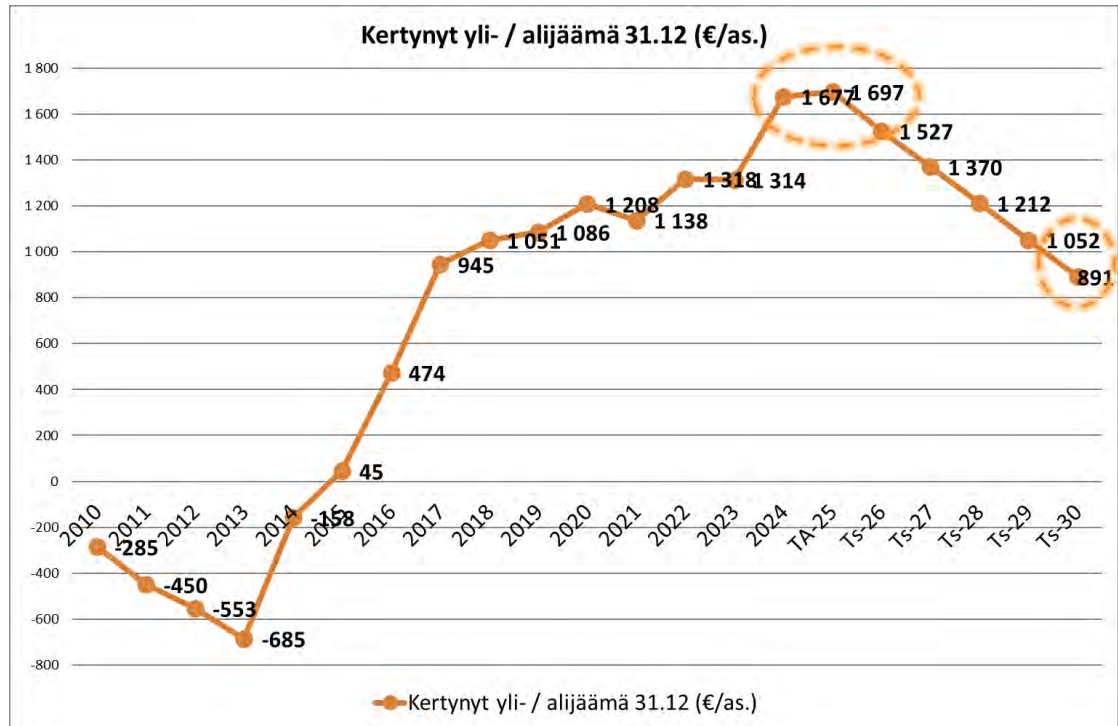

Kaupungin velkaantuminen taittui jo vuoden 2015 aikana ja maltillinen investointitaso ja kulutason hillintä taittoivat kaupungin velkaantumista entisestään. Vuosien 2015-2024 aikana ei nostettu nettomääräisesti juurikaan uutta pitkäaikaista lainaa. Velkoja on pystytty lyhentämään vuodesta 2014 yhteensä liki 22,0 milj. eurolla.

Taseessa oleva ylijäämä ja velkaantumisen taittuminen antavat mahdollisuudet kaupungin investointien tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen ja mahdollisuuteen

ottaa vastaan myös taloudeltaan heikompia vuosia. Kulurakenteen kehitys on keskeisessä roolissa kaupungin talouden pysymisessä kestävällä pohjalla.

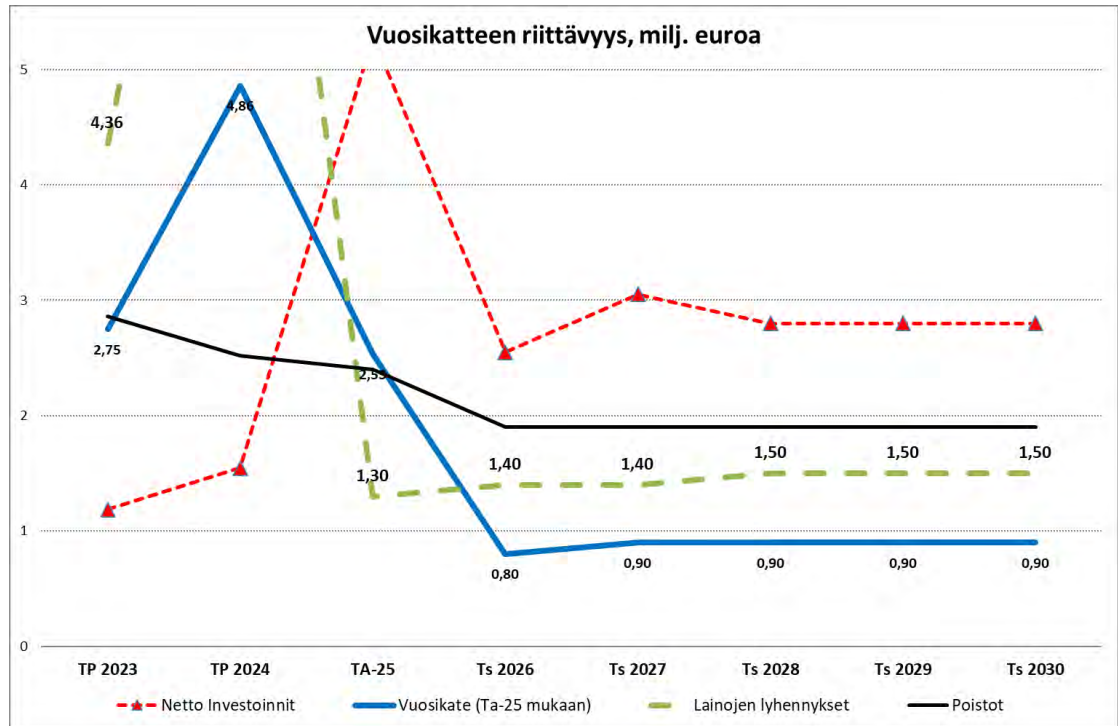
Kuntatalous on suurten muutosten edessä lähivuosina. Väestö ikääntyy läpi Suomen ja vähenee erityisesti kasvukeskusten ulkopuolella. Toisaalta monipaikkaisuus, etätyö ja kulutustottumusten muutokset antavat mahdollisuuksia kilvoitella väestön sijoittumisesta myös vetovoimaisille paikkakunnille. Lisäksi vuoden 2025 alusta voimaantuleva TE24 uudistus siirtää työllisyys ja yrityspalvelujen (TE) vastuun valtiolta kunnille. Tämä vaikuttaa myös merkittävästi kuntien tulopohjaan.

Suonenjoen kaupungin osalta valtionosuudet tulevat merkittävästi pieneneeseen vuodesta 2025 lukien. Muutos johtuu muun muassa hyvinvointialueiden sekä kuntien keskinäiseen rahoitukseen sovitusta vuoden 2022 verotuksen vaikutuksesta, missä kuntien valtionosuuksia sopeutetaan valtion suuntaan. Leikkaukset ovat kuntien osalta tasasuuruiset (euroa/asukas) ja jaksottuvat vuosille 2025-2027. Lisäksi kaupungin myönteisesti kehittynyt yhteisöveron jako-osuuden kasvu leikkaa valtionosuuksien kautta kaupungille kohdennettavaa verotulojentasausta. Vaikutus ajoittuu vuodesta 2025 eteenpäin.

Lisäksi vuoden 2025 osalta TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle kustannuksineen ja niiden rahoittamiseen tuleva valtionosuus vahvistetaan ennen palvelujen tuottamisen aloittamista, millä tulisi kattaa syntyvät kustannukset. Vastaavien uudistusten osalta 100 prosenttien kustannusten kattaminen ei ole pääsääntöisesti toteutunut. Lisäksi tuleva palvelun tarve voi merkittävästi vaikuttaa syntyviin kustannuksiin. Suonenjoen kaupungin osalta TE-uudistuksen lakisääteisten palvelujen tuottamisen kustannukseksi on arvioitu 650.000 euroa ja työmarkkinatuen kustannusten nousuksi +300.000 euroa. Tämä on otettu huomioon vuoden 2025 talousarvioesityksessä elinvoima- ja hallintopalvelujen osalta.

Vuoden 2026 alusta kaupungin SoTe-kiinteistöjen vuokraus päättyy ja palvelujen tarvitsemat SoTe-kiinteistöt tulee vuokrattavaksi yhtiön kautta, joka siis heikentää emon taloudellista asemaa ja teknisten palvelujen käyttötaloutta merkittävästi.

Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää menokehityksen kasvun hillintää kaikkien toimintojen osalta. Keskiössä ovat rakenteelliset uudistukset ja niihin liittyvät kiinteistöt. Keskeinen rooli on varhaiskasvatus ja kouluverkon toimintojen sopeuttamisella ja tehtyjen päätösten toimeenpanolla.

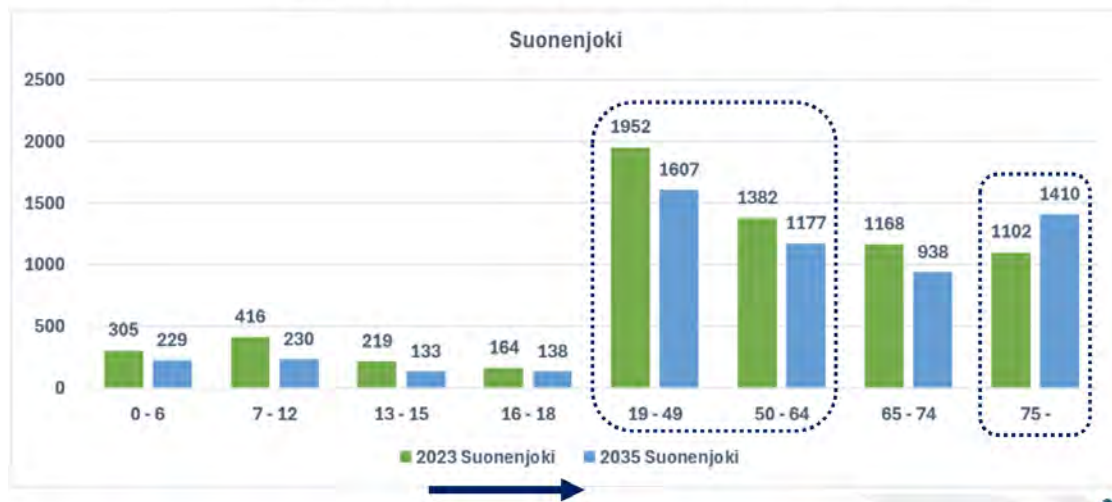
Väestöennusteen mukaisesti Suonenjoen kaupungin varhaiskasvatuksen palvelutarve vähenee vuoteen 2035 mennessä noin 62 lasta ja laskennallisella kolme ryhmää. Vuosiluokkien 1-6 palvelutarve vähenee noin 160 lasta ja laskennallisesti kahdeksan opetusryhmää. Luokanopettajajärjestelmässä tämä tarkoittaa lähes vastaavaa määrää opettajia. Vuosiluokilla 7-9 noin 86 oppilaan palvelutarpeen lasku vastaa 4,3 laskennallisen opetusryhmän opettajatyömäärää. Lukioikäisten määrä supistuu vuoteen 2035 mennessä noin 46 nuorella.

Lapsimäärän väheneminen yli 160 lapsella tulee huomioida Suonenjoen kaupungin tulevien vuosien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon hallinnassa. Erityisesti oppilasmäärän ennustettu lasku on sen verran merkittävä, että Suonenjoen kaupungin on hyvä varautua perusopetuksen palveluverkon supistamiseen. Tulevan valtuustokauden toimenpiteisiin kohdistuu kaupungin palveluverkon sopeuttaminen vastaamaan peremmin sen hetken lapsi- ja oppilasmääriä. Tämä mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen, sopeuttaa hallintoa ja ennalta ehkäisee painetta verojen korottamiseen.

Palvelutaso ja määrä on syytä arvioida myös laajemmin kaikkien kunnan tuottaminen palvelukokonaisuuksien osalta. Myös investointien tarkoituksenmukaisuus ja perusteltu kohdentaminen voi hillitä menotaloutta sekä velkaantumista. Lisäksi tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen mahdollistaa talouden sopeutumista. Toimenpiteiden edistämistä tulee vauhdittaa ja konkretisoida. Toimielinten on syytä

varautua toimenpiteiden tarkentamiseen ja toimenpanon nopeuttamiseen tulevan syksyn aikana ja arvioimaan tilanne vuoden 2026 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukainen väestökehitys vuodesta 2024 vuoteen 2035 (Tilastokeskus 2024)

Suonenjoen kaupungin talouden mallinnusta on aloitettu tekemään aina vuoteen 2030 saakka. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa. Nykyinen taloussuunnitelma kauden esitys ei riitä pitämään kaupungin taloutta kestävällä pohjalla. Erityisesti kiinteistöihin liittyvä investointipaine ja emo-kaupungin tulopohjan väheneminen haastavat kaupungin taloutta erityisesti vuodesta 2026 eteenpäin.

1.1.2.5 HENKILÖSTÖ

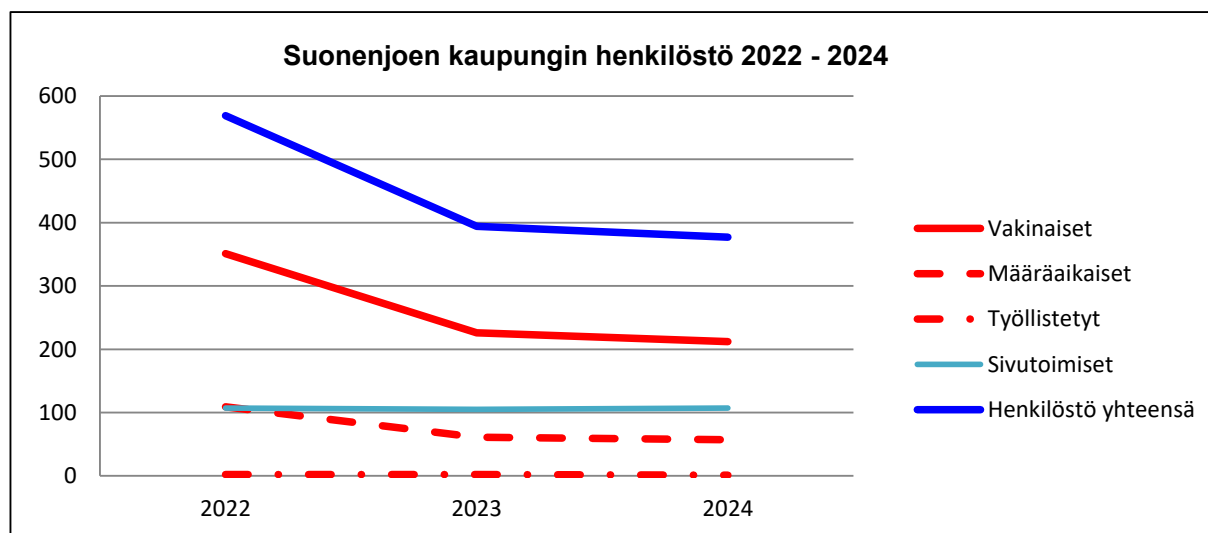
Kaupungin palkatun henkilöstön määrä vuoden lopussa toimialoittain 31.12.

		2022	2023	2024	Muutos
Elinvoima- ja hallintopalvelut		193	177	176	-1
	Vakinaiset	67	60	61	1
	Määräaikaiset	17	10	7	-3
	Työllistetyt	2	2	1	-1
Kansalaisopisto	Sivutoimiset	107	105	107	2
Koulutuspalvelut		188	188	170	-18
	Vakinaiset	124	137	122	-15
	Määräaikaiset	64	51	48	-3
	Työllistetyt				0
Sosiaalipalvelut		160	0	0	0
	Vakinaiset	132	0	0	0
	Määräaikaiset	28	0	0	0
	Työllistetyt				0
Tekniset palvelut		28	29	31	2
	Vakinaiset	28	29	29	0
	Määräaikaiset		0	2	2
	Työllistetyt		0	0	0

2019 kirjaamistapa on muutettu niin, että kaikki kaupungin työllistetyt kirjataan elinvoima- ja hallintoalveluihin

Kaupungin palkatun henkilöstön määrä yhteensä 31.12.

Henkilöstö yhteensä	Palvelusuhteen luonne	2022	2023	2024	Muutos 2023 2024
	Vakinaiset	351	226	212	-14
	Määräaikaiset	109	61	57	-4
	Työllistetyt	2	2	1	-1
	Sivutoimiset	107	105	107	2
Yhteensä		569	394	377	-17

Suonenjoen kaupungissa laaditaan vuodelta 2024 erillinen henkilöstöraportti, missä kuvataan erilaisten tunnuslukujen avulla henkilöstövoimavarojen rakennetta ja muutoksia. Henkilöstöraportin avulla arvioidaan niin henkilöstötyölle asetettujen tavoitteiden kuin kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista.

1.1.2.6. YMPÄRISTÖTEKIJÄT JA ILMASTOTYÖ

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Näitä menoja aiheutuu jätteen käsittelystä ja jätteen syntymisen ehkäisystä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmaston suojelusta, melun torjunnasta ja biologisen monimuotoisuuden ja maisemien suojelusta.

Kaupungin tehtävät ja tiedontarpeet ympäristöasioissa poikkeavat yrityksen tiedontarpeista. Joissakin tapauksissa kaupunki joutuu alueellaan huolehtimaan toisten toimijoiden ensisijaisella vastuulla olevista ja niiden laiminlyömistä ympäristösuojelutoimenpiteistä.

Ympäristön turvaamisesta aiheutuvia kustannuksia muodostuu jätevesien johtamisesta ja käsittelystä sekä viemärlaitoksen investoinneista, jätehuollosta, katujen ja yleisten alueiden puhtaanapidosta, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä tarkkailusta.

Suonenjoen ympäristönsuojelusta vastaa 1.1.2013 alkaen Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien yhteistoimintasopimuksen perusteella Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta ja sen alaisena Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut. Vuonna 2020 päivitettiin kuntien välinen yhteistoimintasopimus muun muassa lupa-asioinnin siirtyessä yhä enemmän sähköiseksi sekä pitkäaikaisen ympäristötarkastajan siirtyessä eläkkeelle. Jatkossa kussakin asiakokonaisuudessa palvelee alan erityisosaaja. Muuttuva ympäristölainsäädäntö tuo jatkuvasti ympäristönsuojelutehtäviin vaativuus- ja osaamistarvetta; osana laajempaa organisaatiota vahvistetaan ympäristönsuojelun asiantuntemus ja palvelutaso.

Suonenjoen ympäristönsuojelumääräykset tarkistettiin vuoden 2023 aikana (Kaupunginvaltuusto 18.12.2023 § 70). Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on Suonenjoen kaupungin paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja siten kuin ympäristönsuojelulaissa (527/2014) on säädetty. Määräyksien noudattamista valvoo ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona Suonenjoen kaupungissa toimii yhteistyösopimuksen mukaisesti Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta.

Vesihuoltotoiminta siirtyi 1.1.2014 alkaen Suonenjoen Vesi Oy:lle. Karsikonmäen uusi jätevedenpuhdistamo valmistui marraskuussa 2015 ja varsinainen käyttöönotto tapahtui 2016 keväällä. Jätevedenpuhdistamo omalta osaltaan varmistaa toimivan ja uudenaikaisen jätevesien käsittelyn Suonenjoen kaupungissa. Vesiyhtiön ympäristöinvestointeja ovat mm. jätevesiverkoston saneerausinvestoinnit, pumppaamojen korjaukset ja viemäriverkoston laajentaminen. Suonenjoen Veden toiminta-alue käsittää

vesijohdon, jätevesi- sekä hulevesiviemäreiden osalta asemakaava-alueen ja eräitä taajama-alueen välittömässä läheisyydessä olevia taajaan asuttuja alueita. Jätevedenpuhdistamon toiminta täytti kaikki ympäristöluvan mukaiset vaatimukset. Puhdistamon toiminta oli vakaana koko kertomusvuoden.

Suonenjoen Vesi Oy:n toimesta talousveden laatua tarkkaillaan säännöllisesti yhdessä ympäristöterveystarkastajien kanssa laaditun valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Näytteitä otetaan eri verkostopisteistä sekä raakavesikaivoilta. Talousvesi täytti kaikki asetuksessa määritetyt talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset.

Suonenjoella sijaitsevan Onkilammen ranta-alueen maaperä ja lammen sedimentti on pilaantunut metalleilla vuosina 1964-2008 alueella harjoitetun haulikkoampumatoiminnan seurauksena. Haulien esiintyminen ja sedimentin kohonneet metallipitoisuudet aiheuttavat riskiä alueen linnustolle. Alueella on havaittu joutsenkuolemia vuosien 2014–2020 aikana. Vuoden 2023 aikana Suonenjoen kaupunki teki Pirkanmaan ELY-keskukselle kannan muodostuksen, missä kaupunki esitti, että Onkilammen alueen maaperän puhdistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista kokonaisuudessaan valtion varoin. Ko. alueen pilaantuneen maaperän tarvittavien puhdistustoimien tarkistettu kustannusarvio oli liki 990.000 euroa (0 % alv.).

Suonenjoen saama vastaus on saatu helmikuussa 2024, missä Pirkanmaan ELY-keskus on hylännyt kaupungin hakemuksen eikä järjestä pilaantuneen alueen puhdistamista.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on helmikuussa 2025 kehottanut Suonenjoen kaupunkia ryhtymään riskienhallintatoimenpiteiden suunnittelemiseen Onkilammen haitta-ainepitoisen sedimentin aiheuttaman ympäristöhaitan vähentämiseksi. Pohjois-Savon ELY-keskus pyytää Suonenjoen kaupunkia toimittamaan suunnitelman toteutettavista riskienhallintatoimenpiteistä vuoden 2025 loppuun mennessä.

Suonenjoen kaupunki on mukana Savogrow:n kautta Pohjois-Savon ilmastotyön hankkeessa (*Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon*, hankeaika 1.1.2023-31.12.2025). Hankkeen tavoitteena on, että hankkeessa mukana olevissa kunnissa on kuntakohtainen ilmasto-ohjelma tai -suunnitelma, jossa on asetettu tavoitteet ja toimenpiteet ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi ja varautumiseksi. Lisäksi tavoitteena on kuntien yhteistyön lisääminen seuduittain sekä seutujen välillä ilmastotyössä. Maakunnallista ilmastotyötä ohjaa Pohjois-Savon ELY-keskus, jonka kanssa hanke tekee tiivistä yhteistyötä.

Suonenjoen ilmastosuunnitelmassa tavoitellaan 80 % päästövähennyksiä vuoteen 2035 (vertailuvuotena 2007), loput päästöistä sidotaan hiilinieluihin ja -varastoihin. Ilmastosuunnitelmassa on kuusi painopistealuetta:

1. Energiantuotanto ja -kulutus vähähiilisemmäksi
2. Kestävä liikkuminen ja toimiva kaupunkirakenne

3. Resurssiviisaus materiaalikierrrossa
4. Ruokajärjestelmän kestävyys
5. Metsien hiilensidonta ja luontokadon pysäyttäminen sekä
6. Kaupunkiorganisaatio ilmastotoimijana.

Näiden painopistealueiden pohjalta muodostuvat kaupungin ilmastotyön tavoitteet ja toimenpiteet vastuutahoineen. Suonenjoen ilmastosuunnitelman toimissa on tavoitteena saada aikaan sekä suoria että epäsuoria päästövähennyksiä. Suorilla tarkoitetaan, että kunnan toiminnassa pyritään vähentämään energiankulutusta ja ilmastopäästöjä. Epäsuorilla toimilla puolestaan tarkoitetaan sitä, että kunta kehittää kuntalaisten mahdollisuuksia toimia ilmastoystävällisesti ja näyttää esimerkkiä ilmastotoimijana.

Ilmastotavoitteeseen pääsy edellyttää sekä kulutuksen vähentämistä että suuntaamista ilmastoystävällisempiin vaihtoehtoihin. Tavoitteena on, että Suonenjoen kaupungin ensimmäinen Ilmastosuunnitelma hyväksytään valtuustossa vuoden 2025 aikana. Tämän jälkeen suunnitelma otetaan osaksi kunnan toimintaa ja talouden suunnittelua. Ilmastosuunnitelma päivitetään vähintään kerran valtuustokaudessa. Päivityksen yhteydessä suunnitelman tavoitteet liitetään myös kaupunkistrategiaan ja toteutetut ilmastotoimet tunnistetaan.

Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2035. Lisäksi Suomi on mukana Pariisin ilmastopöytäkirjassa. Kuntien osallistuminen ilmastotyöhön on avainasemassa hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa ja ilmastomuutoksen hillitsemisessä.

1.2. KOKONAISTALouden TARKASTELU

1.2.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa rahoituksen riittävyyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksesta laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa paljonko toiminnan kuluista jää verorahoituksella katettavaksi. Tunnusluvulla toimintatuotot/toimintakulut, %, kuvataan maksurahoituksen osuutta, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa käytetään tunnuslukua:

Vuosikate prosenttia poistoista
$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Suonenjoen kaupungin vuosikate on 4,9 milj. euroa vuodelta 2024. Vuosikate nousi yli 2,1 milj. euroa vuodesta 2023. Vuosikate riitti 192,7 prosenttisesti kattamaan 2,5 milj. euron poistot.

Tilikauden tulos kuvaa tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotusta. Siinä huomioidaan myös pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käyttöä kuvaavat poistot, arvonalennukset sekä satunnaiset erät. Tilikauden ylijäämä voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen. Suonenjoen kaupungin tilikauden tulos oli peräti 2,3 milj. euroa ylijäämäinen. Suonenjoen kaupungilla on yli 0,6 milj. euron varaus pelastustoimen varallaolokorvausten ja oikeudenkäyntikulujen kattamiseen. Varausta purettiin noin 170.000 euroa vuoden 2024 tilinpäätökseen. Varaus on perustettu vuoden 2023 tilinpäätöksen yhteydessä.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022	2021	2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	6 187	6 013	7 393	7 222	7 503
Valmistus omaan käyttöön	68	90	107	100	68
Toimintakulut	-24 668	-24 947	-58 962	-57 264	-56 614
Toimintakate	-18 413	-18 844	-51 462	-49 942	-49 043
Verotulot	16 440	15 868	26 702	26 174	24 311
Valtionosuudet	5 994	5 171	27 447	26 239	27 391
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	209	217	189	188	191
Muut rahoitustuotot	1 241	1 132	952	735	659
Korkokulut	-610	-797	-399	-421	-491
Muut rahoituskulut				0	
Vuosikate	4 861	2 747	3 429	2 973	3 018
Poistot ja arvonalentumiset	-2 522	-2 860	-2 358	-3 512	-2 317
Satunnaiset tuotot		198	3		
Satunnaiset kulut	-33	-60			
Tilikauden tulos	2 306	25	1 074	-539	701
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 306	25	1 074	-539	701

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	25,1 %	24,1 %	12,5 %	12,6 %	13,3 %
Vuosikate / Poistot, %	192,7 %	96,0 %	145,4 %	84,7 %	130,3 %
Vuosikate €/asukas	733	409	507	431	435
Asukasmäärä	6 633	6 710	6 765	6 891	6 938

1.2.2. TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärää. Näiden kahden nettomäärän summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvooden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Suonenjoen kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on ollut viimeiset vuodet positiivinen.

Investointien tulo-rahoitustunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla ja kassavarojen määrää vähentämällä. Kaupungin vuoden 2024 osalta investointien tulo-rahoitus osoittaa, että investointeja on pystytty rahoittamaan 296,2 % tulo-rahoituksella. Tunnusluku voidaan laskea kaavalla:

Investointien tulo-rahoitus, %
= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo jää alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Suonenjoen kaupungin lainanhoitokate oli 2,36 vuonna 2024, kun se vuonna 2023 oli 1,26 (2022 1,70).

MAKSUVALMIUS

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Mikäli kunta käyttää lyhytaikaista lainarahoitusta on edullista pitää maksuvalmiutta eli kassavaroja alhaisena. Suonenjoen kaupungin maksuvalmius oli 16 päivää tilinpäätöksessä 2024.

Kassan riittävyys (pv)
= $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024 1 000 €	2023 1 000 €	2022 1 000 €	2021 1 000 €	2020 1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 861	2 747	3 430	2 973	3 018
Satunnaiset erät	-33	138	3	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-258	768	-132	-466	63
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 641	-2 043	-1 232	-2 571	-1 484
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0	25	98	37
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	95	859	260	170	490
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 024	2 469	2 354	204	2 124
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-175	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 218	-1 858	-1 847	-1 835	-1 835
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 700	-2 500	-1 000	4 000	-4 000
Oman pääoman muutokset	0	-124			
Muut maksuvalmiuden muutokset	144	-1 029	801	-993	2 380
Rahoituksen rahavirta	-2 374	-5 511	-2 045	997	-3 455
Rahavarojen muutos	650	-3 042	308	1 201	-1 331
Rahavarat 31.12.	1 577	927	3 970	3 661	2 460
Rahavarat 1.1.	927	3 970	3 661	2 460	3 791

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	10 175	8 687	7 499	7 918	10 686
Investointien tulorahoitus, %	296,2 %	134,5 %	284,1 %	120,2 %	208,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	2,36	1,26	1,70	1,50	1,51
Kassan riittävyys, pv	16	11	23	21	15
Asukasmäärä	6 633	6 710	6 765	6 891	6 938

1.2.3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset, käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä omista sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Yleisesti ottaen omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 prosentin omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tilinpäätöksessä 2024 omavaraisuusaste oli 66,8 %.

Suonenjoen kaupungin omavaraisuusaste vuosina 2015-2024:

vuonna 2015	42,3 %
vuonna 2016	46,5 %
vuonna 2017	51,2 %
vuonna 2018	53,1 %
vuonna 2019	51,7 %
vuonna 2020	56,4 %
vuonna 2021	53,7 %
vuonna 2022	56,4 %
vuonna 2023	61,7 %
vuonna 2024	66,8 %

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli 59,0 %.

Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus vuosina 2015-2024:

vuonna 2015	66,9 %
vuonna 2016	61,4 %
vuonna 2017	56,4 %
vuonna 2018	53,9 %
vuonna 2019	55,5 %
vuonna 2020	45,2 %
vuonna 2021	50,2 %
vuonna 2022	44,9 %
vuonna 2023	72,5 %
vuonna 2024	59,0 %

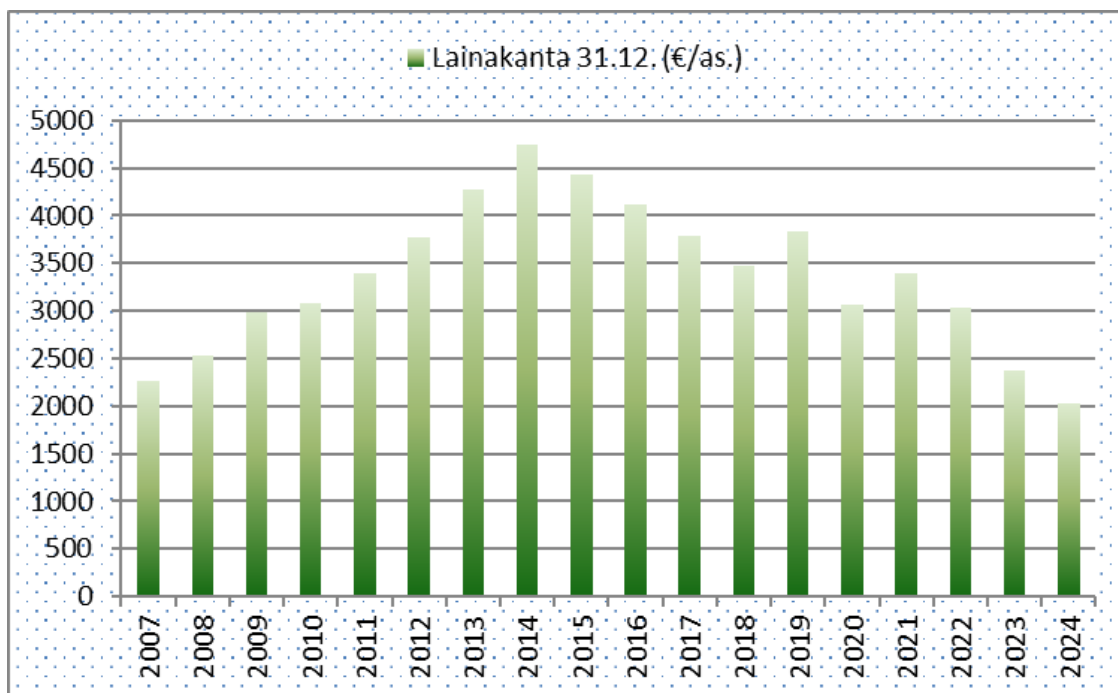
Kunnan *lainakannalla* tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoiduilla, osto- ja siirtoveloilla sekä muilla veloilla.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Vuonna 2015 korollinen lainakanta oli 32,7 milj. euroa, eli 4.431 euroa/asukas
Vuonna 2016 korollinen lainakanta oli 30,1 milj. euroa, eli 4.118 euroa/asukas
Vuonna 2017 korollinen lainakanta oli 27,5 milj. euroa, eli 3.786 euroa/asukas
Vuonna 2018 korollinen lainakanta oli 24,8 milj. euroa, eli 3.476 euroa/asukas
Vuonna 2019 korollinen lainakanta oli 27,1 milj. euroa, eli 3.830 euroa/asukas
Vuonna 2020 korollinen lainakanta oli 21,2 milj. euroa, eli 3.062 euroa/asukas
Vuonna 2021 korollinen lainakanta oli 23,4 milj. euroa, eli 3.397 euroa/asukas
Vuonna 2022 korollinen lainakanta oli 20,6 milj. euroa, eli 3.039 euroa/asukas
Vuonna 2023 korollinen lainakanta oli 16,0 milj. euroa, eli 2.378 euroa/asukas
Vuonna 2024 korollinen lainakanta oli 13,4 milj. euroa, eli 2.026 euroa/asukas

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021	TP 2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	48 726	49 612	54 878	56 156	57 118
Aineettomat hyödykkeet	282	329	396	467	523
Aineettomat oikeudet	32	26	40	59	61
Muut pitkävaikutteiset menot	250	303	356	408	462
Aineelliset hyödykkeet	37 905	38 749	39 544	40 754	41 820
Maa- ja vesialueet	7 945	7 950	7 958	8 086	8 140
Arvonkorotukset	98	98	98	98	98
Rakennukset	24 900	25 508	26 710	27 753	29 283
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 329	4 523	4 245	4 127	3 882
Koneet ja kalusto	518	556	432	557	324
Muut aineelliset hyödykkeet	93	93	93	93	93
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	21	21	8	40	
Sijoitukset	10 539	10 534	14 938	14 935	14 775
Osakkeet ja osuudet	5 495	5 490	9 894	9 891	9 907
Muut lainasaamiset	4 883	4 883	4 883	4 883	4 707
Muut saamiset	161	161	161	161	161
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					
Valtion toimeksiannot					
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 009	3 711	8 477	8 732	5 589
Vaihto-omaisuus	0	0	0	0	0
Aineet ja tarvikkeet					
Ennakkomaksut					
SAAMISET	2 432	2 784	4 509	5 071	3 129
Pitkäaikaiset saamiset	741	851	949	1 046	1 140
Muut saamiset	741				1 140
Lyhytaikaiset saamiset	1 690	1 933	3 560	4 025	1 989
Myyntisaamiset	377	651	1 142	867	1 163
Lainasaamiset	300	150			
Muut saamiset	550	665	2 042	3 138	761
Siirtosaamiset	463	467	376	21	65
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin					
Rahat ja pankkisaamiset	1 578	927	3 968	3 661	2 460
VASTAAVAA YHTEENSÄ	52 735	53 323	63 355	64 888	62 707

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021	TP 2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	35 215	32 908	35 744	34 670	35 209
Peruspääoma	23 995	23 994	26 731	26 731	26 731
Arvonkorotusrahasto	98	98	98	98	98
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 816	8 791	7 841	8 380	7 679
Tilikauden yli-/alijäämä	2 306	25	1 074	-539	701
PAKOLLISET VARAUKSET	632	800	0	0	394
Muut pakolliset varaukset					
Muut pakolliset varaukset	632	800		0	394
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6	6	11	11	13
Valtion toimeksiannot					
Muut toimeksiantojen pääomat	6	6	11	11	13
VIERAS PÄÄOMA	16 882	19 609	27 600	30 207	27 091
Pitkäaikainen	8 348	13 846	15 952	17 810	19 656
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	8 348	13 846	15 703	17 561	19 407
Lainat julkisyhteisöiltä					
Muut velat	0	0	249	249	249
Lyhytaikainen	8 535	5 763	11 648	12 397	7 435
Joukkovelkakirjalainat					
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	5 338	2 358	4 857	5 846	1 835
Lainat julkisyhteisöiltä					
Lainat muilta luotonantajilta					
Saadut ennakot	0	0	0	303	309
Ostovelat	1 035	1 038	2 445	2 573	1 686
Muut velat	219	250	396	333	325
Siirtovelat	1 943	2 117	3 950	3 343	3 280
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	52 735	53 323	63 355	64 888	62 707

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus-%	66,8	61,7	56,4	53,7	56,4
Suhteell. velkaantuneisuus-%	59,0	72,5	44,9	50,2	45,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	11 122	8 816	8 915	7 841	8 380
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 677	1 314	1 318	1 138	1 208
Lainakanta 31.12., 1 000 €	13 438	15 956	20 561	23 408	21 243
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 026	2 378	3 039	3 397	3 062
Lainat ja vastuut. 31.12.	28 796	34 364			
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 341	5 121			
Lainasaamiset, 1 000 €	4 883	4 883	4 883	4 883	4 707
Asukasmäärä	6 633	6 710	6 765	6 891	6 938

1.2.4. KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

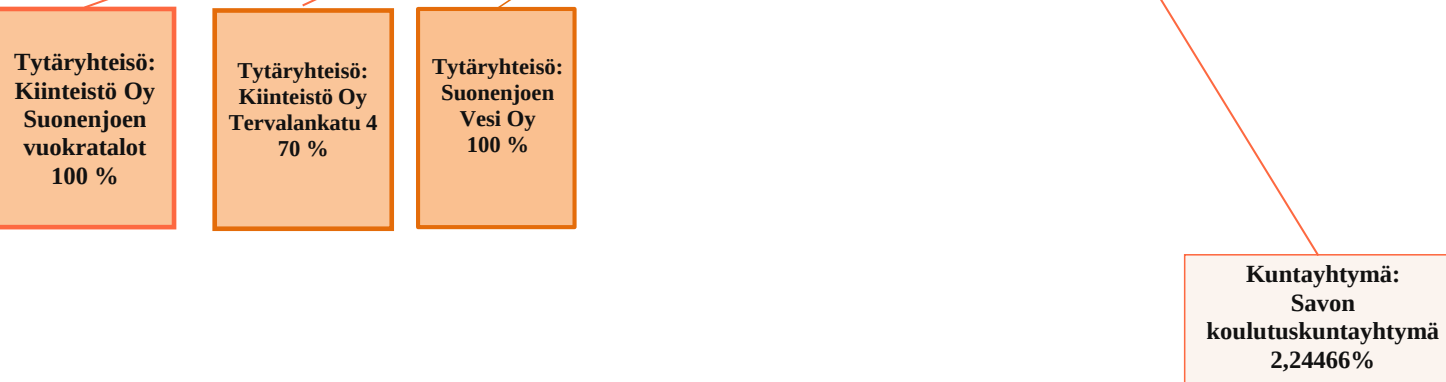
Vähennyseriä tuloissa ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa valmistus omaan käyttöön, pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Kokonaistulot ja -menot -laskelma on täsmäytettävissä rahoituslaskelmaan siten, että kokonaistulojen ja -menojen erotus on yhtä suuri kuin rahoituslaskelman muut maksuvalmiuden muutokset ja rahavarojen muutos -erien itseisarvojen summa silloin, kun mainitut erät rahoituslaskelmassa ovat erimerkkiset ja itseisarvojen erotus, kun ne ovat rahoituslaskelmassa samanmerkkiset.

	2024			2024	
TULOT	Milj.€	%	MENOT	Milj.€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	6,2	16,4	Toimintakulut	24,7	66,2
Verotulot	16,4	43,5	- Valmistus omaan käyttöön	-0,1	-0,2
Valtionosuudet	6,0	15,9	Korkokulut	0,6	1,6
Korkotuotot	0,2	0,6	Muut rahoituskulut	0	0,0
Muut rahoitustuotot	1,2	3,3	Satunnaiset kulut	0,0	0,1
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-0,1	-0,2	- Pakollisten varausten lisäys(+), vähennys(-)	0,2	0,5
			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	0,1	Investointimenot	1,6	4,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,1	0,3			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		0,0	Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4,0	10,6	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	10,2	27,4
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	3,7	9,8	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0	0,0	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	37,8	100,0	Kokonaismenot yhteensä	37,3	100,0
Täsmäytys					
Kokonaistulot - Kokonaismenot =				-0,5	
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =				-0,5	

Suonenjoen kaupunki

Muut osaomistukset:

Yhdistelemättömät tytäryhteisöt:

Asunto Oy Suonenjoen pankkila 51,50 %

Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt:

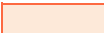
Kehistysyhtiö Savogrow Oy 33,75 %

Kiint. Oy Yrittäjänkatu 1 30,42 %

Yhdistelemättömät kuntayhtymät:

Pohjois-Savon liitto 2,38 %

 Tytäryhteisö: yhdistely nimellis- eli pariarvomenetelmän mukaan

 Kuntayhtymä: yhdistely jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa

1.3. KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.3.1. YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Seuraavassa yhdistelmässä ilmoitetaan tytäryhteisöjen lukumäärät yhteisötyypeittäin ja toimialoittain sekä kuntayhtymien, osakkuusyhteisöjen ja muiden omistusyhteisöjen lukumäärät. Lisäksi ilmoitetaan yhdisteltyjen ja yhdistelemättä jätettyjen yhteisöjen lukumäärät. Yhdisteleminen tarkoittaa tällöin keskinäisen omistuksen eliminointia. Kaikkien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä:

Tytäryhteisöt	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Osakeyhtiöt	1	-
Kiinteistöosakeyhtiöt	2	1
Kuntayhtymät	1	1
<u>Osakkuusyhteisöt</u>	<u>-</u>	<u>2</u>
Yhteensä	4	4

1.3.2. KONSERNIN TOIMINNANOHJAUS

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen tytäryhteisöt. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain mukaisesti määräysvalta. Omistajaohjauksella huolehditaan, että tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Suonenjoen kaupungin hallintosäännön mukaisesti konsernijohto vastaa kaupungin omistajaohjauksen toteutumisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Kaupungin konsernijohtoon muodostavat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, hallintojohtaja ja tekninen johtaja.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Määräykset omistajaohjauksesta ja kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta ovat erillisessä konserniohjeessa.

Suonenjoen kaupunginvaltuuston on 27.02.2023 § 12 hyväksynyt uudet päivitetty Suonenjoen kaupungin konserniohjeet, missä on määritelty miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään. Konserniohjeella kaupunki antaa konsernitason toimintaohjeet ja periaatteet. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin.

Konserniohjeen mukaan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan ensisijaisesti kaupungin tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunnalla on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa ja saada tätä varten tarvittavat tiedot.

1.3.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot on kokonaan Suonenjoen kaupungin omistama, vuonna 1981 perustettu vuokrataloyhtiö. Yhtiö omistuksessa on yhteensä 400 huoneistoa. Yhteenlaskettu huoneistoala on 20 960 m². Yhtiön omistamat kohteet ovat aravarajoituslain käyttö- ja luovutusrajoitusten alaisia.

Yhtiön juoksevaa hallintoa hoitavat toimitusjohtaja ja toimitussihteeri. Vakituksessa työsuhteessa on remonttimies. Syksyllä 2023 Suonenjoen Kaupunki irtisanoi isännöintisopimuksen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen kanssa. Isännöintipalvelusopimus piti sisällään asuntosihteerin/toimitusjohtajan työtehtävät ja toimitussihteerin työtehtävät asuntotoimiston sihteerinä sekä ICT-tukipalvelut. Yhtiön hallitus teki päätöksen lokakuussa 2023, että yhtiölle palkataan toimitusjohtaja 1.1.2024 alkaen ja sihteerityöt ostetaan kuten ennenkin Suonenjoen Kaupungilta. Uuteen palvelusopimukseen sisällytetään sihteerityöt, ICT-tukipalvelut ja tilat yhtiön toimistolle kaupungintalolla.

Yhtiön asukasmäärä on ollut laskusuuntainen viime vuosina. Vuonna 2022 asukasmäärä lähti nousuun, johon osaltaan vaikuttaa Ukrainasta sotaa paenneiden ihmisten majoittaminen kuntamallin sopimuksen mukaisesti. Vuoden 2023 lopussa kuntamallin sopimus päättyi ja asukasmäärä yhtiössä laski selkeästi. Vuoden 2024 lopussa asukkaita oli 491. Asukasmäärään vaikuttaa hakijaruokakuntien pieneneminen.

Vuoden 2024 lopussa 66 % hakijoista oli yhden hengen talouksia, vastaavasti kolme henkilöä tai enemmän ruokakuntia oli hakijoissa 13 %. Aktiivisten asuntohakemusten määrä on viime vuosina pysytellyt noin 60 kappaleessa, vuoden lopussa 2023 aktiivisia hakemuksia oli 63, tilikauden päättyessä 2024 hakemuksia oli 60 kappaletta.

Kokonaisvaihtuvuus, päättyneet vuokrasopimukset suhteessa asuntojen kokonaismäärään, oli 16 %.

Yhtiön taloudellinen tilanne on heikko. Kassavajetta on jouduttu paikkaamaan Suonenjoen Kaupungilta lainatuilla lyhytaikaisilla lainoilla, maksuvalmiuden turvaamiseksi. Maksuvalmiutta kuvaava quick ratio, joka kertoo rahojen, pankki- ja muiden saamisten suhteen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan, ara-rajoitusten alaisissa kohteissa ilman lainan lyhennyksiä, osoittaa arvoa 0,15.

Maksuvalmiutta on pidettävä hyvänä, kun arvo on yli 1. Arvo 0,5-1 osoittaa tyydyttävää maksuvalmiutta. Kriittisenä rajana on arvo 0,5.

Vuokratuotot olivat 13,6 % budjetoitua pienemmät. Käyttökorvaustuotot olivat 25,6 % budjetoitua pienemmät.

Aravavuokra-asuntojen keskivuokrat vuonna 2024 koko maassa oli 13,03 €/m² (lähde: asuntojen vuokrat, Tilastokeskus). Vastaavasti aravavuokra-asuntojen keskivuokrat vuonna 2024 oli koko maassa pois lukien pääkaupunkiseutu 12,05 €/m² (lähde asuntojen vuokrat, Tilastokeskus).

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen keskivuokra vuoden 2024 lopussa oli 10,86 € / m². Vuokrat olivat siis noin 2,17 € / m² maan keskiarvoa alhaisemmat.

Vuoden 2024 käyttöaste oli 85,97 %. 100 %:n käyttöasteeseen ylettiin kahdessa kohteessa. Haasteellisimmat asunnot vuokrata ovat isot asunnot, kolmiot ja 4h + k, sekä kauempana keskustasta sijaitsevat kohteet.

Laskennallinen tappio tyhjästä huoneistoista vuonna 2024 oli 377.397 euroa, vastaavasti laskennallinen tappio tyhjästä huoneistoista edellisenä vuonna oli 148.597 euroa. Tyhjiksi huoneistoiksi lasketaan myös remontissa olevat huoneistot, jotka eivät ole vuokrattavissa.

Asukasdemokratiaa ja asukkaiden omaa vaikutusmahdollisuutta asumiseen, sen kustannuksiin ja viihtyvyyteen pyritään lisäämään jatkuvasti. Vuonna 2024 järjestettiin asukaskokous Suonenjoen torilla. Toimitusjohtaja osallistuu myös asukkaiden toivomiin, yksittäisten talojen asukaskokouksiin. Syksyllä 2023 aloittanut Suonenjoen Kaupungin Hyvistiimi, johon kuuluu työllisyyspalvelu, asumisneuvoja, mielenterveys- ja päihdetyöntekijä, kotouttamistyöntekijät sekä toimitusjohtaja, on järjestänyt naapurustopäiviä eri puolilla kaupunkia. Naapurustopäivissä on tavattu vuokralatoyhtiön asukkaita sekä muita paikkakunnan asukkaita ja tarjottu matalan kynnyksen lähestymistä ja palveluita asiakkaille ja asukkaille. Vuonna 2024 naapurustopäiviä järjestettiin yhteensä 13 kertaa.

Käyttöasteen pitäminen tavoitetasossa 97 % on lähitulevaisuuden haasteista merkittävien. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää kiinteistömässän kriittistä tarkastelua monesta eri näkökulmasta. Tätä peilaten Suonenjoen kaupunki myönsi yhtiölle luvan purkaa Metsolantie 14 D-E kerrostalo ja Jauholahdentie 11 rivitalo kaupunginhallituksen kokouksessa 26.8.2024. Yhtiö on vienyt hanketta eteenpäin ja purkamiset ovat tarkoitus toteuttaa toukokuu-lokakuu 2025 aikana.

Hakijakunnan muuttuminen enenevässä määrin yhden hengen talouksiin tuo painetta huoneistojen muutoksille tai kiinteistöjen purkamisille. Tavoitekäyttöasteella yhtiö pystyy täyttämään omistajan asettaman tavoitteen; elinkeinoelämän tarvitsema työvoima perheineen löytää kodin paikkakunnalta ja vanhusten omassa kodissa asuminen onnistuu mahdollisimman pitkään. Tyhjien asuntojen aiheuttaman tappion kattaminen ei käy yhtiölle ja sitä kautta vuokralaisille liian raskaaksi, kun käyttöaste pysyy tavoitetasossa. Lisäksi asuntoja pystytään saattamaan nykyvaatimusten tasolle asukkaiden vaihtuessa.

Suonenjoen Vesi Oy

Vuosi 2024 oli Suonenjoen Vesi Oy:n 11 toimintavuosi. Suonenjoen Vesi Oy:n toiminta-alue käsittää vesijohdon, jätevesi- sekä hulevesiviemäreiden osalta asemakaava-alueen ja eräitä taajama-alueen välittömässä läheisyydessä olevia taajaan asuttuja alueita. Vesihuoltopalvelut näillä alueilla on voitu tarjota suunnitellusti.

Suonenjoen Veden talousveden ja jäteveden käyttömaksuihin tehtiin kolmen prosentin korotukset vuodelle 2024. Perusmaksuihin ei tehty muutoksia. Talousveden käyttömaksu oli 1,47 €/m³ ja jäteveden käyttömaksu 2,82 €/m³. Käyttömaksut ovat Pohjois-Savon sisäisessä vertailussa keskimääräistä halvempia.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2024 oli 2.265.030 euroa. Liikevaihto kasvoi verrattuna edelliseen tilikauteen. Liikevoitto (tappio) oli 111.503 euroa ja ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja -311.555 euroa. Tilikauden voitto (tappio) verojen jälkeen on -311.555 euroa.

Investointitaso palautui normaaliksi edellisvuoden suuresta investointitasosta, joka johtui vesitornin peruskorjauksesta. Merkittävimmät verkostoinvestoinnit tehtiin

Pihlajakadulla sekä Olavi Leskisen kadulla. Myös jätevedenpuhdistamolla tehtiin laitteisiin ja rakennusautomaatiikkaan kohdistuvia investointeja.

Talousveden laatu on säilynyt koko kertomusvuoden ajan laadukkaana täyttäen kaikki sille asetetut laatuvaatimukset. Talousveden tuotannossa ei ole ollut merkittäviä ongelmia. Vuoden aikana oli yksi vesijohtovuoto Sairaalakadulla.

Vuoden aikana jatkettiin etäluettavien vesimittareiden asennuksia, jotka mahdollistavat vedenkulutuksen, laskutuksen ja mahdollisten vuotojen reaaliaikaista seuranta. Mittareiden asennukset ovat sujuneet suunnitellusti.

Keväällä jätevedenpuhdistamolla jouduttiin ohittamaan 4300 m³ välpättyä yhdyskuntajätevettä lisveteen poikkeuksellisen suuren vuotovesimäärän vuoksi. Ohituksesta huolimatta jätevedenpuhdistamon toiminta täytti kaikki ympäristöluvan mukaiset vaatimukset. Puhdistamon toiminta säilyi vakaana koko kertomusvuoden.

Liikevaihto on säilynyt tasaisena koko yhtiön olemassaolon ajan ollen vuonna 2024 2,26 milj. euroa. Pitkäaikaisen rahoituslainan kokonaismäärä oli 10,3 milj. euroa. Vuoden aikana tehtiin rahoitusjärjestelyjä liittyen vesitornin peruskorjauksen rahoitukseen sekä lainojen uudelleen kilpailutukseen. Investointeihin käytettiin 0,48 milj. euroa.

Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on käsitelty kaava-alueiden ulkopuolisten taajaan asuttujen alueiden vesihuollon tarpeet ja yleiskaava määrittelee tulevat uudisrakentamisen ja asumisen painopistealueet asemakaava-alueen ympäristössä, kuten Onnelan alue. Nämä alueet ovat mahdollisia tulevaisuuden uudisverkostoinvestointeja.

Verkostosaneeraukset ja –laajennukset tulevat olemaan merkittävä osa investointeja myös tulevaisuudessa. Näiden lisäksi raakaveden saannin turvaamiseksi myös kriisitilanteiden varalle tullaan kiinnittämään erityistä huomiota.

Lähivuosien suuria investointeja tulee olemaan Kaatron vedenottamon korvaaminen uudisrakennuksella. Myös Viipperonharjun tutkimukset voivat aiheuttaa merkittävän investoinnin raakavedenhankintaan. Näillä investoinnilla saadaan varmistettua laadukkaan talousveden tuotanto ja jakelu myös tulevaisuudessa.

Investointipaineet, materiaalien ja palveluiden kallistuminen sekä suuret rahoituskustannukset aiheuttavat paineita vesimaksujen tarkistukselle myös tulevaisuudessa.

Vuoden 2025 aikana selvitetään yhteistyömahdollisuuksia Savon Voiman, Pieksämäen ja Leppävirran vesihuoltolaitosten kanssa.

Vuoden aikana vesilaitoksilla on tehty normaaleja huolto- ja kunnossapitotoimenpiteitä.

Laitoksista pumpattiin talousvettä vesiverkostoon keskimäärin 1600 m³/d, josta laskutetun veden osuus oli 1400 m³/d. Vuoden aikana oli yksi vesijohtovuoto. Vesijohtoverkoston kulutuspaikkoja oli vuoden lopussa noin 1528 kpl, joista uusia kulutuspaikkoja oli 2 kpl.

Uusia vesijohtoja rakennettiin vuoden aikana 1000 metriä, joista 600 metriä oli vanhojen vesijohtojen peruskorjausta. Jätevesiviemäreitä rakennettiin 500 metriä, joista 400 metriä oli vanhojen saneerausta. Uusia hulevesiviemäreitä rakennettiin 800 metriä, joista uudisrakentamista oli 300 metriä.

Investointiohjelman mukaiset verkstorakennuskohteet toteutettiin pääosin suunnitelman mukaisesti omana työnä. Verkostojen rakentaminen sijoittui pääosin Pihlajakadulle ja Olavi Leskisen kadulle. Koko vuoden verkstorakentamisen investoinnit olivat noin 340.000 euroa.

1.3.4. ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Suonenjoen kaupungin kuntakonsernin toiminnan arvioidaan jatkuvan lähivuosina melko haasteellisena. Talouden haasteet ja kustannustason nousu aiheuttaa konsernin tytäryhtiöille merkittävän paineen niin vuokrien kuin vesimaksujen tarkastamiseen.

Nykykonsernin velkaantuminen tulee kasvamaan rakennuskannan peruskorjausten ja Vesi Oy:n Kaatron vedenottamon peruskorjauksen tai uudisrakentamisen myötä. Verkostosaneeraukset ja -laajennukset tulevat olemaan merkittävä osa investointeja myös tulevaisuudessa. Korkotasolla on merkittävä vaikutus yhtiöiden taloudelliseen asemaan lähivuosina.

Uuden vuokratalokohteen myötä esteettömien lähellä palveluja olevien asuntojen saatavuus on parantunut. Käyttöasteen pitäminen korkoalla tasolla on keskeinen asuntopoliittinen tavoite ja sen vaikutus vuokrataloyhtiön talouteen on merkittävä. Yhtiön asuntojen houkuttelevuutta ja markkinointia on lisättävä.

Konsernin osalta on tulossa muutoksi SoTe-kiinteistöjen yhtiöittämispakon myötä. Asiaa valmisteltiin osin jo vuoden 2024 aikana ja tavoitteena on saada selvitys kiinteistöpalvelujen (ml. tekniset palvelut) organisoitumisesta keväälle 2025.

Suonenjoen kaupungin asunto- ja elinkeinopoliittisesti Kiinteistö Oy:n ja Vesi Oy:n rooli ovat merkittävät myös jatkossa. Omistajapoliittisten tavoitteiden täsmentämistä kuluvalle taloussuunnittelukaudella on syytä vahvistaa päivitetyn konserniohjeen mukaisesti. Konsernin osalta yhtiöiden omaehtoinen taloudellinen selviytyminen velvoitteistaan on ensiarvoisen tärkeää.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalot on kaupungin kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jolla on keskeinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana. Yhtiön visio on tarjota hyvän ja onnellisen asumisen perustaksi koteja, joissa asuminen on turvallista ja helppoa. Yhtiön tarkoitus on tarjota tavallisia vuokra-asuntoja kaikille niitä tarvitseville. Etusijalla ovat paikkakunnalle työn vuoksi muuttavat, vanhukset, joiden omassa kodissa asuminen on vaikeutunut, vaikeissa elinoloissa elävät lapsiperheet, sekä muut hankalissa elinoloissa elävät.

Yhtiön tavoitteena on ylläpitää riittävää määrällistä ja laadullista kiinteistökantaa kustannustehokkaasti.

Toimintaa ohjaavat sosiaalisen asuntotuotannon reunaehdot. Asukasvalinnassa määräävin tekijä on hakijoiden asunnon tarve. Hakijan tulot ja omaisuus huomioidaan myös asukkaita valittaessa yhdenvertaisena tekijänä.

Tavoitteet vuodelle 2024	Seuranta vuodelle 2024
Vuokrat pidetään kustannustasoa vastaavina. Tulos noin 0 €	Tulos negatiivinen 413.000 €. Ei toteutunut.
Täyttöaste pysyy yli 97 %. Käyttöaste	Käyttöaste 86,0 %. Ei toteutunut
Vetovoimaviestintä. Asiakaspalvelua kehitetään asiakaslähtöiseksi ja palvelun saavutettavuuteen monikanavaisesti panostetaan. Tiedottamien on aktiivista sekä somessa, että perinteisissä kanavissa. Sähköisten hakemusten osuus, sosiaalisen median seuraajien määrä	Jatkuva kehittäminen ja sähköisten hakemusten käyttöönotto. Asukasraadit ja Hyvis-tiimin työskentely. Osin toteutunut.
Vaikuttavat prosessit ja toimintatavat. Mahdollisimman monet hakemukset ja ilmoitukset voi jättää ajasta ja paikasta riippumattomasti. Sähköisten lomakkeiden käyttöaste	Sähköisten lomakkeiden käyttöönotto on osin toteutunut.

Toimintaympäristön muutos toimintakaudella

Kahden purkukohteen edistäminen. Talouden vakauttaminen. Toimitusjohtajan vaihtuminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos% TP 2023 - TP 2024	Muutos% TA 2024 - TP 2024
Liikevaihto	€ / vuosi	2 674 642	3 015 831	2 572 302	-3,8	-14,7
Liikevoitto (hoitokate-poistot)	€ / vuosi	325 341	5 000	- 226 044	-169,5	-4 620,9
Tulos	€ / vuosi	27,11	0	-413167	#####	
Käyttöasete	%	94,1 %	97,0 %	86,0 %	-8,6	-11,3
Tyhjäkäyntitappio	€ / vuosi	148 598	85 660	148 598	0,0	73,5
Huoneistojen lukumäärä	kpl	400	400	400	0,0	0,0
Hakijamäärä (syksy)	taloutta	63	158	63	0,0	-60,1
Keskivuokra	€/m ² /kk	10,12	10,78	10,86	7,3	0,7
Keskivuokra ARA asunnoissa muualla kuin pääkaup.seudulla vuoden 4. neljännes	€/m ² /kk	11,62	12,77	12,05	3,7	-5,6
Vieraanpääoman määrä	€	11 325 572	10 520 000	10 545 629	-6,9	0,2
Takaukset kaupungilta	€	8 857 386	9 800 000	8 183 901	-7,6	-16,5

Suonenjoen Vesi Oy

Omistus:

Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Suonenjoen Vesi Oy huolehtii toiminta-alueellaan käyttöveden hankintaan ja jakeluun, hulevesien johtamiseen ja käsittelyyn sekä jätevesien puhdistamiseen tarvittavien laitosten ja verkostojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Toimintaympäristön muutos toimintakaudella

Lähivuosien suuria investointeja tulee olemaan Kaatron vedenottamon korvaaminen uudisrakennuksella. Myös Viipperonharjun tutkimukset voivat aiheuttaa merkittävän investoinnin raakavedenhankintaan. Vuoden 2025 aikana selvitetään yhteistyömahdollisuuksia Savon Voiman, Pieksämäen ja Leppävirran vesihuoltolaitosten kanssa.

Tavoitteet vuodelle 2024	Seuranta vuodelle 2024
Asiakkaille toimitetun talousveden laatu säilyy hyvänä ja Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo toimii ympäristöluvan mukaisesti. Luvan mukainen toiminta. Asiakastyytyväisyys	Talousveden ja jäteveden puhdistuksen lupaehdot on täytetty. Asiakastyytyväisyyskyselyä ei tehty.
Merkittävimmät investoinnit tulevat olemaan verkostoinvestoinnit Olavi leskisen kadulla ja Pihlajakadulla. Investointien toteutuminen. Yhteistyö kaupungin kunnallisteknisten palvelujen kanssa	Investoinnit on tehty taloussuunnitelman mukaisesti.
Vuoden 2022 aikana on otettu käyttöön ensimmäisiä etäluettavia vesimittareita. Siirtymä täysin etäluettaviin mittareihin tulee tapahtumaan kymmenen vuoden aikana. Uudistus ja käyttöönotto etenevät	Etäluettavien mittareiden asennuksia on jatkettu.
Viipperonharjun jatkotutkimukset, joita tullaan jatkamaan koepumppauksin, jotta saadaan varmuus pohjavesialueen todellisesta antoisuudesta ja muista vaikutuksista pohjavesialueeseen. Jatkotutkimuksen ja vaikutusarvioiden tekeminen	Pohjavesitutkimuksia ei päästy aloittamaan myöhäisen lupapäätöksen takia.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos% TP 2023 - TP 2024	Muutos% TA 2024 - TP 2024
Liikevaihto	€ / vuosi	2 170 934	2 263 784	2 265 030	4,3	0,1
Liikevoitto	€ / vuosi	190 376	141 336	111 504	-41,4	-21,1
Tulos	€ / vuosi	-122 226	-210 861	-311 556	154,9	47,8
Verkostoon pumpatun veden määrä	1 000 m ³	574	610	573	-0,2	-6,1
Lasketun veden määrä	1 000 m ³	535	570	525	-1,9	-7,9
Käyttövesimaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	1,77	1,82	1,82	2,8	0,0
Vastaanotettu jätevesimäärä	1 000 m ³	635	630	612	-3,6	-2,9
Jäteveden käyttömaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	3,40	3,50	3,50	2,9	0,0
Lainat kaupungilta	€ / vuosi	4 707 430	4 707 430	4 707 430	0,0	0,0
Takaukset kaupungilta	€ / vuosi	5 562 500	5 062 500	6 150 000	10,6	21,5

1.3.5. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seuranta.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Suonenjoen kaupungin osalta keskeinen merkitys konsernikokonaisuudessa ja sen ohjauksessa on Suonenjoen Vesi Oy:n ja Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratilojen saralla.

Suonenjoen kaupungin hallintosäännössä on määritelty konserniohjaus ja konsernijohtoon roolia ja tehtävät. Toimivallan ja vastuunjaon ohjeistus on riittävä ja selkeästi määritelty. Pääosin kaupunginjohtaja huolehtii kuntakonsernin tasolla riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Konsernijohtamiseen on syytä kiinnittää erityistä huomiota kaupunginhallituksen tasolla.

Hallitusten jäsenet ja kaupunginjohtaja nostavat tarvittaessa esiin omistajanäkökulman kaupunginhallituksen kokouksissa. Lisäksi yhtiökokousedustajien ohjeistusta toteutetaan jossakin määrin omistajan toimesta. Vuoden 2024 aikana on erityisesti kiinnitetty huomiota konsernin tytäryhtiöiden taloudelliseen tilanteeseen ja laadittu mm. erillisselvitys KOy Suonenjoen vuokratilojen osalta. Selvitys valmistui alkuvuodesta 2024. Talouden tervehdyttämistoimenpiteitä valmisteltiin yhdessä konsernijohtoon ja yhtiön hallituksen kesken.

Tytäryhteisöt ovat toteuttaneen velvollisuuttaan pyytää ennen erityisen merkittäviä päätöksiä ohjeet kaupunginhallitukselta päätöksentekoa varten. Ohjeiden riittävyys on tältä osin toteutunut.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratilojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tavoitteiden asettamiseen on kiinnitetty huomiota talousarvion laadinnan yhteydessä. Vuoden 2024 talousarvioon tavoitteet on määritelty ja kuntakonsernin tila tytäryhtiöiden osalta on pysynyt pääosin tavoitteiden asettamisrajoissa. Konsernikokonaisuuden kannalta tytäryhtiöiden tavoitteiden asettaminen on koettu riittäväksi.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta on yhtiöiden sisällä kohtuullisella tasolla. Toimintaa analysoidaan ja raportoidaan toimitusjohtajien toimesta hyvin. Samalla säännöllinen raportointi tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta on kehitetty. Konsernitason kehittämisen painopiste on jatkossa omistajan suuntaan toteutettavassa säännöllisessä raportoinnissa. Kaupunginjohtaja saa konserniohjeen mukaisesti seurannat tietoonsa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi on osittain toteutunut. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat toteuttivat kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyn vuonna 2024. Kaupunginjohtaja on käynyt tytäryhtiöiden toimitusjohtajien ja hallitusten puheenjohtajien kanssa neuvottelun koskien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, arviointia ja

tulevaisuuden kehittämistoimenpiteiden arviointia. Molemmat toimitusjohtajat ovat kutsuttuina kaupunginjohtajan johtoryhmään.

Tytäryhtiöiden taloushallinnon tehtävät hoidettiin lokakuulle 2019 saakka keskitetysti Suonenjoen kaupungin taloustoimistossa. Kaupungin talous- ja palkkahallinnon liikkeenluovutuksen myötä myös yhtiöiden palvelut siirtyivät Monetra Pohjois-Savon Oy:n hoidettavaksi. Lisäksi kaupungin hallintopalveluista toteutetaan laskutukseen ja asiakaspalveluun liittyviä kokonaisuuksia yhtiöille.

Lisäksi yhteisurakointia ja suunnittelua tehdään kaupungin teknisten palvelun kanssa. Investointiohjelmat pyritään yhdenmukaistamaan. Myös hankintoihin liittyvää yhteistyötä toteutetaan yhtiöiden kanssa. Ja puhtaanapitopalveluja tuotetaan kaupungin toimesta. Myös keskitettyjen palvelujen kokonaisuutta on tarkasteltava säännöllisesti.

Vuoden 2023 aikana päätettiin muutos Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalojen johtamisjärjestelyn uudistamiseksi. Vuoden 2024 alusta lukien toimitusjohtaja on yhtiön itsensä palkkaama. Hallinnon tukipalvelut ostetaan kaupungilta.

Vuorovaikutus ja säännölliset tapaamiset ovat muodostuneet hyväksi käytännöksi tiedonkulun ja tavoitteiden päivittämisessä. Kaupunginjohtaja osallistuu aktiivisesti molempien yhtiöiden hallituksen kokouksiin. Kaupunginhallitus ja johtoryhmä käsittelevät kokouksissaan konserniin liittyviä asioita ja niissä annetaan ohjeistuksia viranhaltijoille ja kaupungin edustajille.

Hallituksen kokoonpanot ovat monipuoliset ja asiantuntevat. Hallitukseen on nimettyä myös elinkeinotoimen ja asukkaiden edustajia. Nimitykset valmistellaan yhtiökokoukselle hyvässä yhteistyössä.

Konsernivalvonnan kehittäminen voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Suonenjoen kaupungin kuntakonsernin toiminta on askel kerrallaan kehittymässä sille tasolle, millä konserniohjeet edellyttävät sen olevan. Kuntalaki korostaa konserniohjauksen merkitystä entisestään kuntakokonaisuuden näkökulmasta. Selkeitä ja konkreettisia edistysaskeleita tiiviimpään yhteistyöhön ja ohjeistukseen on tehty. Keskeisinä kehittämisen toimenpiteinä konsernivalvonnan osalta on se, että konkreettiset toimenpiteet on saatava entistä säännöllisemmäksi vuodenaikana tapahtuvan dokumentoinnin osalta. Lisäksi kaupunginhallituksen aktivoiminen konsernijohtamiseen esim. molempien yhtiöiden toimitusjohtajien katsausten kautta lisääisi raportointia ja ohjaamisen roolia jo luonnostaan. Konserniohje on päivitetty helmikuussa 2023

Lisäksi pienenpien konserniin kuuluvien yhtiöiden huomioimiseen on kiinnitetty tarkempaa huomiota. Kiinteistö Oy Tervalankatu 4:n osalta hallinnon laajamittaisempi uudistus toteutettiin jo vuonna 2023 hallituksen ja isännöitsijän vaihdon myötä. Yhtiöön tehty toimenpiteet ovat osoittautuneet onnistuneiksi ja yhtiön tilanne on saatu vakaantumaan. Nykyisellään yhtiön tilanteesta saadaan aikaisempaa parempi kokonaiskuva ja ohjaus. Kiinteistö Oy Suonenjoen Pankkilan myyntiä on valmisteltu myös vuoden 2024 aikana. Ostajaa ei ole löytynyt. Kohteen myyntiä on syytä jatkaa.

Yhtiöiden johdon kuulemista kaupunginhallituksessa ei ole toteutettu vuoden 2024 aikana. Käytäntöä on syytä jatkaa ja toteuttaa molempien yhtiöiden osalta.

Riskienhallinta

Tytäryhteisöjen hallitukset vastaavat tytäryhteisöjen riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä riskien raportoinnista. Merkittävimpien riskien hallitsemiseksi konsernin tytäryhtiöissä seurataan säännöllisesti sovittuja mittareita, tavoitteiden toteutumista ja niihin liittyviä riskejä.

Merkittävimmät riskit on tunnistettu ja niistä raportoitu yhtiöiden hallituksissa. Samassa yhteydessä raportointi toteutuu myös kaupunginjohtajalle.

Keskeiset Vesi Oy:n riskit liittyvät veden laatuun liittyviin häiriötekijöihin, pohjavesialueiden pilaantumiseen, merkittäviin putkirikkoihin, pitkäaikaisiin sähkökatkoksiin, prosessihäiriöihin laitoksilla tai suuriin asiakasympäristön muutoksiin. Vesihuoltolaitoksen toimintaan liittyviä riskejä on tarkasteltu omalla riskienhallintaohjelmalla. Yhtiö on vakuuttanut riskialttiit kohteet ja sillä on toiminnan vastuuvakuutus. Varautumista varten ylläpidetään myös valmiussuunnitelmaa. Riskejä ja valmiussuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti.

Kiinteistö Oy:n merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä toimintaan aiheuttavat hakijamäärien vaihtelut ja sitä kautta käyttöasteen vaihtelut sekä kiinteistövahingot ja korkoriski. Yhtiöllä on täysarvovakuutukset, hallinnon vastuuvakuutukset, lakisääteiset tapaturmavakuutukset ja vapaaehtoisia vakuutuksia. Rahoituksen riittävyyteen ja korkoriskien hallintaan käydään keskusteluja konsernijohtajan kanssa. Ja tarvittaviin toimenpiteisiin on ryhdytty vuoden aikana. Lisäksi yhtiölle on myönnetty valtuuston päätöksen mukainen pääomailain. Tämä tultaneen nostamaan vuoden 2025 aikana. Kiinteistö Oy:n uustuotanto on ollut kysyntää vastaavaa ja olemassa olevaa rakennuskantaa on peruskorjattu. Lisäksi kahden kohteen purku on valmisteltu ja toteutus tapahtuu vuoden 2025 aikana.

Molemmilla yhtiöillä on pitkäaikaista vierasta pääomaa merkittävästi suhteessa yhtiön liikevaihtoon. Korkoriskin on merkittävä myös lähivuosina. Korkojen nousulla on ollut erittäin suuri merkitys yhtiöiden taloudelliseen tilaan vuonna 2024.

Molempien yhtiöiden keskeinen riski liittyy avainhenkilöiden työpanoksen saatavuuteen ja korvattavuuteen mahdollisten työpaikan vaihdosten tai pitkien sairauspoissaolojen yhteydessä. Korvaavien henkilöiden saatavuutta turvataan osin laajalla yhteistyöllä kaupunkiorganisaation kanssa.

Riskienhallinnan järjestämisen arviointi

Tytäryhteisöjen riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus on pääosin hyvällä tasolla. Hallintatoimenpiteiden käyttö on myös toteutunut. Yhtiöiden oma seuranta on selkeää ja vastuutukset määritelty. Asiantuntemus on pääosin kohtalaisella tasolla.

Kehitettävää konsernijohtamisen näkökulmasta on merkittävimpien riskien ajantasaisessa raportoinnissa ja raportoinnin ohjeistuksessa niin, että dokumentoitu toimintatapa toteutuu myös omistajan suuntaan. Konsernitaseisten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja toimintaohjeiden päivittämisen myötä asiaan saadaan kehitetty edelleen. Ohjeiden hyväksyttäminen myös tytäryhtiöissä sitouttaa toiminnan konkretisoinnissa.

Riskien arvioinnin ajallinen ja rahamääräinen ennakointi on haasteellista.

1.3.6. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernin omavaraisuusprosentti mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Suonenjoen kaupungin konsernin omavaraisuusaste on 48,0 % vuonna 2024.

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoiduilla sekä osto- ja siirtovelloilla sekä muilla veloilla. Suonenjoen konsernin kokonaislainakanta oli 31,1 milj. euroa, joka on laskenut edellisestä vuodesta noin 2,7 milj. euroa. Tähän vaikuttaa pääosin kaupungin oman lainakannan lasku.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernilainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Suonenjoen kaupungin konsernin lainat ovat 4.700 euroa/asukas.

Konsernin lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Suonenjoen kaupungin konsernitilinpäätökseen vaikuttaa oleellisesti tytäryhteisöjen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tilinpäätökset.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen taseen loppusumma on 12.665.494 euroa, mikä on liitetty Suonenjoen kaupungin konsernitaseeseen. Kiinteistö Oy:n osakepääoma on 500.003 euroa ja oma pääoma yhteensä 127.388 euroa. Oma pääoma on laskenut merkittävästi edellisvuodesta. Tämä johtuu tulevien purkukohteiden alas kirjaamisesta jo vuoden 2024 tilinpäätökseen. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloilla on noin 9,6 milj. euroa, mikä on laskenut edellisestä vuodesta noin 0,6 milj. euroa. Kaupungin takausvastuiden määrä Kiinteistö Oy:n lainoista on noin 8,2 milj. euroa (vuonna 2023 n. 8,9 milj. euroa).

Suonenjoen Vesi Oy:n taseen loppusumma on 13.884.447 euroa. Vesiyhtiön osakepääoma on 25.000 euroa ja oma pääoma yhteensä 2.529.710 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Suonenjoen Vesi Oy:llä on noin 10,4 milj. euroa, mikä on kasvanut edellisestä vuodesta 0,6 milj. euroa. Kaupungin takausvastuiden määrä Vesi Oy:n lainoista on noin 6,2 milj. euroa (vuonna 2023 n. 5,6 milj. euroa). Suonenjoen Vesi Oy:n maksuvalmis on kohtalaisella tasolla.

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022	2021	2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	11 679	12 624	43 882	41 634	40 789
Toimintakulut	-29 600	-29 099	-92 090	-87 864	-85 888
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	0	77	60	88
Toimintakate	-17 920	-16 475	-48 131	-46 170	-45 011
Verotulot	16 440	15 869	26 702	26 173	24 311
Valtionosuudet	7 571	5 205	27 479	26 270	27 421
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	101	113	115	75	150
Muut rahoitustuotot	1 180	1 135	964	756	669
Korkokulut	-1 190	-1 283	-790	-722	-842
Muut rahoituskulut	0	-4	-12	-10	-3
Vuosikate	6 181	4 560	6 327	6 372	6 695
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 200	-4 514	-5 688	-5 603	-5 538
Arvonalentumiset	-353			-1 327	
Satunnaiset erät	-31	138	332	307	29
Tilikauden tulos	1 597	183	971	-251	1 186
Tilinpäätössiirrot	0	-1	-26	-51	-11
Tilikauden verot	-2	0	-3	-2	-7
Laskennalliset verot	23	-5	-5	-18	-57
Vähemmistöosuudet	-2	13	-4	-15	-19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 616	191	934	-337	1 092

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	39,5	43,4	47,7	47,4	47,5
Vuosikate / Poistot, %	-135,8	-101,0	-111,2	-91,9	-120,9
Vuosikate, euroa/asukas	932	680	935	925	965
Asukasmäärä	6 633	6 710	6 765	6 891	6 938

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022	2021	2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	6 181	4 560	6 327	6 372	6 695
Satunnaiset erät	-31	138	332	307	29
Tilikauden verot	-2	0	-3	-2	-7
Tulorahoituksen korjauserät	-199	522	-419	-677	117
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 205	-3 666	-5 476	-7 049	-6 631
Rahoitusosuudet investointimenoihin	17	0	36	102	402
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	95	1 133	347	496	334
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 857	2 686	1 144	-451	939
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-178	-5
Antolainasaamisten vähennykset	0	1	0		
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 430	180	4 852	2 828	4 326
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 835	-3 125	-3 906	-3 809	-3 698
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 700	-2 567	-1 213	4 259	-4 006
Oman pääoman muutokset	0	-1 108	3	348	594
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	-5	-14	-6	15
Vaihto-omaisuuden muutos	11	21	-17	9	-30
Saamisten muutokset	228	2 810	-558	-1 761	1 105
Korottomien velkojen muutokset	-340	-5 569	885	3 171	827
Rahoituksen rahavirta	-2 806	-9 364	32	4 861	-872
Rahavarojen muutos	1 051	-6 678	1 175	4 410	67
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	2 775	1 723	13 896	12 644	8 291
Rahavarat 1.1.	1 723	8 401	12 721	8 234	8 224
	1 051	-6 678	1 175	4 410	67

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5					
vuodelta, 1000 €	8 174	6 234	5 699	5 699	12 389
Investointien tulorahoitus, %	282,5	124,4	116,3	91,7	107,5
Lainanhoitokate	0,4	1,3	1,5	1,6	1,7
Kassan riittävyys	21	17	50	47	31

Tuloslaskelmasta:					
Korkokulut	-1 190	-1 283	-790	-722	-842
Muut rahoituskulut	0	-4	-12	-11	-3
Toimintakulut	-29 540	-29 099	-92 090	-87 865	-85 888
Valmistus omaan käyttöön	68	90	107	100	68
Yläpuolisesta taulukosta:					
Investointimenot	-2 205	-3 666	-5 476	-7 049	-6 631
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	178	5
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 835	-3 125	-3 906	-3 809	-3 698
Yhteensä	-48 703	-37 088	-102 167	-99 178	-96 989

Ei kertalyhenteisiä lainoja

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2024	2023	2022	2021	2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 982	66 403	88 327	88 631	88 951
Aineettomat hyödykkeet	325	376	898	1 019	1 139
Aineettomat oikeudet	65	63	500	579	472
Muut pitkävaikutteiset menot	259	313	389	440	502
Ennakkomaksut	1	1	9		165
Aineelliset hyödykkeet	62 344	64 741	85 199	85 386	85 671
Maa- ja vesialueet	8 408	8 413	8 576	8 696	8 776
Rakennukset	41 572	43 578	59 050	60 013	60 193
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 585	10 840	9 941	9 433	9 016
Koneet ja kalusto	1 529	1 696	3 340	3 628	3 668
Muut aineelliset hyödykkeet	95	95	245	217	198
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	155	119	4 047	3 399	3 820
Sijoitukset	1 314	1 285	2 231	2 226	2 141
Osakkuusyhteisöosuudet	174	131	131	174	147
Osakkeet ja osuudet	557	596	1 502	1 285	1 427
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2	2	3	7	7
Muut lainasaamiset	0	0	39	214	37
Muut saamiset	581	556	557	546	523
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4	4	143	108	104
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 113	5 113	22 398	19 741	15 052
Vaihto-omaisuus	81	91	341	324	333
Saamiset	3 258	3 298	8 161	6 773	6 428
Pitkäaikaiset saamiset	741	851	1 034	1 130	1 225
Lyhytaikaiset saamiset	2 517	2 446	7 127	5 643	5 203
Rahoitusarvopaperit	0	0	0	558	96
Rahat ja pankkisaamiset	2 774	1 723	13 896	12 086	8 195
VASTAAVAA YHTEENSÄ	70 099	71 519	110 868	108 480	104 107

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	2024	2023	2022	2021	2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	33 680	32 115	35 822	34 682	34 802
Peruspääoma	23 995	23 995	26 731	26 731	26 731
Arvonkorotusrahasto	98	98	98	98	98
Muut omat rahastot	321	346	550	496	481
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 651	7 486	7 510	7 694	6 400
Tilikauden yli-/alijäämä	1 616	191	934	-337	1 092
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	80	78	320	225	302
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET					
Poistoero					
Vapaaehtoiset varaukset					
PAKOLLISET VARAUKSET	692	800	763	938	1 379
Eläkevaraukset					
Muut pakolliset varaukset	692	800	763	938	1 379
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	10	11	163	141	144
VIERAS PÄÄOMA	35 637	38 515	73 800	72 494	67 480
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	24 587	30 180	50 521	49 693	50 923
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0	1	132	132	152
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	6 551	3 662	7 339	8 608	4 100
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 499	4 671	15 809	14 061	12 305
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	70 099	71 519	110 868	108 480	104 107

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	48,0	44,9	32,5	32,0	33,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	100,4	115,0	75,7	77,9	73,4
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000€	9 266	7 677	8 443	7 357	7 492
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), €/asukas	1397	1144	1248	1068	1080
Konsernin lainat, €/asukas	4 694	5 044	8 553	8 460	7 931
Konserninlainakanta 31.12., 1000€	31 138	33 843	57 859	58 301	55 023
Lainat ja vuokravastuut. 31.12.	48 391 911	52 472 886			
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 296	7 820			
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	0	0			
Kunnan asukasmäärä	6 633	6 710	6 765	6 891	6 938
Saadut ennakot	200,47	236,04	460,57	784,28	458,76
Toimintatuotot	11 679,15	12 624,00	43 882,00	41 634,00	40 789,00
Verotulot	16 440,41	15 869,00	26 702,00	26 174,00	24 311,00
Valtionosuudet	7 570,58	5 205,00	27 479,00	26 270,00	27 421,00
Vuokra ja leasingvastuut	17 253,95	18 630,23	19 769,64	15 006,78	3 191,14

1.4.

SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Toimintakertomuksessa tehdään selkoa;

- miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kaupungissa järjestetty,
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty valtuustossa 22.2.2021 § 4.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä Suonenjoen kaupungin hallintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu.

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus:

1. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan
2. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
3. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Suonenjoen kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 24.5.2021 § 115.

Kaupunginhallituksen arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vuodelta 2024 perustuu laajaan kyselyaineistoon. Vuoden 2024 osalta arviointi toteutettiin talousarviossa vahvistetuille tilivelvollisille sekä Vesi Oy:n ja Suonenjoen Vuokratalojen toimitusjohtajille suunnatulla kyselyllä. Kyselyyn vastasi 22 pyydettyä tilivelvollista viran- tai toimenhaltijaa. Kysely toteutettiin ajalla 17.1.-3.2.2025.

Lisäksi vuodelta 2024 toimialat (lautakunnat) sekä tytäryhtiöiden hallitukset ovat raportoineet kaupunginjohtajalle annettujen ohjeiden mukaisesti vuoden 2024 aikaisista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteistä ja havainnoista. Raportoinnin tukena on ollut laadittu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan muistilista, jota toimialajohtajat ovat koostaneet yhteistyössä toimialan esihenkilöiden kanssa. Kaikki toimialat ovat raportoineet osaltaan lautakuntatasoisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta.

Elinvoima ja hallintopalvelut (Kaupunginhallitus 17.03.2025 § 72)

Toimialaa koskevan arvioinnin perusteella sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen on pääosin hyvällä tasolla ja ohjeita noudatetaan. Riskiarviointien toteuttaminen on toteutunut pääosin hyvin vaikkakaan kaikkea ei ole dokumentoitu. Keskeiset havainnot arvioinnista: toimialalla toivotaan enemmän konkreettisia ohjeita ja koulutusta arkiseen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Samoin säännöllisestä henkilöstön työtyytyväisyyskyselystä koettaisiin olevan hyötyä toiminnan kehittämiseen. Merkittävimmät tunnistetut taloudelliset ja toiminnalliset riskit liittyvät arvioinnin mukaan henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen, riittävään perehdytykseen ja prosessien kuvauksiin, kunnan taloudellisiin näkyymiin (mm. valtionosuuksien pieneneminen toiminnan rahoituksessa) sekä yllättäviin toiminnan jatkuvuutta uhkaaviin häiriötilanteisiin.

Kasvun ja oppimisen palvelut (Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.03.2025)

Toimialaa koskevan arvioinnin perusteella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen on pääosin hyvällä tasolla ja ohjeita noudatetaan. Tehtävät ja vastuut on selkeästi määritelty. Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan kaivataan kuitenkin lisäohjeistuksia ja -koulutusta. Henkilöstön jaksamisen ja sairauspoissaolojen seuranta on systemaattista, mutta ennaltaehkäisevää toimintaa tulisi kehittää. Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja muutokset otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa. Haasteeksi koetaan toisinaan varhaiskasvatuksen ja koulutoiminnan lukuvuosisyklin ja kaupunkitasoisen kalenterivuositain etenevän toiminnan erilainen rytmitys.

Toimialan kriittiset riskit on tunnistettu ja arvioitu ja niille on pyritty määrittelemään hallintatoimenpiteitä. TurvaArvi -järjestelmä on säännöllisessä käytössä. Uhka- ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisyä tulisi edistää ja sattuneiden tilanteiden käsittelyyn kaivataan tehostettuja toimenpiteitä. Henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa tuetaan koulutusten myötä ja uusien työntekijöiden perehdytyksellä. Toiminnalliseksi riskeiksi tunnistettiin vähenevä lapsimäärä sekä kelpoisen henkilöstön saaminen erityisesti lyhyempien sijaisuuksien ajalle. Varhaiskasvatuksessa myös tiloihin liittyvät epäkohdat koettiin ongelmallisiksi.

Tietoturvaan ja -suojaan liittyvät ohjeistukset koettiin selkeiksi. Päätöksentekoprosessi on hyvin hoidettu. Kasvun ja oppimisen palvelualueen investointien määrä on suhteellisen pieni ja koettiin melko etäiseksi. Yksiköiden kalusto- ja materiaaliomaisuuden arvo on vähäinen, eikä niistä ole tehty ajantasaista inventaariota. Kiinteistön vuosittaisiin tarkastuksiin toivottiin selkeämpää yhteistyötä teknisen toimen kanssa. Sopimusten hallinta koettiin olevan erittäin hyvällä tasolla. Tiedottamiseen oltiin tyytyväisiä niin yksikön ja toimialan sisäisessä viestinnässä kuin kaupunkitasoisestikin.

Tekniset palvelut (Tekninen lautakunta 19.02.2025 § 23)

Tekniset palvelut on arvioinut teknisten palvelujen riskienhallintaa. Nostoina havaituista riskeistä mainittakoon, että osaamisen varmistamiseen liittyy riskejä, joihin on syytä paneutua.

Joidenkin merkittävien hankintojen suhteen riskien tarkastelu on syytä tehdä näkyvämmäksi ja dokumentoiduksi. Ehkäpä myös pienempien hankintojen suhteen olisi löydettävissä oikean mittakaavan riskientarkastelu, jolla voisi perustella rajattua kilpailutusta tai suoraankintaa dokumentoidusti.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskien hallinta on ohjeistettu hallintosäännössä ja erillisillä talous-, konserni- ja sisäisen valvonnan ohjeella. Näissä on käsitelty muun muassa ratkaisuvaltaan, vastuunjakoon ja raportointiin liittyviä ohjeistuksia. Toiminnassa noudatetaan lakeja ja hyvää hallintotapaa. Kaupungin hallintosääntöä päivitettiin vuoden 2023 lopulla. Muutokset ovat kohdentuneet vuoteen 2024. Hallintosääntöä päivitetään säännöllisesti, tarpeen vaatiessa. Konserniohje on päivitetty helmikuussa 2023.

Toimialojen arvioinnin perusteella toiminta on toteutunut ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat ovat velvoitettuja suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan ja talouden seurannan ohjeistuksen mukaisesti heidän tulee reagoida merkittäviin riskeihin ja mahdollisiin poikkeamiin.

Ohjeiden mukaisesti hyväksymismenettelyt ja käyttötaloussuunnitelmat käytetään lautakunnissa ja annetaan tiedoksi hallitukselle. Viranhaltijapäätöksistä pidetään päätöspöytäkirjaa, ne saatetaan luottamustoimielimille tiedoksi ja tarvittaessa havaittuihin puutteisiin puututaan. Hallintosäännön mukaisesti otto-oikeus on kaupunginhallituksella. Kaupunginhallitus ei ole käyttänyt otto-oikeutta lautakuntien päätöksiin vuoden 2024 aikana.

Yksittäisistä päätöksistä asiaperusteilla tehty päätöksen sisältöön tyytymättömyyttä osoittavat oikaisuvaatimukset ja valitukset ovat olleet vähäisiä suhteessa päätösten kokonaismäärään. Yksilöasioissa ei ole tehty oikaisuvaatimuksia tai valituksia.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta käsitellään tarkemmin toimintakertomuksen tulosalueita käsittelevässä numero-osassa. Taloudellisten tavoitteiden seuranta on jatkuvaa ja sitä tehdään niin viranhaltija-, toimiala- kuin myös valtuustotasolla.

Tavoitteet on pääsääntöisesti asetettu jo talousarvion laadinnan yhteydessä valtuustotasolla. Tavoitteet ovat arvion perusteella kaupungin strategiasta johdettuja ja kaupungin linjausten mukaisia. Tuloksellisuuden arviointi perustuu taloussuunnitelmaan kirjattujen taloudellisille ja toiminnallisille tavoitteille asetettujen mittareiden seurantaan ja arviointiin. Toimialatasoista tavoiteasettelua ei ole tämän lisäksi toteutettu.

Toiminnan yksityiskohtainen tuloksellisuuden arvioiminen on vähäistä ja kesken vuoden tehtävät korjaavat toimenpiteet ja tavoitteiden uusarviointit ovat jääneet

edelleen vähäisiksi. Tarvittaessa havaittuun poikkeamiin on reagoitu ja tarvittavat uudet päätökset on saatu nopeasti toteutettua.

Investointien osalta kokonaisnäkemyistä on haettu vuoden aikana ja toteutuksessa on seurattu lähinnä talousarvion kokonaisinvestointitasoa. Kiinteistöjen osalta seuranta tehdään vuosittain päivitettävän kiinteistöjen kehittämissuunnitelman avulla. Tulevaisuuden keskeinen huomio kiinteistöihin kohdistuu myös kaupungin talouden ja rakenteellisten uudistusten osalta on hyvin pitkälti tarkoituksenmukaisiin kiinteistöratkaisuihin. Vuoden 2024 tavoitteiden mukaisesti sote-kiinteistöihin kohdentuva yhtiöittämisselvitys on edennyt. Asiasta tullaan tekemään päätöksiä vuoden 2025 aikana. Tulevien vuosien osalta yhtiöittäminen on saatava toteutukseen, jotta sote-kiinteistöjen vuokraamiselle hyvinvointialueelle saadaan hallinnolliset rakenteet hyvissä ajoin kuntoon. Samalla arvioidaan teknisten palvelujen kiinteistöjen ja kuntatekniikan tuottajaorganisaation hallinnollinen rakenne. Tekninen lautakunta on osaltaan hyväksynyt esityksen liikelaitosmalliin siirtymisestä.

Toiminnan talouden ja tuloksellisuuden seuranta on pääosin vastuuviran- / toimenhaltijoiden tekemää arviointia, mihin yhdistyy esimiesten keskinäiset palaverit toimialoittain.

Vuoden 2024 taloussuunnitelmassa tavoitteet oli eritelty valtuusto- ja lautakuntatasoisiksi, joista jälkimmäiset olivat valtuustoon nähden vain informatiivisia. Tämä on selkeyttänyt tavoiteasetantaa ja tavoitteiden seuranta. Myös toiminnallisten tavoitteiden määrää on tiivistetty ja linjattu entistäkin enemmän kaupungin strategian mukaisiksi jo vuodesta 2021 lukien. Vuoden 2024 osalta erityinen painopiste kohdentuu asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä osallisuuden vahvistamiseen.

Suonenjoen kaupungin talous kehittyi ennakoitua paremmin vuonna 2024. Toimintakate alitti määrärahamuutetun talousarvion yli 0,5 milj. eurolla ja vuosikate oli yli 2 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

Vuoden 2020 lopulla on hyväksytty kaupungin kestävän kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelma vuosille 2021-2025. Tämä antaa hyvän pohjan tuloksellisen toiminnan ylläpitämiseksi myös tulevana vuosina. Keskeiset painopisteet toiminnallisissa ja rakenteellisissa uudistuksissa. Suunnitelman toimeenpanoa seurataan säännöllisesti ja tuetaan rakenteellisten uudistusten toteutumista. Uuden kestävän kuntatalouden ohjelman laatiminen aloitetaan aikaisintaan uuden valtuustokauden alussa vuosina 2025-2026.

Omaisuuksien ja palveluiden hankinnan, luovutuksen sekä hoidon valvonta

Hankintavalvuudet on määritelty hallintosäännön ja hankintaohjein sekä lautakunta- ja viranhaltijatasoisin delegointipäätöksin. Kaupungin hankintastrategia ja ohjeistus on päivitetty vuoden 2023 alussa. Lisäksi tavoitteena oli päivittää erillinen pienhankintojen ohjeistus vuoden 2023 aikana, mutta sen päivittäminen siirtyi ainakin vuoteen 2025.

Hankintatoimi on järjestetty laajana maakunnallisena kokonaisuutena Sansia Oy:n kautta. Kaupungin omat hankinnat on hoidettu hankintoja koskevien säädösten mukaisesti eivätkä tehdyt hankintapäätökset ole olleet markkinaoikeuden käsiteltävänä. Yhteishankinnassa kilpailutettujen tuotteiden ostotoiminnan ja sähköisen hankintamenettelyn käytännöt ovat kehittymässä. Huutokauppaportaaleja on hyödynnetty käytöstä poistetun tavaran luovutukseen.

Yhteishankintojen tehokkaampi hyödyntäminen, etukäteissuunnittelu ja tiedottaminen hankintatoimesta ovat kehittämistoimenpiteitä, joilla hyötyjä on mahdollista saada aikaan lähitulevaisuudessa. Markkinavuoropuhelujen käyttö on kasvanut. Hankintojen toteuttamisessa hyödynnetään nykyisen laajempaa osaamis pohjaa ja yrittäjille suunnattu hankintainfo on toteutettu keväällä 2024.

Ohjeita noudatetaan ja käyttöomaisuusluetteloita on osin ajantasaistettu.

Sopimusten hallinta

Sopimustoiminnasta ja sen valvonnasta vastaa kukin toimiala itse. Sopimustoiminnassa ei ole esiintynyt negatiivisia seuraamuksia, joita sopimusta tehdessä ei ole ennakoitu. Sopimusten valvonnan on syytä olla systemaattista ja valvonnan delegoimiseen toimialaoilla on syytä panostaa entisestään. Viranhaltijoiden vaihtuvuuden yhteydessä perehdyttäminen myös voimassa oleviin sopimuksiin on syytä huomioida.

Sopimusten hallinnassa pitäisi valmisteilla yhtenäinen käytäntö. Sopimuksia on osin Sansian tietokannassa. Sopimusten vientiä Dynasty-asianhallintajärjestelmään selvitetään ja sähköiset sopimusarkistot ovat työnalla. Hyvinvointialueen sopimusselvityksen myötä myös kaupungin sopimukset tulivat kattavasti tarkasteluun.

Myös kustannusten läpinäkyvyyteen ja oikein kohdentamiseen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Erilaisille projekteille ja isoimmille hankkeille asetetaan tarvittaessa omat toimikunnat / työryhmät, joiden tehtävänä on ohjata ja valvoa hankkeiden etenemistä ja kustannusten kehitystä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Keväällä 2022 koettiin merkittävä globaali kriisi Ukrainan sodan myötä. Sodan vaikutukset konkretisoituivat nopeasti myös Suonenjoella. Suonenjoen kaupunki solmi toukokuussa 2022 Kuntamalli-sopimuksen Kuopion vastaanottokeskuksen kanssa vastaanottopalvelujen toteuttamiseksi Suonenjoella. Valtion toimenpiteistä johtuen Kuntamalli päättyi vuoden 2023 loppuun. Suonenjoen kaupunkikonsernin asuntoihin on ollut majoitettuna liki 130 ukrainalaista. Vapautettuja asuntoja on ollut yli 20 asuntoa, joihin vuokrasopimuksen on tehnyt Suonenjoen kaupunki Kuntamallin mukaisesti. Riskin toteutuminen Kuntamallin sopimuksen päättymisestä kohdistui erityisesti Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloihin ja täten asuntojen edelleen vuokraamiseen. Syntynyt riski on edelleen voimassa ja vuokrataloyhtiön asuntojen käyttöaste ei ole palautunut tavoitteen mukaiselle tasolle.

Kaupungin strategiset riskit liittyvät väestönkehitykseen ja palvelurakenteen yhteensovittamiseen. Vanhusväestön palvelutarpeen määrän kasvu tulevina vuosina tuo osittaisen riskin sosiaali- ja terveystalouden tuottamiseen muun muassa kiinteistöihin liittyen. Ja toisaalta vähenevä lapsien määrä luo oman haasteen mm. varhaiskasvatus- ja kouluverkoston osalta. Kiinteistöjen tarkastelua on keskeinen toimi mm. Sote-kiinteistöjen osalta. Nyt esillä oleva hyvinvointialueen vuokramalli pitää sinällään riskin tuleviin kiinteistöratkaisuihin liittyen.

Henkilöriskeistä merkittävin liittyy ammattihenkilöstön saatavuuteen ja korvattavuuteen muun muassa sairauspoissaolojen yhteydessä. Korvaavaa henkilöstöä ei ole saatavissa nopealla aikataululla. Myös keskeisten asiantuntijatehtävien osalta on merkittäviä haasteita rekrytointeihin liittyen.

Kaupungin toimitilojen sisäilmahaitat ovat olleet selvityksen alla. Korvaavat tilajärjestelyt tulevat aiheuttamaan lisäkuluja ja mahdollisesti toimintojen hajauttamista eri palvelupisteisiin.

Omaisuusriskit ja toiminnan vastuuriskit ovat hallinnassa. Vakuutukset ovat ajantasaiset sekä kattavat. Tarvittavat tarkistukset ja täsmennykset on tehty yhdessä vakuutusyhtiön edustajan kanssa. Vuonna 2024 on toteutunut yhteinen palaveri vakuutusyhtiön edustajien kanssa. Kaupungin vakuutusturva on aikeissa kilpailuttaa vuoden 2025 aikana.

Kaupungin lainakanta oli pääosin korkosuojattu vuoden 2023 loppuun saakka. Korkojen nousuun liittyvä merkittävä riskiä toteutui vuoden 2024 aikana. Inflaation nousu ja turvallisuuspoliittinen epävarmuus Ukrainan sodan myötä vaikutti mm. rahoituksen hintaan. Luottokelpoisuus on hyvä, eikä rahoituksen saatavuudessa ole ollut ongelmaa. Lainamäärän hallinta edellyttää sekä kulurakenteen hallintaa että investointien järkevää ajallista jaksottamista. Rahoituksen riittävyyden hallintaan käytetään tarvittaessa kuntatodistuksia, joiden saatavuus on ollut hyvä. Korkojen kääntynyt laskuun lyhytaikaisen rahoituksen hinta on laskenut merkittävästi kuluneen vuoden aikana.

Pohjois-Savon pelastuslaitokseen liittyvät vaatimukset varallaolokorvauksista on otettu huomioon toteutuneena taloudellisena riskinä jo vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Tehtyä varausta purettiin osin vuoden 2024 maksuunpantujen korvausten ja viivästyskorkojen osalta.

Riskien hallinta

Riskien hallinta on pääasiallisesti painottunut omaisuuden ja taloudellisten riskien tunnistamiseen ja niihin varautumiseen muun muassa vakuuttamalla.

Riskikartoituksia on tehty muun muassa henkilökuntakeskusteluin. Työpistekohtaisten riskiarvioiden tekemistä on edelleen jatkettu. Riskiarvioinnin järjestelmän päivittäminen on edennyt.

Johtoryhmän ja eri viranomaistahojen kesken on käyty läpi kaupunkia ja sen asukkaita kohtavia mahdollisia riskiskenaarioita ja kuinka niissä eri viranomaisten tulee toimia yhteistyössä mahdollisen vaaratilanteen sattuessa. Pääasiallinen tavoite on jatkuvuuden hallinto häiriötilanteissa. Nyt Ukrainan sodan myötä turvallisuusympäristöön on tullut merkittä uusi varautumisen ja valmiuden vaativa riskiarvio. Kokonaisvaltaista kaupunkikonsernin riskikartoitusta ei ole tehty. Valmiussuunnitelmien päivittäminen jatkuu vuoden 2025 aikana. Suonenjoen kaupungin johtavat viranhaltijat osallistuvat järjestettyihin valmiusharjoituksiin.

Omaisuus on vakuutettu ja sen kuntoa ja korjaustarpeista on tiedotettu säännöllisesti. Vakuutuksia käydään säännöllisesti läpi kaupungin vakuutusyhtiön vakuutusasiamiehen kanssa. Vuonna 2024 on toteutunut yhteinen palaveri vakuutusyhtiön edustajien kanssa. Tarkastelu tehdään yhdessä toimialajohtajien kanssa. Erillinen kiinteistöjen vakuutusturvan tarkastelu toteutui vakuutusyhtiön edustajan kanssa alkuvuodesta 2024. Muutoksia vakuutusturvaan on myös tehty kesken vakuutuskauden. Työyksiköissä ja kouluilla on pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat, joita myös harjoitellaan. Lisäksi pitkäjänteisellä investointi toiminnalla pyritään pitämään muun muassa vesihuoltoon ja kunnallistekniikkaan liittyvät riskit mahdollisimman pieninä.

Henkilöstö resurssien riittävyyteen ja lähinnä sen kapeuteen liittyvät riskit ovat nousseet vahvasti esille myös kuluvan vuoden aikana. Sairaslomat ja työpaikan vaihdot ovat muun muassa aiheuttaneet korvaavan henkilöstön saamiseen liittyvän riskin. Myös henkilöstön ikääntymiseen liittyvät jaksamisongelmat ovat nousseet esiin kuin myös rekrytoinnin onnistumisen haasteet. Myös avain- ja asiantuntijahenkilöiden rekrytoineissa on ollut osittain haasteita. Lisäksi voimistunut palkkakilpailu on noussut esiin kuluvan vuoden aikana.

Vuoden 2020 aikana toteutettiin laaja henkilöstön työkykyä koskeva kysely. Kysymykset suunnattiin henkilöstölle, esimiehille ja johdolle. Työkyky koettiin kyselyn perusteella verrattain hyväksi. Keskeiset kehittämistoimenpiteiden ehdotukset kohdentuivat palautteen antamiseen ja puheeksi ottamiseen sekä tiedottamiseen. Vastausten perusteella työntekijöiden odotukset työstään sekä osaaminen ja tiedolliset valmiudet olivat kyselyn perusteella selkeitä vahvuustekijöitä. Kaupungin työntekijät ovat myös motivoituneita tekemästään työstään ja työ koetaan merkitykselliseksi. Kyselyn mukaiset piirteet ovat edelleen ajankohtaisia ja niiden viemistä työyksiköjen käytänteisiin jatketaan. Suonenjoen kaupungin työnantaja kuva on hyvä. Myös ulkopuoliset hakijat ovat tämän tuoneet esille. Tulevan valtuustokauden aikana on syytä toteuttaa uusi henkilöstökysely ja panostuksia henkilöstön työkyvyn ylläpitäviin toimenpiteisiin tarvitaan jatkossakin.

Työterveyshuollon kanssa pidetään säännölliset tapaamiset. Sairauspoissaolojen kehitystä seurataan, henkilöstöä koulutetaan ja henkilöstöhallinnon ohjeistukset ovat hyvässä valmiudessa ja niitä pääosin myös noudatetaan. Sähköinen poissaolojen seurannan työkalu on esihenkilöiden apuna.

Tietoturva ja siihen liittyvät ohjeet korostuvat entisestään. Myös vaatteet viranomaisten suuntaan kasvavat. Tietojärjestelmiin kohdistuvat suurimmat riskit ovat pääsääntöisesti tunnistettu ja niihin on varauduttu sekä teknisillä että hallinnollisilla keinoin. Henkilökunnan koulutukseen ja perehdyttämiseen on syytä kiinnittää jatkossakin huomiota. Tietoturvan vastuita on täsmennetty tiukentuneiden määräysten johdosta. Toukokuussa 2018 voimaan astunut tietoturva-asetus on velvoittanut henkilöstön koulutautumaan tietoturvakysymykseen. Kaupungille on nimetty henkilöt niin tietoturva kuin myös -suoja vastaaviksi. Tietoturvaloukkauksista laaditaan tarvittavat raportit. Vuodelta 2024 valmistuu oma tietotilinpäätös.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Tehdyn konsernitasoisen arvioinnin perusteella sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen on pääosin hyvällä tasolla ja hyväksyttävä ohjeita noudatetaan. Dokumentoitujen riskiarviointien toteuttaminen on kehittynyt edellisvuodesta. Keskeiset havainnot ja kehittämistoimenpiteet kohdetuntuvat vastuiden edelleen selkeyttämiseen sekä valvonta toimenpiteiden jäsenneilyn dokumentoinnin toteuttamiseen ja prosessien kuvaamiseen. Esille nostettuna tarpeena on konkreettisemmat ohjeet ja koulutusta arkiseen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan.

Sopimusten läpikäynti ja kilpailuttamisen tarkastaminen on tehostunut entisestään. Tietojärjestelmiin ja tietosuojaan ja sähköisiin rekistereihin liittyvät vastuut vaativat vielä selkeyttämistä. Lisäksi järjestelmien toipumissuunnitelmat on kuvattava. Kaupungin Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen mukaisesti toimialajohtaja vastaavat yleisestä tietoturvallisuuden valvonnasta, seurannasta ja ohjeistamisesta. Toimielimen ja tulosalueen sisäisestä tietoturvan toteuttamisesta ja valvonnasta vastaa myös esihenkilö. Taloudellisia panostuksia tarvitaan sähköisten järjestelmien kehittämiseen sekä järjestelmien tietosuojaan ja -turvan arvioimiseen.

Talouden seuranta ja raportointi on säännöllistä ja toteutuu hyvin. Omaisuuden hoidon osalta irtaimiston luetteloinnissa on vielä osin parannettavaa. Päätöksentekomenettelyä arvioidaan säännöllisesti ja havaittuihin puutteisiin reagoidaan. Toimenpiteiden vaikuttavuuden ja niiden ennakoarviointiin on otettu käyttöön yhteinen toimintamalli kaupunginhallituksen päätöksellä. Ennakoarvioinnin käyttöönottoa on suoritettu erityisesti elinvoima- ja hallintopalvelujen sekä kasvun ja oppimisen toimialan osalta. Jalkauttaminen teknisten palvelujen osalta vaatii toimenpiteitä sekä mahdollisesti yhteisten linjausten tarkentamista. Toiminnallisten tavoitteiden kirjallinen raportointi on ollut osin kevyehköä vuoden 2024 aikana. Kasvun ja oppimisen palvelut ovat onnistuneet toiminnallisuuden raportoinnissa lautakunnalle erinomaisesti.

Kuntatalouden heikkeneminen sekä henkilöstön saatavuus ja pysyvyys arvioitiin keskeisiksi riskeiksi tulevaisuutta ajatellen.

Henkilöstöhallintoon liittyvät toimenpiteet ovat säännöllisiä ja niihin liittyvää tietoa saadaan entistä paremmin sähköisistä järjestelmistä. Henkilöstöön liittyvät riskit ovat pääosin tunnistettu. Henkilöstön jaksamisen ja sairauspoissaolojen seuranta on systemaattista, mutta ennaltaehkäisevää toimintaa tulisi kehittää. Esihenkilöiden omaa vastuuta mm. työntekijöiden palkkaukseen liittyvien asioiden tarkastamisessa on syytä täsmentää. Henkilöstön viestintäkanavat ovat vakiintuneet ja viestintää suoritetaan säännöllisesti. Tiedottamiseen ollaan pääosin tyytyväisiä niin yksiköiden ja toimialojen sisäisessä viestinnässä kuin kaupunkitasoisesti.

Toimialojen raportointien toimenpiteiden perusteella toiminta on toteutunut ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Perustoiminnot ovat hyvin hoidettuja ja esihenkilöillä on hyvä hallinta vastuuyksiköidensä johtamisesta ja laadullisesta kehittämisestä. Omaisuus on vakuutettu ja sen kuntoa ja korjaustarpeista on tiedotettu säännöllisesti. Vakuutuksia käydään säännöllisesti läpi kaupungin vakuutusyhtiön vakuutusasiamiehen kanssa. Vuoden 2024 aikana on toteutettu yhteistapaaminen vakuutusyhtiön ja toimialajohtajien ja konsernin tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kanssa. Kaupungin vakuutusten kilpailuttamista valmistellaan vuoden 2025 aikana.

Kehitettävää ja ohjeistettavaa nähtiin sopimusten hallinnan prosesseissa, inventaarion prosessissa sekä tietojärjestelmiin liittyvissä tietojärjestelmien ja toipumissuunnitelmien kuvaamisissa. Näihin on hyvä tarkastella toimintatavat ja resurssit osana henkilöstöjärjestelyjä. Kokonaisuutena sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen edellyttävän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävydestä.

Toimialajohtajien raportointien toimenpiteiden perusteella toiminta on toteutunut ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Omaisuus on vakuutettu ja sen kuntoa ja korjaustarpeista on tiedotettu säännöllisesti.

Väärinkäytöksiä ei ole ilmennyt eikä kaupunki ole joutunut oikeudellisiin tai merkittäviin taloudellisiin korvausvastuuihin.

Tiedonkulkua ja informaatiota henkilöstölle pidetään yllä erilaisin työpaikka- ja johtoryhmän kokouksin. Henkilöstön edustaja on mukana kaupunginjohtajan johtoryhmässä, joka kokoontuu pääsääntöisesti viikoittain. Tiedonkulkua päättäjiin tukevat säännöllisesti toistuvat kaupunginjohtajan ja luottamushenkilöiden pitämät

palaverit. Sosiaalisen median käyttöä ja näkyvyyttä on lisätty. Yhteistyötä henkilöstöjärjestöjen kanssa on pidetty yllä ja se on hyvällä tasolla.

Sähköisten palvelujärjestelmien tehokkaampi käyttöönotto sekä viestinnän ja kuntamarkkinoinnin kehittäminen nähdään myös kaupungin kehittämistoimenpiteinä. Kaupungin osallisuussuunnitelman ja hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet ovat edenneet. Asukkaiden osallisuus ja vaikuttamisen kanavat ovat laajasti käytössä ja aktiivinen työ edistää Suonenjoen kaupungin Visio 2040 työskentelyä.

Kokonaisuutena sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen edellyttävän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävydestä.

Muut ei-taloudelliset asiat

Kuntalain mukaisesti luottamushenkilöt ja keskeiset viranhaltijat ovat antaneet tarkastuslautakunnalle sidonnaisuusilmoitukset. Ilmoitukset ovat julkisia ja ne esitetään kaupungin www-sivuilla.

Kaupungin toiminnoissa ei ole havaintoja tai epäilyjä korruptiosta tai lahjonnasta. Kaupungilla on ajantasainen, hankintalainsäädökset huomioonottava hankintaohjeistus. Omana työnä tehtävät tavara- ja palveluhankinnat toteutetaan pääosin kilpailuttamalla ohjeistuksen mukaisesti.

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta. Suonenjoen kaupunki otti lain edellytykset täyttävän kanavan käyttöön siirtymävaiheen puitteissa 1.4.2023 mennessä. Organisaatioon on nimetty ilmoitusten käsittelystä vastaavat henkilöt.

1.5.

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Vuonna 2023 voimaan tullut laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä tarkoittaa kaupungin velvoitetta seurata ja arvioida kuntalaisten elinolojen, hyvinvoinnin ja terveyden tilaa ja niihin vaikuttavia tekijöitä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kunnassa on määritetty kuntalaissa ja laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (1.1.2023 alkaen).

Uuden lain myötä velvoitteita kunnille tulevat olemaan päätösten hyvinvointi- ja terveysvaikutusten arvioiminen, kuntalaisten elinolojen, hyvinvoinnin ja terveyden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden seuraaminen alueittain väestöryhmittäin. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksien ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vaikutusmahdollisuuksien edistäminen. Hyvinvointialue ja kunta vastaavat kumpikin omassa toiminnassaan HYTE-työstä, mutta niiden on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä edellytetään, että kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet, kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ja lisäksi kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7§).

Pohjois-Savon laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 202-2025 on hyväksytty Pohjois-Savon maakuntavaltuustossa 15.11.2021 ja Pohjois-Savon aluevaltuustossa 30.5.2022. Suunnitelmassa on jo huomioitu hyvinvoinnin rakenteessa tapahtuvat merkittävät muutokset. Hyvinvointialue ja kunta vastaavat kumpikin omassa toiminnassaan HYTE-työstä, mutta niiden on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Hyvinvointisuunnitelmassa kuvataan:

1. Tilastojen valossa yhteenveto hyvinvoinnin nykytilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä, palveluista, edellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden, painopisteiden ja tehtyjen toimenpiteiden arviointia.
2. suunnitelma valtuustokaudelle sisältäen Tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot ja resurssit sekä arviointimittarit hyvinvoinnin edistämiseksi, hyvinvointivajeiden korjaamiseksi.
3. Valtuustohyväksyntä ja toteuttaminen, joka sisältää suunnitelman hyväksymisen ja viemisen toteutukseen.

Suonenjokelaisten hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, joka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 12.12.2022 ja kaupunginvaltuustossa 19.12.2022. Kertomus ja suunnitelma

pitävät sisällään arvioinnin eri väestöryhmien tilasta sekä suunnitelman ja linjaukset hyvinvoinnin edistämisestä vuosille 2021-2025.

Hyvinvointisuunnitelma sisältää osallisuussuunnitelman ja jatkossa hyvinvointisuunnitelma tulee sisältämään myös lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä ikääntyneiden toimintakykyä ylläpitävän suunnitelman.

Suonenjoen hyvinvointisuunnitelmaan 2021-2025 päätettiin ottaa samat painopistealueet kuin Pohjois-Savon hyvinvointisuunnitelmassa. Näiden painopistealueiden alle mietittiin paikkakuntakohtaiset tavoitteet, jotka valmisteltiin monialaisesti. Suunnitelman laatimisen tukena käytettiin indikaattoreiden tuomaa tietoa Suonenjoen hyvinvoinnin tilanteesta.

Hyvinvointisuunnitelman painopisteet ovat

- Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen
- Vanhemmuuden vahvistaminen
- Itsestä huolehtiminen ja terveellisten elintapojen edistäminen
- Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja riippuvuuksien ehkäisy
- Tapaturmien ja väkivallan ehkäisy
- HYTE-resurssien rakenteiden ja prosessien vahvistaminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Suonenjoella

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) kokonaisuutta Suonenjoella johtaa HYTE-johtoryhmä, jossa on edustettuna kaupungin kaikki toimialat ja HYTE-työn asiantuntijat sekä ev.lut. seurakunnan, Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja elinkeinoelämän edustus. HYTE-työtä on koordinoanut 50 % työajalla hyvinvoinnin ja vapaa-ajan päällikkö. Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinoinnista ja vanhemmuus vahvistuu painopisteen toteutumisesta on vastannut ehkäisevän päihdetyön palveluohjaaja. Järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä ja jaettavia avustuksia on koordinoanut 20% työajalla vapaa-aikakoordinaattori. HYTE-työ on edennyt suunnitellusti. Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä linjaa Suonenjoen laaja hyvinvointikertomus- ja suunnitelma.

HYTE-työn painopisteiden eteneminen

Myönteistä: Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja hyvät toimintatavat käytössä laajasti eri toimialoilla (esim. poissaolojen seuranta kouluissa, kulttuurin Kaikukortti). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet ovat vahvistuneet ja resurssia hyte-työhön, ehkäisevään päihde- ja mielenterveystyöhön, kotoutumisen edistämiseen, asumisneuvontaan ja järjestötyöhön on vahvistettu. Osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet kouluissa ovat lisääntyneet, kirjasto ja kulttuuripalveluiden käyttö on lisääntynyt ja erilaisiin liikuntamahdollisuuksiin on panostettu. Työllisyys on hyvällä tasolla ja rakennetyöttömyyttä on vain vähän.

Kehitettävää: Huolta aiheuttaa lasten ja nuorten yksinäisyys, peruskoulun jälkeisten koulukeskeytymisten lisääntyminen sekä vanhempien lapsiin

kohdistaman väkivalta. Terveellisten elintapojen osalta huomiota on kiinnitettävä 13-16-vuotiaiden ylipainon lisääntymiseen (erityisesti pojat), terveellisten ruokailutottumusten vahvistamiseen sekä liikunnallisen elämäntavan lisääntymiseen yläkoulu- ja lukioikäisillä. Väestön ikääntymisen huomiointi kaikessa toiminnassa ja erityisesti kaatumisten ehkäisy, kokemus mahdollisuudesta vaikuttaa kunnan päätöksentekoon ja luottamus päättäjiin sekä työikäisten luottamus asuinseudun tulevaisuuteen vaativat huomiota tulevaisuudessa. Koulukiusaamisen vähentäminen, uupumiseen ja ahdistuksen kokemuksiin puuttuminen erityisesti yläkoulu- ja lukioikäisillä sekä päihdekasvatuksen lisääminen jo alakouluikäisille sekä lukioikäisten päihteiden käyttöön vaikuttaminen vahvistavat mielen hyvinvointia ja ehkäisevät riippuvuuksia tulevaisuudessa. HYTE-prosessien osalta jatkossa keskittyminen erityisesti yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaan, eri ryhmien ja suunnitelmien väliseen koordinaatioon ja EVAn systemaattiseen käyttöön.

HYTE-työn painopisteiden eteneminen toimenpiteiden näkökulmasta

Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen: Kouluissa tunnetaidot osana jokapäiväistä pedagogiikkaa ja henkilöstö saanut tunnetaitokasvatuksen koulutusta. Lukion toiminnassa painopistealueena on aktiivinen opiskelijakunta. Lukiossa opiskeleville Finest Future -nuorille on järjestetty hyvinvointia tukevaa ryhmätoimintaa hankkeen kautta. Harrastusetsivä toiminnan kautta on ohjattu lapsia Harrastamisen Suomen mallin-kerhoihin. Maahanmuuttaneille järjestetty matalan kynnyksen liikuntakokeiluita ja kehitetty yhteisöllistä toimintaa yhdessä SavoGrown kanssa. Yhdeksäsluokkalaisille järjestetty ohjausta kesätöiden hakemiseen ja mahdollisuus harjoitella työhaastattelua. Käynnistetty Ohjaamo-toiminta alle 29-vuotiaiden työllistymisen ja arjen hallinnan tueksi.

Vanhemmuus vahvistuu: Lapsiperheiden kohtaamispaikka toimintaa toteutettiin yhteistyössä MLL ja seurakunnan kanssa, työryhmä yhdistyy hyvinvointialueen vetämään perhekeskustyöryhmään. Järjestettiin osallistavia vanhempainiltoja sekä nuorten ja vanhempien yhteinen klubimeet nuorisotiloilla.

Itsestä huolehtimisen ja terveellisten elintapojen edistäminen: Toteutettiin liikuntaneuvontaa sekä yksilöllistä liikunnanohjausta terveellisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi työikäisille ja ikääntyneille. Tarjolla paljon liikunta ja luontoliikuntapaikkoja ja niillä on hyvä saavutettavuus. Soveltavan liikunnan ryhmät erityisryhmille ja ikääntyneille. Kouluissa toteutettu liikunnallinen toimintavälitunti, oppimis- ja opiskelutaitojen vahvistaminen, ruokaraatitoiminta ja oppilaiden osallistuminen kouluruokailun suunnitteluun

Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy: Kouluilla toteutettu ehkäisevän päihdetyön tunteja, järjestetty koulukahveja ja teemaviikko. Valistusviestintää toteutettu laajasti sosiaalisessa mediassa. Työikäisten ja ikääntyneiden tavoittamiseksi pop up -tapahtumia kaupan aulassa ja Ohjaamon sekä Naapurustopäivien yhteydessä. Työikäisille suunnattu

Yhdessä-ryhmä yhteistyössä seurakunnan, hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa.

Tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen: Turvalliset ja häiriövapaat tilat, joissa häiritsevään käytökseen puututaan. Kouluissa ja varhaiskasvatuksessa lisätty seksuaali- ja turvataitokasvatusta, kiusaamisen ehkäisyyn ja kiusaamistilanteiden hoitoon on yhtenäiset toimintatavat. Liikenneturvallisuutta edistetty poikkihallinnollisesti liikenneturvallisuus työryhmässä, lasten ja nuorten liikennekasvatuksella, teiden kunnossapidolla sekä viestinnällä.

HYTE-resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistaminen: Vaikutusten ennakkoarvioinnin perusteista ja käyttöön otosta on tehty päätös kaupunginhallituksessa, HYTE-työn johtamista ja toimintatapoja on kehitetty, henkilöstöresurssia HYTE-työlle on määritetty 1,7 htv. Aktiivinen osallistuminen Pohjois-Savon hyvinvointialueen yhdyspintatyöryhmiin ja yhteinen työ viestinnässä ja palvelupolkujen rakentamisessa

Kaupunginhallitus on keväällä 2025 hyväksynyt Suonenjoen kaupungin hyvinvointikertomuksen hyvinvointianalyysin (2021-2025). Laaja hyvinvointisuunnitelma 2025-2029 tulee valtuuston hyväksyttäväksi syksyllä 2025.

1.6. KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

1.6.1. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tehtävä selkoa tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntalaki 115 §).

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kuntalain 110 pykälän 3 momentissa todetaan mm. seuraavaa: ”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassaan päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös osoittaa ylijäämää 2.306.349,40 euroa. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyt ylijäämä oli 8.815.833,78 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely:

1. Suonenjoen kaupungin vuoden 2024 ylijäämä on 2.306.349,40 euroa, mikä kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.
2. Taseessa oleva ylijäämä on näin ollen 11.122.183,18 euroa.
3. Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksillä ohjataan rakenneuudistusten etenemistä. Kaupungin talous pidetään tasapainossa valtuuston hyväksymän kestävän kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelman toimenpitein.

1.6.2. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tullessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määrääjassa eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Vuoden 2020 tilinpäätöksestä alkaen koskevat uudet kuntalain 118 §:n 3 ja 4 momentin ns. kriisikuntakriteerit (E erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely) joiden raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 (tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien).

Kriisikuntakriteerit

- Kuntakonsernin taseen alijäämä vähintään -1 000 €/as ja edellisvuonna -500 €/as TAI
- Neljä tunnuslukua, joiden osalta raja-arvot täyttyvät kaikilla kahtena vuonna peräkkäin:
 - Kuntakonsernin vuosikatteen (ilman harkinnanvaraista valtionosuuksien korotusta) ja sumu-poistojen suhde on alle 80 %
 - Konsernin asukasta kohden laskettu lainakannan ja vuokravastuiden määrä ylittää maan kuntakonsernien vastaavan keskiarvon vähintään 50 %:lla
 - Kunnan tuloveroprosentti vähintään 2,0 yksikköä korkeampi kuin maan painotettu keskiarvo
 - Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Vuoden 2023 tilinpäätöstietojen perusteella yksikään kriteereistä ei ole täyttynyt Suonenjoen kaupungin osalta. Lähimpänä kriteerien täyttymistä tulevien vuosien osalta ovat tuloveroprosentti sekä laskennallinen lainanhoitokate. Vuoden 2024 tilinpäätöstietojen vertailu ei ole vielä mahdollista.

Suonenjoen kaupungin kestävän kuntatalouden pitkäntähtäimen suunnitelma vuosille 2021-2025

Kaupunginhallitus aloitti päätökselleen 23.9.2019 § 219 Suonenjoen kaupungin talouden sopeuttamistoimenpiteiden valmistelun. Valmistelu päätettiin aloittaa kaupunginhallituksen linjauksilla mm. sopeuttamistoimenpiteiden tarpeesta, priorisoinnista, aikataulusta, organisoitumisesta sekä sitoutumisesta. Sopeuttamistoimenpiteiden valmistelu päätettiin aloittaa yhteistyössä henkilöstön, virkakunnan ja luottamushenkilöiden kesken.

Kestävän kuntatalouden saavuttamiseksi nimettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli esittää konkreettisia keinoja kaupungin kulurakenteen kasvun

hillitsemiseksi niin, että kaupungin talous saatetaan kestävällä talousuralla vuoteen 2021 mennessä. Työryhmä kostui kaikkien valtuustoryhmien nimeämistä luottamushenkilöistä ja ryhmässä on mukana myös pääluottamusmiesten nimeämä henkilöstön edusta. Työryhmän puheenjohtajana toimi kaupunginhallituksen puheenjohtaja, sihteerinä hallintojohtaja ja esittelijänä kaupunginjohtaja.

Työryhmän tavoitteena oli vähintään 1,0 milj. euron pysyväisluonteisten kulurakennetta hillitsevien konkreettisten toimenpiteiden esittäminen päätöksentekoon. Työryhmä linjasi kohonneesta vuosien 2018 ja 2019 kulurakenteen tasosta johtuen jatkovalmistelun niin, että laaditaan sopeuttamisohjelma, joka kattaa kasvaneen sopeuttamistarpeen ollen yhteensä noin 2,0-2,5 milj. euroa. Toimenpiteet jaksottuvat vuosille 2021-2025

Työryhmä arvioi kaupungin talouden pitkántähtäimen vaikuttavuus keinoja seuraavista asiakokonaisuuksista ja priorisoi toimenpiteiden toteuttamisen järjestystä:

1. Toiminnalliset muutokset sekä prosessien tarkastelu ja tehokkuus
2. Kustannustason leikkaaminen ei-lakisääteisten palvelujen / menojen osalta
3. Palveluverkoston ja palvelutason tarkastelu
4. Henkilöstö menoihin kohdentuvat suorat toimenpiteet
5. Veronkorotukset

Työryhmä laati vuosille 2021-2025 esitettävän talouden pitkántähtäimen suunnitelman ja siihen liittyvät toiminnalliset ja rakenteelliset keinot talouden tasapainon säilyttämiseksi.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 21.12.2020 § 55 Suonenjoen kaupungin kestävän kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelma vuosille 2021-2025.

Kaupunginhallitus on edellyttänyt toimialoilta valtuuston hyväksymien talouden pitkántähtäimen suunnitelman toimenpiteiden viemistä käytäntöön. Mikäli toimenpiteissä ei edetä ja hyväksytyissä päätöksissä ei pysytä tai niitä ei saada aikaiseksi, niin kaupunginvaltuuston ja -hallituksen tulee esittää uusien talouden sopeuttamiskeinojen hyväksymistä ja käyttöönotto viivytyksettä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Tulevien vuosien keskeiset haasteet tulevat olemaan kaupungin tulopohjassa tapahtuvat muutokset sekä kustannustason nousu. Toimenpiteiden kohdentuminen tulee näin ollen kohdentua rakenteiden ja toimintaprosessien uudistamiseen sekä ja palvelujen tason sopeutumiseen niin määrän kuin palvelujen laadun osalta.

Vuoden 2023 alusta vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisestä siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Ensimmäinen sote-uudistuksen jälkeinen vuosi 2023 oli kunnille monella tapaa poikkeuksellinen. Uudistus vaikutti merkittävästi sekä kuntien toimintaan että

talouteen. Kertaluonteisilla sote-uudistukseen liittyvillä tekijöillä oli olennainen vaikutus kuntien positiiviseen tulokseen.

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025. Samassa yhteydessä kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin myönnetään täysimääräinen valtionosuusrahoitus. Työllisyysalueita on yhteensä 45, joista 39 järjestää työvoimapalvelut vastuukuntamallilla ja kaksi kuntayhtymämallilla. Uudistuksen yhteydessä kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahaa. Työttömän osallistuminen työllistymistä edistävään palveluun ei jatkossa enää katkaise kunnan vastuuta työttömyysetuuden rahoituksesta.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tulleen kotoutumislain mukaisesti. Kunnille myönnetään rahoitusta muun muassa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin, monialaiseen osaamiskeskustyyppiseen toimintaan, monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen sekä työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen.

Muutokset ovat kuntakentän kannalta historiallisen suuria, ja niiden vaikutukset kuntiin ja kuntatalouteen alkavat näkyä nyt noin vuoden viiveellä. Roolien muuttumisesta huolimatta kuntalaiset kuitenkin pysyvät, ja kunta on yhä kuntalaisiaan varten.

Suonenjoen kaupungin osalta valtionosuudet tulevat merkittävästi pienenemään vuodesta 2025 lukien. Muutos johtuu muun muassa hyvinvointialueiden sekä kuntien keskinäiseen rahoitukseen sovitusta vuoden 2022 verotuksen vaikutuksesta, missä kuntien valtionosuuksia sopeutetaan valtion suuntaan. Leikkaukset ovat kuntien osalta tasasuuruiset (euroa/asukas) ja jaksottuvat vuosille 2025-2027. Lisäksi kaupungin myönteisesti kehittynyt yhteisöveron jako-osuuden kasvu leikkaa valtionosuuksien kautta kaupungille kohdennettavaa verotulojentasausta. Vaikutus ajoittuu vuodesta 2025 eteenpäin.

Lisäksi vuoden 2025 osalta TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle kustannuksineen ja niiden rahoittamiseen tuleva valtionosuus vahvistetaan ennen palvelujen tuottamisen aloittamista, millä tulisi kattaa syntyvät kustannukset. Vastaavien uudistusten osalta 100 prosenttien kustannusten kattaminen ei ole pääsääntöisesti toteutunut. Lisäksi tuleva palvelun tarve voi merkittävästi vaikuttaa syntyviin kustannuksiin. Suonenjoen kaupungin osalta TE-uudistuksen lakisääteisten palvelujen tuottamisen kustannukseksi on arvioitu 650.000 euroa ja työmarkkinatuen kustannusten nousuksi +300.000 euroa. Tämä on otettu huomioon vuoden 2025 talousarvioesityksessä elinvoima- ja hallintopalvelujen osalta.

Vuoden 2026 alusta kaupungin SoTe-kiinteistöjen vuokraus päättyy ja palvelujen tarvitsemat SoTe-kiinteistöt tulee vuokrattavaksi yhtiön kautta, joka

siis heikentää emon taloudellista asemaa ja teknisten palvelujen käyttötaloutta merkittävästi.

Suonenjoen kaupungin talouden kehityksestä ja uudistusten vaikutuksista on laadittu ulkopuolisen asiantuntijan (FCG) laatima painelaskelma vuoden 2023 aikana. Ko. laskelmat on esitelty kaupunginvaltuutetuille 8.11.2023. Selvityksen perusteella muun muassa kuntaan hyvinvointialue uudistuksen myötä jäävien palvelujen asukaskohtainen kustannus on kasvanut Suonenjoella vuodesta 2017 vuoteen 2022 noin +33 prosenttia. Tämä on merkittävästi enemmän kuin kaupungin silloisten SoTe-kustannusten kasvu oli vastaavalle ajanjaksolle.

Suonenjoki							
Nettokäyttökulut (1000€)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Kuntaan jääneet palvelut	15 660	16 818	17 250	16 877	19 425	19 331	23 %
Hyvinvointialueille siirtyneet	29 791	30 936	32 974	34 477	34 036	34 490	16 %
Siirtyneiden osuus, %	66 %	65 %	66 %	67 %	64 %	64 %	

Painelaskelmien perusteella kaupungin vuosikate kääntyy negatiiviseksi vuonna 2027 ja taseessa oleva kumulatiivinen ylijäämä (n. 9 milj. euroa) on kääntynyt alijäämäksi jo vuonna 2028. Selkeästi ennakoitua aikaisemmin.

Suonenjoki	Trendi 2012-2022			956 <- "verohäntä"						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Asukasluku	6 891	6 763	6 675	6 596	6 520	6 448	6 381	6 313	6 249	6 190
Veroprosentti	21,75	21,75	9,11	9,10	9,10	9,10	9,10	9,10	9,10	9,10
Toimintakate 1000 e	-49 948	-51 462	-18 600	-18 998	-20 529	-21 273	-22 033	-22 593	-23 180	-23 799
Toimintakateen muutos 1000 e	-1 514	32 862	-398	-1 531	-744	-760	-561	-587	-619	
...muutos %:ia		3,0 %	-63,9 %	2,1 %	8,1 %	3,6 %	3,6 %	2,5 %	2,6 %	2,7 %
Tuloverotulo 1000 e	21 506	22 058	11 226	10 839	11 051	11 265	11 585	11 909	12 250	12 609
Kiinteistövero 1000 e	1 845	1 909	2 056	2 113	2 146	2 180	2 214	2 249	2 284	2 320
Osuus yhteisöveron tuotosta 1000 e	2 822	2 736	2 447	2 546	2 747	2 804	2 889	2 975	3 064	3 156
Verotulot yhteensä 1000 e	26 174	26 702	15 729	15 498	15 945	16 250	16 687	17 134	17 599	18 086
Valtionosuudet 1000 e	26 239	27 447	5 025	5 783	5 612	5 538	5 406	5 425	5 381	5 510
...muutos 1000 e		1 208	-22 423	758	-171	-74	-132	19	-44	129
...muutos %:ia		4,6 %	-81,7 %	15,1 %	-3,0 %	-1,3 %	-2,4 %	0,4 %	-0,8 %	2,4 %
Verorahoitus yhteensä 1000 e	52 413	54 150	20 754	21 280	21 557	21 787	22 093	22 559	22 980	23 596
...muutos 1000 e		1 737	-33 396	526	277	231	305	466	421	616
...muutos %:ia		3,3 %	-61,7 %	2,5 %	1,3 %	1,1 %	1,4 %	2,1 %	1,9 %	2,7 %
Käyttökate 1000 e	2 465	2 688	2 154	2 282	1 028	515	60	-35	-200	-203
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	503	742	745	482	213	-209	-450	-557	-674	-797
Vuosikate 1000 e	2 967	3 430	2 899	2 764	1 241	306	-390	-592	-874	-1 000
Poistot 1000 e	3 512	2 359	2 400	2 271	2 364	2 806	3 092	3 053	3 015	2 977
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä 1000 e	-545	1 074	499	493	-1 123	-2 500	-3 482	-3 645	-3 888	-3 977
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	7 841	8 915	9 415	9 908	8 785	6 285	2 803	-842	-4 731	-8 708
Kumulatiivinen jäämä eur/as	1 138	1 318	1 410	1 502	1 347	975	439	-133	-757	-1 407
Nettoinvestoinnit 1000 e	2 304	948	1 700	4 510	12 900	9 630	2 161	2 138	2 116	2 096
Lainakanta 1000 eur	23 408	20 561	15 455	17 117	28 693	38 050	40 567	43 249	46 202	49 270
Lainakanta eur/as	3 397	3 040	2 315	2 595	4 401	5 901	6 357	6 851	7 393	7 960

Talouden sopeutumiseen on Suonenjoen kokoisella kunnalla vielä selkeä mahdollisuus määrältään vähenevien palvelutarpeen palveluissa, kuten varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Muun muassa varhaiskasvatuspalveluikäisten lasten määrä on vähentynyt menneen neljän vuoden aikana noin 100 lapselle.

Väestöennusteen mukaisesti Suonenjoen kaupungin varhaiskasvatuksen palvelutarve vähenee vuoteen 2035 mennessä noin 62 lasta ja laskennallisella kolme ryhmää. Vuosiluokkien 1-6 palvelutarve vähenee noin 160 lasta ja laskennallisesti kahdeksan opetusryhmää. Luokanopettajajärjestelmässä tämä tarkoittaa lähes vastaavaa määrää

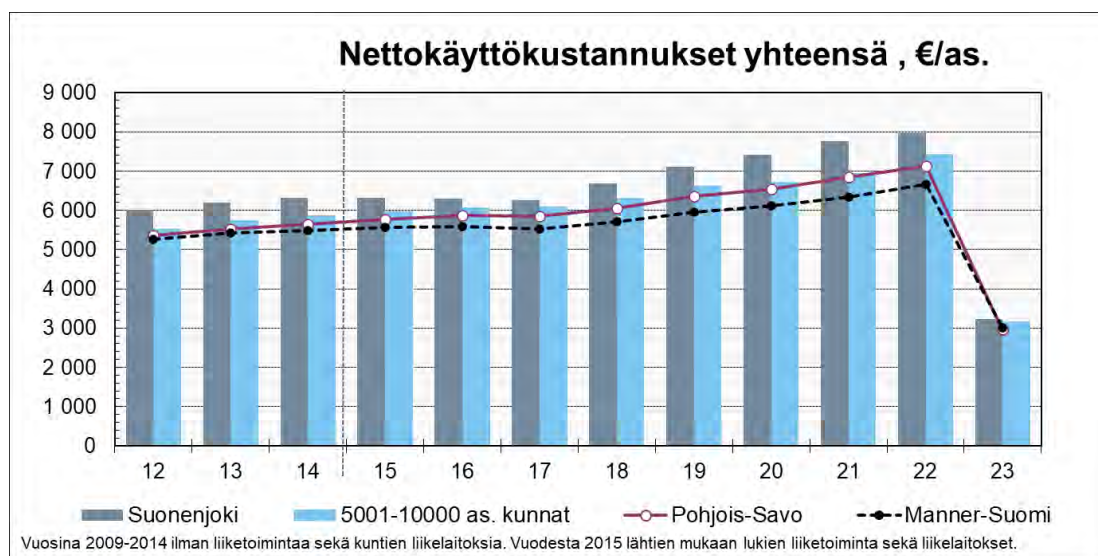
opettajia. Vuosiluokilla 7-9 noin 86 oppilaan palvelutarpeen lasku vastaa 4,3 laskennallisen opetusryhmän opettajatyömäärää. Lukioikäisten määrä supistuu vuoteen 2035 mennessä noin 46 nuorella.

Lapsimäärän väheneminen yli 160 lapsella tulee huomioida Suonenjoen kaupungin tulevien vuosien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon hallinnassa. Erityisesti oppilasmäärän ennustettu lasku on sen verran merkittävä, että Suonenjoen kaupungin on hyvä varautua perusopetuksen palveluverkon supistamiseen. Tulevan valtuustokauden toimenpiteisiin kohdistuu kaupungin palveluverkon sopeuttaminen vastaamaan peremmin sen hetken lapsi- ja oppilasmääriä. Tämä mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen, sopeuttaa hallintoa ja ennalta ehkäisee painetta verojen korottamiseen.

Palvelutaso ja määrä on syytä arvioida myös laajemmin kaikkien kunnan tuottaminen palvelukokonaisuuksien osalta. Myös investointien tarkoituksenmukaisuus ja perusteltu kohdentaminen voi hillitä menotaloutta sekä velkaantumista. Lisäksi tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen mahdollistaa talouden sopeutumista. Toimenpiteiden edistämistä tulee vauhdittaa ja konkretisoida. Toimielinten on syytä varautua toimenpiteiden tarkentamiseen ja toimenpanon nopeuttamiseen tulevan syksyn aikana ja arvioimaan tilanne vuoden 2026 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Suonenjoen kaupungin nettokäyttökustannukset (toimintakate) ovat edelleen noin +200 euroa / asukas korkeammalla tasolla kuin kunta-alan keskiarvo. Tämä on tarkoittanut Suonenjoen kaupungille yli +1,3 milj. euroa enemmän kuluja vuodessa kuin kunta-alalla keskimäärin käytetään. Summa on ilman hyvinvointialueiden vastuulle siirtyneitä pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystalouden kustannuksia.

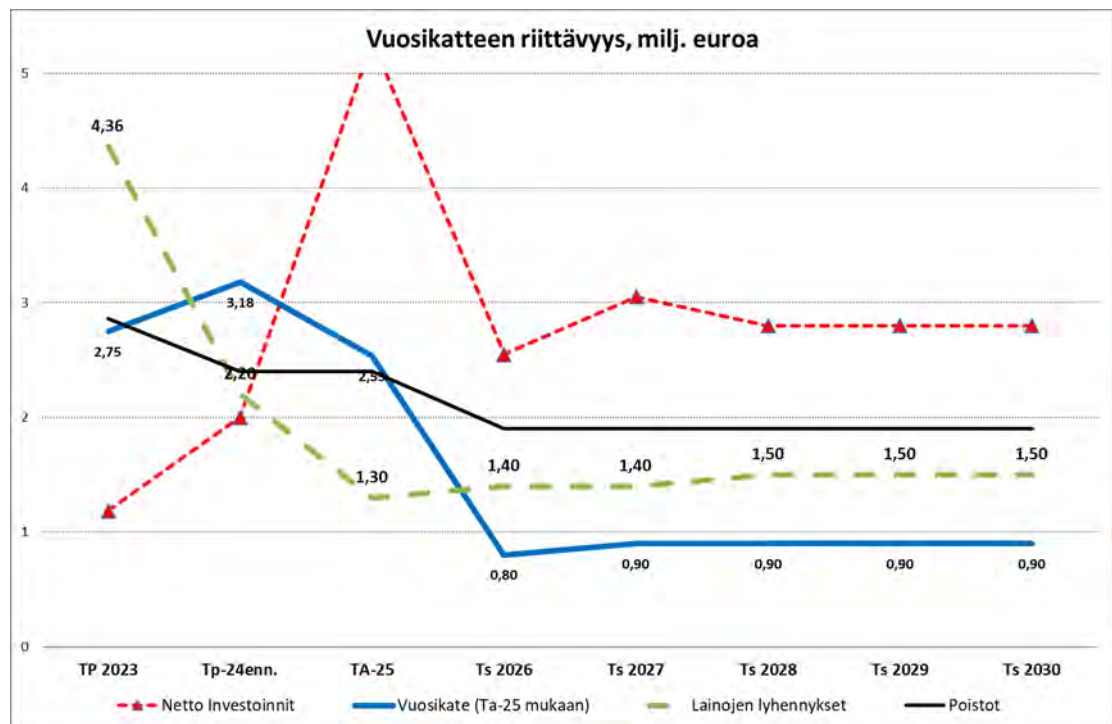
Nettokäyttökustannukset yhteensä, €/as.	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Suonenjoki	6 022	6 186	6 316	6 313	6 288	6 255	6 684	7 110	7 409	7 758	7 958	3 236
5001-10000 as. kunnat	5 526	5 749	5 865	5 971	6 072	6 100	6 327	6 617	6 734	6 949	7 429	3 172
Pohjois-Savo	5 366	5 529	5 642	5 763	5 868	5 851	6 045	6 355	6 551	6 840	7 128	2 954
Manner-Suomi	5 258	5 421	5 482	5 556	5 580	5 530	5 703	5 944	6 109	6 331	6 658	3 010

Kuntatalous on suurten muutosten edessä. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa. On varauduttava siihen, että ylimenokausi uuteen järjestelmään tulee olemaan haasteellinen. Kasvavista menopaineista ja epävarmuudesta johtuen uusien ja pysyväisluonteisten kustannuksia lisäävien toimenpiteiden aloittamista tulee välttää.

Suonenjoen kaupungin talouden mallinnusta on aloitettu tekemään aina vuoteen 2030 saakka. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa.

Nykyinen taloussuunnitelma kauden esitys ei riitä pitämään kaupungin taloutta kestäväällä pohjalla. Erityisesti kiinteistöihin liittyvä investointipaine ja emokaupungin tulopohjan väheneminen haastavat kaupungin taloutta erityisesti vuodesta 2026 eteenpäin.

Kaupungin toimintoja tulee sopeuttaa tulopohjan kasvuun nähden. Talouden tasapainossa pitämistä tulee kaikkien toimialojen pitää huolta. Kaupungin omat investointitarpeet edellyttävät tulo-rahoituksen riittävyyttä ja varautumista tulopohjan merkittävään kaventumiseen. Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää menokehityksen hillintää kaikkien toimialojen osalta.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kuntalain 113 pykälän mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös liitteineen.

Edelleen kuntalain 115 pykälän mukaisesti toimintakertomuksessa on esitettävä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan sekä konsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tilinpäätöslaskelmissä.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin kassavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttö- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- ja tuloerälle.

Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden (Kuntalaki 121 §) toteutuminen. Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen ja tavaroiden määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite. Tavoite on pyrittävä johtamaan tehtävän toiminta-ajatuksesta ja asettamaan määrää tai laatua ilmaisevana tunnuslukuna. Toiminnallinen tavoite voidaan määritellä myös sanallisesti, kuitenkin niin, että sen toteutumista on mahdollista arvioida.

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimitelmille myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi tai hankkeen toteuttamiseksi. Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimitelmille asettama tehtävä, hanke tai tulolajikohtainen tulotavoite.

Toteutumisvertailussa tulee käydä ilmi määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuneet menot sekä tulot ja niiden erotus.

2.2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa on valtuusto asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Valmistus omaan käyttöön esitetään vastaavalla tavalla kuin se on hyväksytty talousarviossakin, joko tehtävän kohdalla vähennysrivinä valmistus omaan käyttöön tai toimintamenojen vähennyksenä.

Käyttötalouden määrärahat sitovat toimielimiä valtuustoon nähden lautakuntatasolla.

2.1.1. STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SEURANTA

Toiminnalliset kehittämishankkeet ja -tavoitteet vuodet 2024 sekä Ts 2025-2026
vastuuhenkilönä kaupunginjohtaja Juha Piironen

Painopisteet	Arviointikriteeri	Tavoite	Seuranta
AKTIIVINEN JA HYVINVOIVA SUONENJOKELAINEN	Omaehtoiseen ja terveyttäedistävään toimintaan kannustaminen.	Hyvinvointikertomustyön aktivointi. Kertomuksen tavoitteet johdetaan Pohjois-Savon painopistealueista ja paikallisesta tarpeesta. Painopistealueet ovat Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen, vanhemmuus vahvistuu, itsestä huolehtiminen ja terveellisten elintapojen edistäminen, mielenhyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäiseminen, tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen sekä Hyte-resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistuminen.	Hyvinvointikertomuksen ja osallisuus suunnitelman aktiivinen toteuttaminen. Toteutettu aktiivisesti. Omaehtoiseen toimintaan kannustaminen. Kuntalaisia kannustettu osallistumaan kulttuuri-, liikunta-, kansalaisopistotoimintaan ym. omaehtoiseen toimintaan. Toteutunut ennakkointi (palaute, kyselyt, tilastot) ja ennaltaehkäisevät hyvinvointipalvelut.
	Ennakkointi ja ennaltaehkäisevät palvelut.	Tuotetaan hyvinvointia tukevia ja vahvistavia hyvinvoinnin ja vapaa-ajanpalveluita, sivistyspalveluita sekä teknisiä palveluita. Tavoitteita toteutetaan toimialojen talousarvion tavoitteissa. Hyvinvoinnin edistämistä toteutetaan laaja-alaisesti, poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hyvinvointitavoitteiden toimeenpano ja jalkauttaminen poikkihallinnollisesti.	Laaja-alainen moniammatillinen työ on toteutunut. Yhteistyö hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palveluiden yksiköiden välillä on tiivistynyt ja palvelut ovat kehittyneet palautteiden ja tarpeen mukaan.
ASUMISEN JA ELINYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN	Asumisen ja elinkeinoelämän tarpeet varmistava kaavoitus ja tonttitarjonta	Hankittujen maa-alueiden käyttöönotto, kaavoitus ja aktiivinen tonttimarkkinointi. Yritys- teollisuusalueen tontit liikkeelle.	Tonttimarkkinointia on tehty. Karhukiven teollisuusalueen käyttöönotto haetun JTF hankkeen kautta.
	Arvostus asuinpaikkana ja turvallinen elinympäristö	Arjen helppouden ja turvallisen elinympäristön edistäminen. MAL-työskentely läpileikkaa kehitystoiminnoissa. Ilmastotyön aktivointi ja sitoutuminen ilmastotavoitteisiin arjen tekojen kautta.	MAL-työ toteutunut. Ilmastotavoite ja -suunnitelma päätöksentekoon v. 2025 aikana.
SAVON YRITTÄJÄYMPYÖNTEINEN KAUPUNKI	Ammattitaitoisen ja osaavan työvoiman turvaaminen	Aktiivinen yritysten ja oppilaitosten välinen yhteistyö osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Hyödynnetään aktiivisesti työllistymistä edistäviä hankkeita. Seudulliset työllisyyspalvelut saadaan toimivaksi kokonaisuudeksi. Kotouttamistoimintojen aktiivinen toteutus.	Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten ja eri sidosryhmien kanssa. Toteutuu kohtuullisen hyvin. Kehitettävää mm. oppilaitosyhteistyössä. Osallistuttu aktiivisesti työllisyysalueen valmisteluun ja kehittämistyöryhmiin sekä kehitetty oman työllisyyspalvelun prosessit vastaamaan yhteistyötä.
	Konsernin toiminta tukee ja edistää yritysten kasvumahdollisuuksia Suonenjoella	Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen. Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten ja eri sidosryhmien kanssa. Yrityspalvelujen prosessi on lähellä yrityksiä ja vaikuttavaa. Konserniohjauksen malli toteutuu säännönmukaisesti.	Osin toteutunut. Aluekehitystyön organisointi vaatii lisäresursseja ja aktiivisempaa ottautumista läpi organisaation.
VIESTINNÄN JA TOIMINNAN UUDISTAMINEN	Prosessien sujuvoittaminen ja jatkuva parantaminen. Toimintojen jatkuvuuden turvaaminen.	Prosessien ja toimintatapojen edelleen kehittäminen. Huomioidaan hyvinvointia, turvallisuutta ja varautumista vahvistavien toimintatapojen valmistelu ja toimeenpano. Aktiivinen edunvalvonta. Kuntayhteistyön selvittäminen ja määrittely.	Tulevaisuustyön organisointi ja aktiivinen jalkauttaminen. Kuntalaisten keskustelutilaisuuksien 2025 ideointi ja valmistelu.
	Työssään jaksava ja motivoitunut henkilökunta	Toimialojen yhteistoiminnan tiivistäminen. Älykkään sopeutumisen ymmärrys ja käyttöönotto palvelujen määrän ja laadun arvioinnissa. Palvelutarveselvitykset valmistuvat ja johtavat toimenpiteisiin.	Palveluverkkoselvitykset ovat johtamassa päätökseen. Vaatii jatkuvaa panostusta. Älykkään sopeutumisen ymmärrys on kesken.
	Tavoitettava vetovoimaviestintä	Kaupunki on vetovoimainen työnantaja: Sujuvan työn ja osaamisen johtamisen toimintatavat	Sujuvan työn ja osaamisen johtamiset prosessit ovat kesken. Esihenkilövalmennukset tavoitteena v. 2025 aikana.
		Sähköisten palvelujen käyttöönottoa lisätään. Useat ja vaihtoehtoiset kanavat tiedottamisessa ja kaupungin vetovoimatyön edistämiseksi.	Sähköinen allekirjoituspalvelu otettiin käyttöön. Tehtiin sähköisen arkiston hankintaa varten markkinavertailua; järjestelmän hankinta vuoden 2025 alussa.
TALOUS		Suonenjoen markkinointi ja positiivisten mielikuvien vahvistaminen. Viestintäsuunnitelman laadinta. Sitouttaminen viestintää tukeviin toimintamalleihin.	Viestinnän linjausten toimeenpanemisen sekä Markkinoinnissa painopisteenä on vetovoimaviestintä. Osittain toteutunut. Kehittämisenä vetovoimaviestinnän painotusten tarkempi määrittely.
	Strategiakauden aikana talous pysyy tasapainossa ja palvelujen järjestäminen on toteutettu kaupungin tulopohjaan nähden kestäväällä tavalla.	Sitoutuminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin. Tasapainottamisohjelman jalkauttaminen ja kulurakenteen kriittinen läpikäynti. Taseessa on ylijäämää vuoden 2025 lopussa ja kaupungin lainanhoitokyyky säilyy hyvällä tasolla. Kustannustason sopeutuminen tulotasoon toteutuu v. 2026 lukien. Tasapainottamisohjelman päivittäminen.	Tavoite toteutunut ylijäämän osalta. Uuden kestävän kuntatalousohjelman päivitystyö on aloitettava uuden valtuustokauden alussa. Sitoutuminen tavoitteisiin vaatii laaja-alaista osallistamista.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri
Tilitunnus: 100

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	13 404	25 000	0	25 000	39 499	14 499	58,0
Toimintamenot	-17 258	-53 000	0	-53 000	-49 378	3 622	-6,8
Toimintakate	-3 854	-28 000	0	-28 000	-9 879	18 121	-64,7
Suunnitelmapoistot	0	0		0	0	0	
Vyörytykset	0	0		0	-1 375	-1 375	
Netto	-3 854	-28 000	0	-28 000	-11 254	16 746	-59,8

Vaalilain 13 pykälän mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kunnallisia vaaliviranomaisia ovat kuntien keskusvaalilautakunnat, vaalipäivän äänestyksestä vaalipaikoilla huolehtivat vaalilautakunnat, ennakkoäänestyksen toimittamisesta laitoksissa huolehtivat vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat.

Vaalilain 181 pykälän mukaan kunta vastaa

- keskusvaalilautakunnan menoista
- vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista ja
- ennakkoäänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentin vaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2024 järjestettiin sekä presidentinvaali että europarlamenttivaalit. Vuoden 2024 presidentinvaalin vaalipäivä oli sunnuntai 28.1.2024. Ennakkoäänestys järjestettiin kotimaassa 17.–23.1.2024 ja toisen vaalin vaalipäivän äänestys oli sunnuntai 11.2.2024. Vuoden 2024 europarlamenttivaalit toimitetaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa vaalijaksolla 6.–9.6.2024. Suomessa vaalipäivä oli sunnuntai 9.6.2024.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2023	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Myyntituotot	13 404	25 000		25 000	39 499	14 499	58,0
Tuet ja avustukset						0	
Vuokratuotot						0	
Muut toimintatuotot						0	
Toimintatuotot	13 404	25 000	0	25 000	39 499	14 499	58,0
Palkat ja palkkiot	-11 499	-34 700		-34 700	-42 335	-7 635	
Henkilösivukulut	-1 139	-7 900		-7 900	-3 840	4 060	
Henkilöstökulut yhteensä	-12 638	-42 600	0	-42 600	-46 175	-3 575	
Palvelujen ostot	-4 586	-6 100		-6 100	-1 988	4 112	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-11	-3 000		-3 000	-1 216	1 784	
Avustukset						0	
Vuokratulot						0	
Muut toimintakulut	-23	-1 300		-1 300		1 300	
Toimintakulut	-17 258	-53 000	0	-53 000	-49 378	3 622	
Toimintakate	-3 854	-28 000	0	-28 000	-9 879	18 121	
Suunnitelman mukaiset poistot				0		0	
Vyörytykset				0	-1 375	-1 375	
Ylijäämä / Alijäämä	-3 854	-28 000	0	-28 000	-11 254	16 746	

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2023		3 612				
Europarlamenttivaaleissa 2024	Äänestäneet			2 000	1 746	
Presidentinvaaleissa 2024	suonenjokelaiset			3 500	3 756	
Kunnallisvaaleissa 2021		3 388				-100,0 %
Aluevaalit 2022		2 049				

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2023		62,1				
Europarlamenttivaaleissa 2024	Äänestysprosentti			40,0	31,9	
Presidentinvaaleissa 2024				60,0	68,4	
Kunnallisvaaleissa 2021		50,0				-100,0 %
Aluevaalit 2022		43,1				

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta / Tilintarkastaja
Tilitunnus: 115

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-30 891	-20 000		-20 000	-22 090	-2 090	-28,5
Toimintakate	-30 891	-20 000	0	-20 000	-22 090	-2 090	-28,5
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0	
Vyörytykset	0	-300		-300	-713	-413	#JAKO/0!
Netto	-30 891	-20 300	0	-20 300	-22 803	-2 503	-26,2

Vastuutilintarkastusyhteisö

Kaupunginvaltuuston valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Kaupunginvaltuusto on valinnut kaupungin tilintarkastusyhteisöksi Itä-Suomen tilintarkastus Oy:n vuosiksi 2023-2025. Sopimus sisältää optiomahdollisuuden vuosille 2026-2027. Tilintarkastuspalveluja hankitaan vuosittain enintään 15-18 päivää ja lautakunnan kokouksia arvioidaan olevan tarjouksen mukaisesti kuusi (6) vuodessa. Vuodelle 2024 tarkastuspäiviä hankitaan noin 18 ja lautakunta arvioi kokontuvansa yhdeksän (9) kertaa. Tarkastuspalvelujen hankinta on mitoitettu siten, että tilintarkastaja toimii myös tarkastuslautakunnan asioiden valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä.

Kaupungin konserniohje edellyttää, että konserniin kuuluvan tytäryhteisön on valittava tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön palveluksessa oleva tilintarkastaja tai sellaisen yhteisön tarkastaja, jolla on yhteistyösopimus kaupungin tilintarkastusyhteisön kanssa.

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnalla on neljä päätehtävää. Tarkastuslautakunnalla on vastuu:

- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- valmistella valtuustolle päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
- huolehtia kaupungin ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuus ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Muut lautakunnan tehtävät on kerrottu kuntalain 121 §:ssä.

Keskeiset tarkastustoiminnan painopisteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta määrittää vuotuisissa arviointisuunnitelmissa kunkin vuoden arvioinnin painopistealueet. Arviointisuunnitelmat laaditaan siten, että valtuustokauden aikana kaikki kaupungin toiminnot tulevat arvioinnin kohteeksi. Taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä kohteita arvioidaan useamminkin. Tarkastuslautakunta seuraa myös tilintarkastuksen asianmukaista suorittamista ja saa raportteja tilintarkastuksen toteutumisesta ja tarkastushavainnoista ennalta laadittuun suunnitelmaan pohjautuen.

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen valtuustolle toukokuun loppuun mennessä.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2023	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Palkat ja palkkiot	-5 286	-4 500		-4 500	-7 644	-3 144	44,6
Henkilösivukulut	-210	-400		-400	-187	213	-10,9
Henkilöstökulut yhteensä	-5 496	-4 900	0	-4 900	-7 831	-2 931	42,5
Palvelujen ostot	-25 395	-15 100		-15 100	-14 238	862	-43,9
Aineet, tarvikkeet, tavarat			0	0	-20	-20	#JAKO/0!
Avustukset			0	0		0	
Vuokrakulut			0	0		0	
Muut toimintakulut			0	0		0	
Toimintakulut	-30 891	-20 000	0	-20 000	-22 090	-2 090	-28,5
Toimintakate	-30 891	-20 000	0	-20 000	-22 090	-2 090	-28,5
Suunnitelman mukaiset poistot				0		0	
Vyörytykset		-300		-300	-713	-413	#JAKO/0!
Ylijäämä / Alijäämä	-30 891	-20 300	0	-20 300	-22 803	-2 503	-26,2

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos % / Huom.
Kunnan pysyvät toimitukset	lkm	8	8	8	
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	lkm	8	8	8	
Tytäryhteisöt	lkm	4	4	4	
Toiminnan laillisuuden turvaaminen ja julkinen luotettavuus. Kirjanpidon oikeellisuuden varmistaminen.	Tarkastuspäivät / vuosi		18		-100,0
Lautakunnan kokoukset	Kokoontumiskerrat	11	9	9	0,0

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: 20 Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja

Toiminta-ajatus

Aktivoimme suonenjokelaisia oman elinympäristönsä ja kaupungin kehittämiseen sekä omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen. Parannamme yritysten toimintaedellytyksiä Suonenjoella. Luomme käytännön edellytykset hallinnon toteuttamiselle. Viestimme Suonenjoen vahvuuksista.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tähän kuvataan tiivistä toimialaan kohdentuvat mahdolliset muutokset suunnitelmakauden (-1v. / +1-3v.) aikana. Kuten lainsäädännön mahdolliset muutokset, tulevat uudet tai poistuvat velvoitteet. Kaupungin omat mahdolliset rakenteelliset tai toiminnalliset muutokset:

* Uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 2023. SoTe:n ja pelastustoimen tehtävät siirtyvät maakunnan kokoisille hyvinvointialueille. Hyvinvoinnin palveluja siirtyi elinvoima- ja hallintopalveluihin. Kuntien rooli ja talous kokee historiallisen suuren muutoksen. Epävarmuus mm. rahoituksesta, tukipalveluista, kiinteistöistä, yhteistyöstä ja vaikuttamisen mahdollisuuksissa.

* Väestömuutos sekä kuntatalous haastavat palvelurakenteen ja toimipisteiden kriittiseen tarkasteluun. Mahdollisuudet kuntien välisen yhteistyön tiivistämisessä.

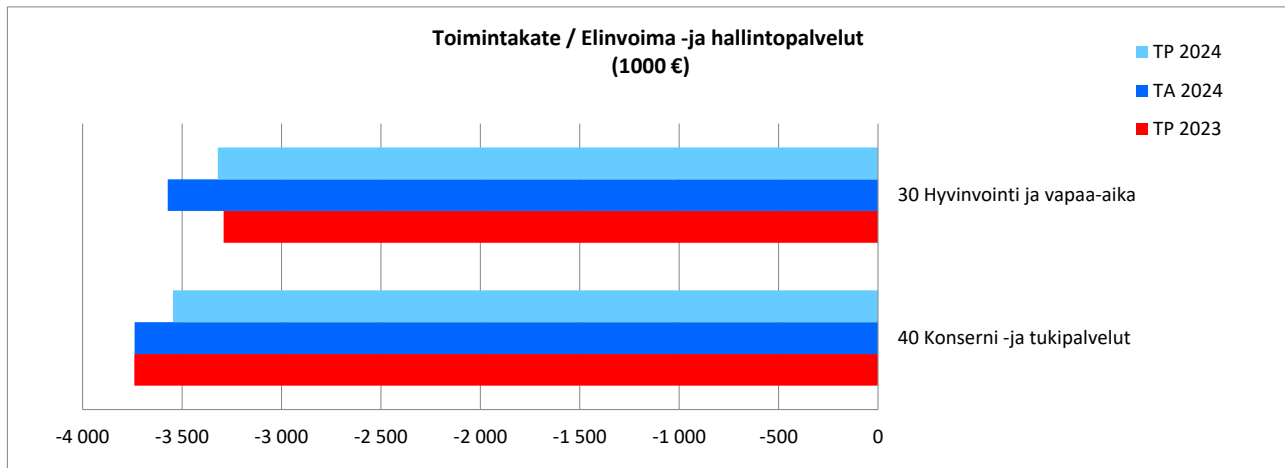
* Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, vuorovaikutteisuus ja osallistaminen sekä digitaalisuus vauhdittavat kuntien palvelutuotannon muutosta lähivuosina. Älykkään sopeutumisen hyväksyminen osaksi palvelutasopäätöksiä korostuu

* Lainsäädännön tuomat vaateet sähköisten palveluiden kehittämiseen sekä tietosuojaan / -turvaan.

* Työllisyyspalvelujen siirto kunnille vuoden 2025 alusta lukien.

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	1 516 787	1 167 200	200 000	1 367 200	1 442 827	75 627	-4,9
Toimintamenot	-8 547 500	-8 546 800	-130 000	-8 676 800	-8 308 000	368 800	-2,8
Toimintakate	-7 030 713	-7 379 600	70 000	-7 309 600	-6 865 173	444 427	-2,4
Suunnitelmapoistot	-201 018	-163 600	0	-163 600	-179 871	-16 271	-10,5
Vyörytykset	695 351	831 700	0	831 700	679 600	-152 100	-2,3
Netto	-6 536 380	-6 711 500	70 000	-6 641 500	-6 365 444	276 056	-2,6

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Myyntituotot	535 042	522 600		522 600	492 087	-30 513	-8,0
Maksutuotot	405 633	360 300		360 300	438 118	77 818	8,0
Tuet ja avustukset	179 127	223 800	200 000	423 800	472 233	48 433	163,6
Vuokratuotot	26 811	35 800		35 800	28 584	-7 216	6,6
Muut toimintatuotot	370 174	24 700		24 700	11 805	-12 895	-96,8
Toimintatuotot	1 516 787	1 167 200	200 000	1 367 200	1 442 827	75 627	-4,9
Palkat ja palkkiot	-2 875 917	-3 130 200		-3 130 200	-3 033 600	96 600	5,5
Henkilösivukulut	-728 609	-832 200		-832 200	-709 920	122 280	-2,6
Henkilöstökulut yhteensä	-3 604 526	-3 962 400	0	-3 962 400	-3 743 520	218 880	3,9
Palvelujen ostot	-2 672 577	-2 423 000	-95 000	-2 518 000	-2 337 594	180 406	-12,5
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-466 608	-445 200		-445 200	-453 424	-8 224	-2,8
Avustukset	-399 397	-456 000	21 000	-435 000	-347 705	87 295	-12,9
Vuokratulot	-1 314 395	-1 237 700	-60 000	-1 297 700	-1 160 317	137 383	-11,7
Muut toimintakulut	-89 997	-22 500	4 000	-18 500	-265 440	-246 940	194,9
Toimintakulut	-8 547 500	-8 546 800	-130 000	-8 676 800	-8 308 000	368 800	-2,8
Toimintakate	-7 030 713	-7 379 600	70 000	-7 309 600	-6 865 173	444 427	-2,4
Suunnitelman mukaiset poistot	-201 018	-163 600		-163 600	-179 871	-16 271	-10,5
Vyörytykset	695 351	831 700		831 700	679 600	-152 100	-2,3
Ylijäämä / Alijäämä	-6 536 380	-6 711 500	70 000	-6 641 500	-6 365 444	276 056	-2,6

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

		Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP-2024
Vaikuttavuustavoitteet:			
Suonenjoen markkinointi ja positiivisten mielikuvien vahvistaminen.	Tunnettavuus, saatu palaute, asiakastytyytyväisyys, tykkäykset	Viestinnän linjausten toimeenpaneminen sekä Markkinoinnissa painopisteenä on vetovoimaviestintä. Osittain toteutunut. Kehittämisenä vetovoimaviestinnän painotusten tarkempi määrittely.	
		Tulevaisuustyön organisointi ja aktiivinen jalkauttaminen. Kuntalaisten keskustelutilaisuuksien 2025 ideointi ja valmistelu.	
Seudullisen yhteistyön tiivistäminen	Yhteistyön mahdollisuudet kuvattu, käydyt neuvottelut, käynnistyneet yhteistyöhankkeet	Kuopion kaupunkiseudun (MAL-alue) aktiivinen ja vuorovaikutteinen työskentely. Pääosin toteutunut uuden sopimuskauden myötä.	
		SavoGrow alueen alue- ja kuntakehitystyö sekä kuntapari työskentelyn mahdollisuudet. Ei ole toteutunut kaupungin oman resurssoinnin puuttuessa.	
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen	Hyte-mittarit, vapaa-aikapalveluiden saavutettavuus ja käyttöaste	Omaehtoiseen toimintaan kannustaminen. Kuntalaisia kannustettu osallistumaan kulttuuri-, liikunta-, kansalaisopistotoimintaan ym. omaehtoiseen toimintaan	
		Ennakointi (palaute, kyselyt, tilastot) ja ennaltaehkäisevät hyvinvointipalvelut	
		Hyvinvointikertomuksen ja osallisuus suunnitelman aktiivinen toteuttaminen. Toteutettu aktiivisesti.	

Tuotantotavoitteet:

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Esimiesten koulutukset ja joustavan työn ja osaamisen toimintamallit. Sairauspoissaolojen seuranta. Henkilökunnan koulutukset. Esimiesten sujuvan työn ja osaamisen johtamisen toimintamallit, avoimen vuorovaikutuksen kehittäminen työyhteisössä sekä kannustavan palkkauksen edelleen kehittäminen.	Pidetty esihenkilöiden säännölliset koulutukset ajankohtaisista aiheista. Osaamisen toimintamalleja ei ole työstetty. EduHousen koulutustarjonta on ollut käytettävissä. Sairauspoissaolojen seurannassa tehostettu Pihlajalinnan työterveysportaalien käyttöä. Henkilökunnan koulutuksia pidetty tarpeen mukaan.
		Esihenkilöiden HR-järjestelmään otettu uusia ominaisuuksia käyttöön. Osaamisen johtamisen ja avoimen vuorovaikutuksen kehittämisen toimintamallit eivät vielä käytössä. Kannustava palkkausta ei ehditty viedä eteenpäin.
Digitaaliset palvelut ja ICT	Palveluprosessien ja toimintamallien kehittämisen jatkaminen digitalisaation myötä mm. sähköinen allekirjoitus ja arkisto. Palveluprosessien ja toimintamallien kehittämisen jatkaminen digitalisaation myötä mm. sähköinen allekirjoitus ja arkisto.	Sähköinen allekirjoituspalvelu otettiin käyttöön. Tehtiin sähköisen arkiston hankintaa varten markkinavertailua; järjestelmän hankinta vuoden 2025 alussa.
		Verkon tietoturvallisuuden tasoa on nostettu.
Toimivat henkilöstöä ja esihenkilöitä tukevat sisäiset palvelut	Varautumisen ja turvallisuuden prosessien vahvistaminen sekä Kehitetään toimivat prosessit seutukunnallisen työllisyyspalveluun	Varautumisen aineistoja on saatu eteenpäin, prosessi jatkuu v. 2025. Seutukunnallisia työllisyyspalvelun prosesseja päästään kehittämään v. 2025.
		Kaupunki on vetovoimainen työnantaja: osaamisen johtamisen toimintatavat. Toteutunut osittain. Jatkuvaparantaminen.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala 20 Elinvoima- ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan päällikkö
 palvelualue: 30 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelut
 Sitovuus: Kaupunginhallitus

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	1 406 597	1 067 200	200 000	1 267 200	1 322 418	55 218	-6,0
Toimintamenot	-4 697 250	-4 808 800	-30 000	-4 838 800	-4 642 287	196 513	-1,2
Toimintakate	-3 290 652	-3 741 600	170 000	-3 571 600	-3 319 869	251 731	0,9
Suunnitelmapoistot	-132 283	-68 100		-68 100	-124 863	-56 763	
Vyörytykset	-169 393	-95 500		-95 500	-173 502	-78 002	2,4
Netto	-3 592 328	-3 905 200	170 000	-3 735 200	-3 618 233	116 967	0,7

Toiminta-ajatus

Hyvinvointipalveluihin kuuluvat työllisyyden, kotoutumisen edistämisen, asumisen, ennaltaehkäisevä päihde- ja mielenterveystyön, sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden koordinoimien palvelut. Palveluihin kuuluvat myös vaikuttajatoimielimet vammais- ja vanhusneuvosto, sekä nuorisovaltuusto. Hyvinvointipalveluissa tarjotaan kuntalaisille hyvinvointia tukevia neuvonta-, ohjaus- ja ennaltaehkäiseviä palveluita. Palvelut vastaavat kaupunkitasoisen hyvinvointia ja osallisuutta tukevan toiminnan suunnittelemisesta ja kehittämisestä, yhteistyöstä hyvinvoinnin toimijoiden kanssa sekä hyvinvoinnin tilan seuraamisesta ja raportoinnista kaupunginvaltuustolle.

Vapaa-ajan palvelualueeseen kuuluvat vapaa-aikapalveluista kansalaisopisto, kirjasto,- kulttuuri,- nuoriso- ja liikuntapalvelut. Palvelualue on merkittävä osa kaupungin vetovoimaisuutta ja imagon rakentamista sekä suonenjokelaisten arjen hyvinvointia. Hyvinvoinnin- ja vapaa-ajan palvelualue edistää hyvinvointia, osallisuutta ja aktiivisen kansalaisuuden toteutumista yhdessä eri toimijoiden kanssa, aktivoi suonenjokelaisia oman elinympäristönsä ja kaupungin kehittämiseen sekä omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen.

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto, toimialueensa Suonenjoen, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapolitiikka koulutusta, asukkaita aktivoivaa muuta toimintaa sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

Lintharjun Liikuntakeskus edistää osallisuutta ja aktiivisen kansalaisuuden toteutumista yhdessä eri toimijoiden kanssa, aktivoi suonenjokelaisia omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen. Liikuntakeskus on merkittävä osa kaupungin vetovoimaisuutta ja imagon rakentamista sekä suonenjokelaisten arjen hyvinvointia.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

		Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP-2024
Vaikuttavuustavoitteet:			
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen	Toimintatavat käytössä (K/E)	Maahanmuuttaneiden ohjausta ja neuvontaa toteutettu sujuvan kotoutumisen edistämiseksi.	
		Asumisneuvonta on vakiintunut osaksi kuntalaisten palvelua ja naapurustopäiviä on järjestetty säännöllisesti kerran kuukaudessa.	
		Työllistämistä edistetty eri menetelmin (palkkatuki, ohjaus- ja neuvonta, verkostotyö) ja ohjattu kausityöhön. Kaksi kotoutumiskoulutusta toteutunut.	
		Toteutettiin Kaikukortti kokeilu ja vakiinnutettiin kortti käyttöön.	
		Lintharjun liikuntakeskuksen palveluita on markkinoitu mm. leirikäyttöön. Hyvinvoinnin tiimistä on ohjattu asiakkaita liikuntapalveluihin.	
		Tehdään vapaa-ajan palveluista kaikille saavutettavat ja esteettömät. Estettömyyttä ja saavutettavuutta on lisätty mm. huolehtimalla saavutettavasta viestinnästä ja esteettömistä tiloista.	
Tuotantotavoitteet:			
Vaikuttavat prosessit ja toimintatavat	Toimintamallit käytössä (K/E) TE-palveluiden toteutumisen rakenne tiedossa (K/E)	Kehitetään toimivat prosessit seutukunnallisen työllisyyspalvelualueen kanssa vuoden 2025 alusta alkavaan yhteistyöhön. Osallistuttu aktiivisesti työllisyysalueen valmisteluun ja kehittämistyöryhmiin sekä kehitetty oman työllisyyspalvelun prosessit vastaamaan yhteistyötä.	
		Vanhus- ja vammaisneuvostolle valmisteltu uusi toimintasääntö. Säännölliset kokoukset, joihin pyydetty toimialoilta tieto valmistelussa olevista asioista. Nuorisovaltuusto ei ole vielä toiminnassa, koska ei ole saatu riittävästi jäseniä mukaan.	
		Yhteistyö hyvinvonnin ja vapaa-ajan palveluiden yksiköiden välillä on tiivistynyt ja palvelut ovat kehittyneet palautteiden ja tarpeen mukaan.	

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin tiimi tuottaa työllisyyden, kotouttamisen, asumisen, ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön, osallisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut. Hyvinvointitiimissä panostetaan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti varhaisen tuen palveluihin. Kotouttamisessa henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta kiinnittää maahanmuuttajat kaupunkiin ja nopeuttaa heidän työllistymistään. Asumisneuvonnalla ehkäistään häätöjä ja vaikutetaan asuinympäristön rauhallisuuteen. Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen koordinoivat kaupungin toimialoilla toteutettavaa ehkäisevää ja terveyttä edistävää työtä. Osallisuutta edistetään järjestöjen kanssa tehtävällä säännöllisellä yhteistyöllä. Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään osallistamalla heitä vahvemmin kaupungin päätöksentekoon. Palveluita viedään lähemmäs asukkaita kerran kuukaudessa toteutettavilla naapurustopäivillä.

Työllisyyden edistäminen on Suonenjoen kaupungin elinvoiman vahvistamista. Tavoitteena on tukea uusien työpaikkojen löytymistä, edistää kuntalaisten työllistymistä ja osallistumista työelämään eri keinoin. Työllisyyspalvelu tekee laaja-alaista yhteistyötä esim. yritysten, TE-palvelun, oppilaitosten, viranomaisten, kolmannen sektorin ja erilaisten työllisyshankkeiden kanssa. Annamme henkilökohtaista ohjausta mm. työnhakuun, ammatinvalintaan, koulutukseen sekä työ- ja toimintakyvyn arviointiin liittyen. Pitkäaikaistyöttömien ohjauksessa on keskeistä asiakkaan aktivoiminen ja työllistämistä tukeviin palveluihin ohjaaminen. Palvelun sisältö rakentuu asiakaslähtöisesti. Ohjauspalvelu on asiakkaalle maksutuonta. Vuoden 2024 aikana työllisyyspalveluissa varaudutaan TE-toimiston lakkautumiseen ja siirtymiseen Kuopion työllisyysalueeseen. Hyvinvointisuunnitelman mukaisena toimintana vahvistamme työkyvyn arviointiin liittyviä palveluita ja nuorten työllistymisen edellytyksiä.

Nuoriso-, kulttuuri-, kirjastopalveluissa ja Sisä-Savon kansalaisopistossa tuotetaan kuntalaisille omaehtoisen toiminnan ja harrastamisen sekä oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuksia. Palvelut tarjoavat lisäksi sosiaalisen toiminnan tilaa kuntalaisille. Hyvinvointisuunnitelman mukaista omaehtoista toimintaa tuetaan järjestöjen- ja seurojen vapaa-aika -avustuksilla. Kaupunki tarjoaa kaikille kuntalaisille mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin elämyksiin ja harrastamiseen sekä tukee omaehtoisen kulttuuritoiminnan järjestämistä. Kulttuuritoiminnassa kehitetään esteettömyyttä ja kulttuurin saavutettavuutta mm. Kaiku-kortin kautta. Harrastamisen virtaa Suonenjoella -hankkeessa mahdollistetaan lapsille ja nuorille taiteen harrastaminen. Taiteen perusopetusta tarjotaan konservatorion ja Sisä-Savon kansalaisopiston kautta.

Nuorisotyössä kehitetään hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin vastaavia palveluita nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja työllistymisen edistämiseksi. Yhteistyössä verkoston kanssa luodaan Ohjaamo-tyyppinen palvelu, jossa alle 30v. asiakas saa tarvitsemansa tuen yhdestä paikasta. Erityisnuorisotyö ja etsivä nuorisotyö järjestävät tukea tarvitseville nuorille ryhmä- ja yksilöohjausta.

Lintharjun Liikuntakeskus tuottaa sekä omatoimisen liikkumisen mahdollisuuksia että ohjattua ryhmäliikuntaa liikuntapalveluiden ja muiden palveluiden tuottajien tuottamana.

Liikuntapalvelut järjestävät hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin vastaavaa ryhmäliikuntaa, hyvinvointivalmennusta, soveltavaa liikuntaa, liikuntaneuvontaa sekä lasten ja nuorten liikuntaa tukevia perheliikuntaa ja Harrastamisen virtaa Suonenjoella -hankkeen liikuntakerhoja. Seniorikortti vakiinnutetaan tukemaan ikäihmisten liikuntaa.

Liikuntapalveluissa toteutettavassa liikuntaneuvonnassa ja hyvinvointivalmennuksessa motivoidaan liikkumaan itselleen mieltä mieltä tavalla, omaa terveyttään ja hyvinvointiaan edistäen sekä kannustetaan tekemään oman hyvinvoinnin kannalta viisistä ratkaisuja. Näihin palveluihin ohjataan asiakkaita aktiivisesti hyvinvoinnin muista palveluista kuten työllisyyspalveluista. Liikuntakeskuksen markkinointia ja matkailuinfon viestintää kehitetään markkinointi- ja viestintäsuunnitelmalla.

Toimielimeen nähdn sitovat muut määrärahavaraukset:

Erasmus+ -akkreditointi yhteistyössä lähialueen opistojen kanssa. Määräraha liikkuvuuksiin Euroopassa sisältyy Sisä-Savon kansalaisopiston talousarvioon.

Suomen harrastamisen mallin toteuttaminen 55.000 € lukuvuodelle 2024-2025. Kulttuuriavustukset 5.000 €, nuorisovastukset 1.000 €, liikunta-avustukset 20.000 €. Etsivä nuorisotyö 30.000 €. Haetaan aluehallintovirastolta avustusta lasten ja nuorten harrastamiseen kesä aikaan 2 500€. Määrärahavaraukset kuntalain 410/2015 mukaisten Nuorisovaltuuston, Vanhusneuvoston ja Vammaisneuvoston toimintaan ja järjestöjen kanssa tehtävään osallisuustyöhön sekä avustuksiin yhteensä 45 300€.

Työllistämishankkeiden kuntaosuuksiin varataan 8.000 euroa vuodelle 2024. Nuorten kesätyöllistämistä edistävä palvelusetelikeilua jatketaan. Varataan 12.000 euron suuruinen kannustinraha nuorten työllistämiseen vuodelle 2024. Yrityksille suunnattuun työllisyysseteliin vuodelle 2024 varataan 8.000 euron suuruinen määräraha.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP2023	TA2024	TP2024	Muutos yks. / %:a	
Työllisyys 31.12.	Työttömyysprosentti	10,70 %	< 7,00 %	9,90 %	+/- 0%-yks.	0,0
Työllistettyjen henkilöiden työ määrä kuukausina	Työkuukausi	59	80	65	-15	-18,8
Työmarkkinatuen kuntaosuus	€	273 000	310 000	254 888	-55 112	-17,8
Työllistämistukipalkat	€	63 000	120 000	98 894	-21 106	-17,6
Työllistämistuki valtiolta	€	25 000	60 000	57 968	-2 032	-3,4
Terveystiedon edistämisen aktiivisuus (TEAvisarin yhteispisteet).	pistettä	61	70	65	10	-7,1 %
Kansalaisopiston opetustunnit yhteensä	tuntia/vuosi	14815	14 000	13 616	-384,0	-2,7 %
Kansalaisopiston opetustunnin hinta (koskee valtionosuustunteja)	euroa/tunti	86 €	83 €	84 €	1 €	1,2 %
Kansalaisopiston käytetyt opiskelijapaikat	Opiskelijoiden määrä	6 250	6 800	6 150	-650	-9,6 %
Kirjaston lainausmäärät	lainojen lkm	53 744	80 000	52 027	- 27 973	-35,0 %
Kirjaston asiakasmäärä	käviöiden lkm	34 820	70 000	52 615	- 17 385	-24,8 %
Kulttuuripalveluiden kävijämäärä	käviöiden lkm	5 996	5 500	7 931	2 431	44,2 %
Nuorisopalveluiden kävijämäärä	käviöiden lkm	3 153	3 500	2 331	- 1 169	-33,4 %
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	käviöiden lkm	23	35	27	- 8	-22,9 %
Naapurustopäivien kävijämäärät	kävijöiden lkm		120	175	55	0,458333
Kotoutumisen palveluiden asiakaskontaktit	asiakaskontaktit lkm		1500	886	-614	-0,409333
Uimahallin kävijämäärä	kävijää kpl	55 842	75 000	58 864	- 16 136	-21,5 %
Kuntosalin kävijämäärä	kävijää kpl	41 244	40 000	46 268	6 268	15,7 %
Liikuntasaliin myytyjen ulkopuolisten tapahtumien määrä	tapahtumaa kpl	37	40	35		
Liikuntakeskuksen tilojen käyttöaste	prosenttia %	76 %	75 %	69 %	+5 %y.	-8,0 %
Seniorikortin käyttäjät	käyttäjää kpl		120	26		
Liikuntaneuvontaan osallistuvat	osallistujaa kpl		120	31		
Hyvinvointineuvontaan osallistuvat	osallistujaa kpl		120	4		

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: 20 Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
Palvelualue: 40 Konserni -ja tukipalvelut
Sitovuus: Kaupunginhallitus

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	110 189	100 000		100 000	120 409	20 409	9,3
Toimintamenot	-3 850 250	-3 738 000	-100 000	-3 838 000	-3 665 713	172 287	-4,8
Toimintakate	-3 740 061	-3 638 000	-100 000	-3 738 000	-3 545 304	192 696	-5,2
Suunnitelmapoistot	-68 736	-95 500		-95 500	-55 009	40 491	-20,0
Vyörytykset	864 744	927 200		927 200	853 102	-74 098	-1,3
Netto	-2 944 052	-2 806 300	-100 000	-2 906 300	-2 747 211	159 089	-6,7

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Se päättää, mitä toimielimiä kaupungissa on ja miten toimivalta ja tehtävät jaetaan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken.

Valtuustolla on yleinen toimivalta päättää asukkaiden yhteisistä asioista. Päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto ole itse siirtänyt toimivaltaansa muille viranomaisille vahvistamallaan hallintosäännöllä. Valtuuston tehtäviin kuuluu päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä sekä talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja vastaa seuraavista kuntalaissa säädettyistä tehtävistä:

1. vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta
2. vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
3. valvoo kaupungin etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
4. edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta
5. vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta
6. vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta
7. huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä

Tämän lisäksi kaupunginhallitus vastaa sille hallintosäännöllä määrätyistä tehtävistä.

Elinvoimapalveluiden tehtävänä on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä kaupungissa. Elinkeinoelämän edistämistoimenpiteinä tarjotaan aloittaville yrityksille perustamisneuvontaa sekä kehitetään toimivien yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä edistetään uusien yritysten syntymistä ja muuttamista alueelle. Suonenjoen kaupungin elinkeinotoimen palvelut tuottaa vuonna 2024 Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, joka perustettiin vuoden 2015 alusta yhdessä Keiteleen, Pielaveden, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kuntien kanssa jatkamaan Sisä-Savon seutuyhtymän toimintaa. Suonenjoen kaupungilla on elinkeinoasiamies, jonka palvelut ostetaan Kehitysyhtiö SavoGrowlta. Palveluun kuuluu mm. toimialavapaata ja maksutonta neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville toimiville yrityksille. Elinkeinoasiamies on usein kunnan yrityspalveluiden ensimmäinen yhteydenottopiste. Palveluun kuuluu myös TE-toimistojen starttilausuntojen kirjoittamiset aloittaville yrityksille. Futurian tilojen varaus- ja markkinointipalvelu ostetaan myös kehitysyhtiö SavoGrowlta.

SavoGrown alueella on solmittu sopimukset Yritys-Suomi sekä Uusyrityskeskus palvelukokonaisuudesta. Sopimusten tarkoituksena on parantaa ja tehostaa keskeisten alueen yritys- ja elinkeinotoiminnan palveluorganisaatioiden yhteistyötä yritysten perustamisessa, kehittämisessä ja sijoittumisessa seudulle sekä näihin liittyvää osaamisen kehittämistä, viestintää ja markkinointia. Suonenjoen elinkeinoasiamies vastaa Uusyrityskeskuksen aloittavien yritysten neuvontaprosessista yhtiön alueella. Itse neuvontatyön tekee kunkin kunnan nimetty elinkeinoasiamies. Maakunnallisiin ja alueellisiin elinkeinojen kehittämishankkeisiin osallistutaan kehittämisyrityksen kautta. EU-rakennerrahastojen nykyinen ohjelmakausi on päättymässä. Ohjelmakauden hanketoimintaa ohjaa kuntien ja elinkeinoyhtiön strategiat. Uuden ohjelmakauden valmistelut ovat käynnissä.

SavoGrow tuottaa omistajakuntiensa kunnalliset elinkeino- ja kehittämispalvelut. Alueen kärkitoimialoina ovat elintarvike- ja marjaosaaminen, palvelut sisältäen matkailun sekä puu- ja metalliteollisuus. Elintarvikekehityksessä ja marjaosaamisessa palvelut ovat valtakunnallisia. Nousevina aloina ovat mm. biotalous ja eri sisällöntuotantoalat. Kehittämishankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Työhön osallistuvat kehitysyhtiön vakinaisten toimihenkilöiden lisäksi kehittämisohjelmien henkilöt. SavoGrown kuntaosuus vuodelle 2024 on 262.000 euroa (vuonna 2023: 252.000 euroa).

Hallinto- ja tukipalvelut huolehtii kaupunginhallituksen alaisena kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, talous- ja henkilöstöhallinnosta, tiedonhallinnan ohjaamisesta ja prosesseista, tietosuojasta ja tietoturvasta sekä kaupungin ICT-palveluista. Hallinto- ja talouspalveluiden tehtäväkenttään kuuluvat lisäksi kaupungin keskusarkiston hoito, viestintä ja markkinointi. Hallinto- ja talouspalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kaupungin omaa henkilöstöä. Kaupungin henkilöstöasioita hoidetaan kaupungin strategian tavoitteiden suuntaisesti avoimuutta lisäten. Keskitetty henkilöstöhallinto hoitaa kaupungin työsuojelun, työhyvinvoinnin ja henkilöstön kehittämisen koordinoinnin sekä pääluottamusmiesten korvaukset. Kaupunginhallituksen alaisena toimii henkilöstöjojaos 1.6.2017 alkaen. Palkka- ja taloushallinnon palvelut tuottaa Monetra Oy.

Puhtaanapitopalveluiden tehtävänä on huolehtia erilaisten tilojen puhtaudesta ja viihtyvyydestä yhteistyössä eri kiinteistön käyttäjien kanssa. Toiminnassa huomioidaan ympäristöystävällisyys ja alan työturvallisuus ja työergonomia-asiat, joilla tuetaan työntekijöiden ja työympäristön hyvinvointia. **Ruokapalveluiden** tuottaminen on siirretty 1.1.2023 alkaen Servica Oy:lle.

Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta hoitaa Suonenjoen rakentamisen ja ympäristönsuojelun lupa-, valvonta ja neuvontatehtävät, ympäristön tilan seurannan sekä maa-aineslain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät.

Sydän-Savon maaseutupalvelut, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärvi, kehittää alueen maaseudun palveluja, yritteliäisyyttä ja elinvoimaa. Yhteistoimintasopimuksella kunnat ovat sopineet maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (210/2010) mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoidosta. Suonenjoen kaupunki ostaa yhteistoiminta-alueelta työpanosta 1,1 henkilötyövuoden verran. Viranomaistehtävien hoitoon arvioitu työpanos on 0,5 htv., maaseudun kehittämiseen 0,3 htv. ja yritysneuvontaan 0,3 htv. Maatalouslomittajien eläkemenoperusteiset maksut kohdennetaan bruttokirjauksella maaseututoimen kustannuspaikalle. Kaupunki laskuttaa maksamansa osuuden lomituspalvelujentuottajalta.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelujen isäntäkuntana toimii Tervon kunta. Sopimuskunnat ovat antaneet isäntäkunnalle hoidettavaksi terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä määritellyt, lääkelain 54a ja 52 c §:ssä sekä eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:ssä kunnalle määrätty tehtävät. Kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP-2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen	Toimintatavat käytössä (K/E)	Kaupunki on vetovoimainen työnantaja: osaamisen johtamisen toimintatavat. Ei vielä tavoitteessa: osaamisen johtamisen toimintatapoja ei ole määritelty.
		Kuntalainen saa kuntapalveluihin keskeisesti vaikuttavassa päätöksenteossa tietoa päätöksenteon perusteista kaupungin www-sivuilta. Osittain toteutunut, mutta päätöksenteon perusteiden viestimässä vielä kehitettävää.

Tuotantotavoitteet:		
Tavoittava vetovoimaviestintä		Viestinnän linjausten toimeenpaneminen. Viestinnän linjauksia on hiottu vielä loppuvuonna 2024, pääpiirteittäin käytössä.
		Markkinoinnissa painopisteenä on vetovoimaviestintä. On määriteltävä tarkemmin eri vetovoimatekijöiden suhteellinen painotus viestinnässä.
Alueelliset palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja otetaan huomioon sopimuskuntien taloudellinen tilanne.		Talousarvio-ohjaus. Toteutunut.
Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen.	Yritysten liikevaihto, uusien yritysten lkm	Yrityspalvelujen prosessi on lähellä yrityksiä ja vaikuttavaa. Toteutunut.
		Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten ja eri sidosryhmien kanssa. Toteutuu kohtuullisen hyvin. Kehitettävää mm. oppilaitosyhteistyössä.
Vaikuttavat prosessit ja toimintatavat	Varautumisen ja turvallisuuden toimintatapoja vahvistettu (K/E) Sähköisen asiahallinnan prosessit kuvattu (K/E) Uusi taloushallinnon järjestelmä käytössä (K/E)	Varautumisen aineistoja on saatu eteenpäin, prosessi jatkuu v. 2025
		Sähköinen allekirjoitus -palvelu otettiin käyttöön. Sähköisen arkiston hankintaa valmisteltin; hankinta alkuvuonna 2025.
		Uusi taloushallinnon järjestelmä ei ole vielä käytössä (kaupungista riippumattomista syistä). Uusia automatisaatiota lisääviä toiminnallisuksia otettu nykyiseen järjestelmään.

Palvelusuunnitelma

Kehitetään kaupungin tuki- ja konsernipalveluiden toimintaa kaupungin strategia, hyvinvointisuunnitelman ja osallisuussuunnitelman sekä viestinnän linjausten pohjalta. Varmistetaan varautumisen ja turvallisuuden prosessien resurssit ja toimintaprosessit. Varmistetaan kaupungin vetovoimaisuutta työnantajana. Tukipalveluissa kehitetään palveluiden tehokkuutta ja jatketaan sähköisten palveluiden, tiedonhallinnan sekä tietoturvan parantamista. Toteutetaan kuntayhteistyön kriittinen tarkastelu ja päätös jakamisesta.

SavoGrow alueen kuntien kesken tehdään yhteistyötä kunnallisten palveluiden yhteiskehittämisessä, aluemarkkinoinnissa, edunvalvonnassa ja ennakointityössä. Aluekehitystyön tavoitteena on alueen markkinointi, kuntien auttaminen tiiviimpään yhteistyöhön sekä rahoituksen kanavointi aluekehittämiseen ja kokeiluihin.

Maaseudun kehittämissyhistys Mansikka ry toteuttaa Leader-ohjelmaa 2023-2027. Ohjelman toiminta-alueena on Suonenjoen kaupunki, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kunnat sekä kaava-alueen ulkopuolinen osa Varkauden kaupungista. Ohjelman kuntaosuus on jaettu toiminta-alueen kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Suonenjoen kaupungin osuus vuonna 2024 on 23.000 euroa (vuonna 2023: 30.000 euroa). Uuden ohjelmakauden valmistelu ja Mansikka ry:n strategia työ on valmistunut.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavarakset:

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyy kaupunginjohtajan palkkaus sekä muut kaupunginhallituksen toiminta suhdetoiminta ja edustaminen. Kaupungin suhdetoimintaan ja edustukseen varatun määrärahan käytöstä päättää kaupunginjohtaja. Toimialat eivät saa käyttää edustusmenoihin omia määrärahojaan.

Konsultoivat asiantuntijapalvelut 20.000 euroa v. 2024.

Elinkeinoja tukevat avustukset 20.000 euroa v. 2024.

Kiinteistöveroselvityksen jatkamiseen varataan 40.000 euroa vuodelle 2024.

Hyvällä-mielellä Pohjois-Savo hanke 6.350 euroa vuodelle 2024

Kuopion kaupunkiseudun (MAL) yhteistoimintaosuus vuodelle 2024 on 7.000 euroa.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos yks. / %:a	
Kaupunginvaltuusto	Kokoontumiskerrat	6	7	6	-1,0	-14,3 %
	Pöytäkirjapykälät	74	70	71	1,0	1,4 %
Kaupunginhallitus	Kokoontumiskerrat	18	18	18	0,0	0,0 %
	Pöytäkirjapykälät	290	255	301	46	18,0 %
Elinkeinotoiminnan kehittyminen ja työllisyyden parantaminen	Perustetut uudet yritykset	17	15	10	-5	-33,3
	joista useamman kuin yhden henkilön työllistävät yritykset	2	4	1	-3	-75,0
	Kontaktoidut yritykset / kpl	398	220	127	-93	-42,3
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	Vakituinen henkilöstö	226	250	212	-38	-15,2 %
	Määräaikainen henkilöstö	61	100	57	-43	-43,0 %
Hallinto- ja talouspalvelujen määrärahoihin sisältyvät yhteistoimintaosuudet *	Yhteistoimintaosuudet €	172 360 €	159 000 €	192 638 €	33 638 €	21,2 %
Kaupunginhallituksen avustukset yhteisöille **	Avustukset €	44 253 €	67 000 €	52 032 €	-14 968 €	-100,0 %

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos yks. / %:a	
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvut	kpl	25	20		-20	-100,0 %
Ympäristönsuojelu					0	
Ympäristöluvut	kpl	3	2		-2	-100,0 %
Katselmukset ja tarkastukset	kpl	85	30		-30	-100,0 %
Maa-ainesluvut	kpl	1	1		-1	-100,0 %
					0	
Maaseututoimi					0	
Peltoala tukihakemuksissa	Ha	4 254	4 400	4 254	-146	-3,3 %
Tilaluku tukihakemuksissa	Kpl	109	120	107	-13	-10,8 %
Maataloustuki	€	2 769 783	3 200 000	2 769 783	-430217	-13,4 %

* Yhteistoimintaosuudet, erittely	TP 2023	TA 2024	Toteutuma 2024	Muutos yks. / %:a	
Pohjois-Savon liiton jäsenmaksu	58 824	59 000	58 390	-610	-1,0
Pohjois-Savon kehittämisrahaston maksuosuus	7 718	6 500	6 371	-129	-2,0
Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu	15 046	16 000	14 759	-1 241	-7,8
Kunnan osuus verotuskustannuksista valtiolle	70 001	70 000	74 484	4 484	6,4
Muut yhteistoimintaosuudet	20 771	7 500	38 634	31 134	-66,7
Yhteensä	172 360	159 000	192 638	33 638	21,2

** Avustusten erittely	TP 2023	TA 2024	Toteutuma 2024	Muutos yks. / %:a	
<u>Avustukset yhteisöille:</u>	0	67 000	52 032	-14 968	-22,3
<i>erillisellä päätöksellä.</i>		30 000	27 032	-2 968	-9,9
<i>Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ry:n toiminta-avustus</i>		25 000	24 000	-1 000	-4,0
<i>Hakemuksen perusteella jaettavat avustukset</i>		12 000	1 000	-11 000	-91,7
<u>Muut avustukset:</u>					
<i>Urheilijoiden palkitseminen</i>	0	3 000	1 500	-1 500	-50,0
Yhteensä	0	70 000	53 532	-16 468	-23,5

Alueellisen yhteistoiminnan palvelut, toimintakate	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos yks. / %:a	
1611 Pelastustoimi	0	0	0	0	#JAKO/0!
1613 Rakennustarkastus	-161	-70 000	-78 770	-8 770	12,5 %
1614 Ympäristönsuojelu	-46 323	-45 000	-38 339	6 661	-14,8 %
1615 Maaseututoimi	-55 314	-67 000	-52 129	14 871	-22,2 %
1616 Hankintatoimi	0	0	0	0	#JAKO/0!
1616+ Yhdyspintojen tehtävät	-27 090	0	0	0	#JAKO/0!
1617 Ympäristöterveydenhuolto	-136 953	-160 000	-128 159	31 841	-19,9 %
1618 Eläinlääkintähuolto	-405 570	-410 000	-422 929	-12 929	3,2 %
Yhteensä	-671 410	-752 000	-720 326	31 674	-4,2 %

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: Kasvun ja oppimisen johtaja

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	845 155	785 700	0	785 700	874 325	88 625	3,5
Toimintamenot	-11 733 920	-11 487 900	0	-11 487 900	-11 689 482	-201 582	-0,4
Toimintakate	-10 888 766	-10 702 200	0	-10 702 200	-10 815 157	-112 957	-0,7
Suunnitelmapoistot	-620 939	-630 200	0	-630 200	-589 848	40 352	-5,0
Vyörytykset	-552 454	-349 200	0	-349 200	-539 005	-189 805	-2,4
Netto	-12 062 158	-11 681 600	0	-11 681 600	-11 944 010	-262 410	-1,0

Toiminta-ajatus

Koulutuspalveluiden tehtävänä on tuottaa laadukkaita varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, iltapäivätoiminnan ja lukion palveluita elinikäisen oppimisen ja kehittymisen tukemiseksi. Keskeisenä tavoitteena on edistää lasten ja nuorten aktiivisuutta, hyvinvointia ja osallisuutta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

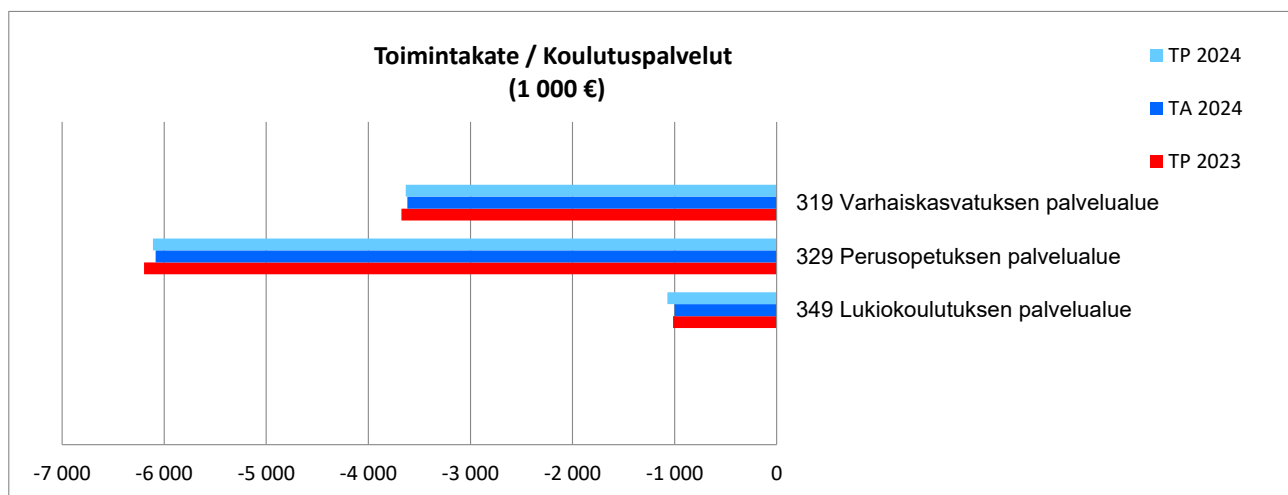
Varhaiskasvatuksessa kolmiportaisen tuen ja inklusion vahvistamisen vaikutus toimintakulttuuriin. Valkeisenmäen päiväkodin ja Onnenpisara -ryhmäperhepäivähoidon toiminnan lakkautuminen. Kuntien välisen verkostomaisen, etäyhteyksiä hyödyntävän yhteisopettajuuden kehittäminen ja pilottikokeilut. Tutkintoon valmentavan koulutuksen toimintamuotojen kehittäminen ja kuntien välisen yhteistyön vahvistaminen. Kansainvälisten opiskelijoiden opintojen ja kotoutumisen tukeminen.

Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen, digitaitokalenterin haltuunoton myötä opettajien digipedagogiikan laajentuminen. Henkilöstön koulutussuunnitelman päivittäminen kehittäjäopettajien avulla.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan lapsen ja nuoren hyvinvoinnin lisääminen.	Hyvinvointi- sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyt. Koulun ja HSM:n kerhotoiminnan osallistumisaste. Kouluterveyskyselyn tulokset.	Yhteisöllisen oppilashuollon toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Toteutettu tavoitteiden mukaisesti hyvinvointi- sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyt. MOVE! -testit. Tulokset analysoitu ja toimenpide-ehdotukset laadittu. Koulujen ja HSM:n kerhotoiminnan osallistumisaste hyvä.
Tuotantotavoitteet:		
Koulutuspalveluiden eri palvelualueiden toiminnan näkyväksi tekeminen erilaisin viestintäkeinoin.	Lehtijuttujen määrä, some-kanavien seuraajien määrä, huoltajakyselyt kerran vuodessa.	Erilaisten viestintäkanavien hyväksi käyttäminen viestinnässä ja yhteydenpidossa huoltajien kanssa. Pääasialliset viestintäkanavat Daisy ja Wilma aktiivisessa käytössä. Lehtijuttuja lukuisia sekä paikallis- että maakunnallisissa lehdissä. Some-kanavia hyödynnetty erityisesti lukiossa. Kuntien välinen yhteistyö etäyhteyksiä hyödyntävästä opetuksesta saanut runsaasti valtakunnallista huomiota. Vanhempainneuvostojen ja vanhempainiltojen avulla tiivistetty yhteistyötä huoltajien kanssa.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2023	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Myyntituotot	284 924	318 700		318 700	448 802	130 102	57,5
Maksutuotot	154 726	120 800		120 800	140 233	19 433	-9,4
Tuet ja avustukset	364 429	314 700		314 700	296 575	-18 125	-18,6
Vuokratuotot	12 675	2 600		2 600	7 058	4 458	-44,3
Muut toimintatuotot	28 402	28 900		28 900	-18 342	-47 242	-164,6
Toimintatuotot	845 156	785 700	0	785 700	874 325	88 625	3,5
Palkat ja palkkiot	-6 685 389	-6 606 500	-2 000	-6 608 500	-6 719 242	-110 742	0,5
Henkilösivukulut	-1 714 781	-1 684 100		-1 684 100	-1 600 462	83 638	-6,7
Henkilöstökulut yhteensä	-8 400 171	-8 290 600	-2 000	-8 292 600	-8 319 704	-27 104	-1,0
Palvelujen ostot	-2 781 032	-2 629 200	2 000	-2 627 200	-2 874 507	-247 307	3,4
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-304 133	-305 500		-305 500	-293 014	12 486	-3,7
Avustukset	-196 009	-216 600		-216 600	-149 508	67 092	-23,7
Vuokrakulut	-40 568	-40 400		-40 400	-33 471	6 929	-17,5
Muut toimintakulut	-12 008	-5 600		-5 600	-19 278	-13 678	60,5
Toimintakulut	-11 733 921	-11 487 900	0	-11 487 900	-11 689 482	-201 582	-0,4
Toimintakate	-10 888 766	-10 702 200	0	-10 702 200	-10 815 157	-112 957	-0,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-620 939	-630 200		-630 200	-589 848	40 352	-5,0
Vyörytykset	-552 454	-349 200		-349 200	-539 005	-189 805	-2,4
Ylijäämä / Alijäämä	-12 062 158	-11 681 600	0	-11 681 600	-11 944 010	-262 410	-1,0

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja

Palvelualue: 319 Varhaiskasvatuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	281 588	160 600		160 600	152 528	-8 072	-45,8
Toimintamenot	-3 958 515	-3 791 400	12 000	-3 779 400	-3 787 055	-7 655	-4,3
Toimintakate	-3 676 927	-3 630 800	12 000	-3 618 800	-3 634 527	-15 727	-1,2
Suunnitelmapoistot	-110 034	-77 000		-77 000	-55 342	21 658	-49,7
Vyörytykset	-181 668	-118 800		-118 800	-169 850	-51 050	-6,5
Netto	-3 968 629	-3 826 600	12 000	-3 814 600	-3 859 719	-45 119	-2,7

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö sitoutuvat toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä toteuttamaan varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaista tavoitteellista toimintaa valtakunnallisen ohjauksen ja lainsäädännön sekä paikallisesti hyväksyttyjen suunnitelmien mukaisesti.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan lapsen hyvinvoinnin lisääminen.	Liikuntaan innostavan ja sallivan oppimisympäristön kehittäminen. Lasten liikunnan edistämiseen suuntaavat koulutukset.	Henkilöstö on osallistunut v. 2024 aikana lasten liikuntaan liittyviin koulutuksiin. Liikuntaa edistävän kulttuurin luomista jatkettiin syksyllä 2024. Haettiin liikuntaan liittyvää hanketta vuodelle 2025.
Lasten tunnetaitojen kehittäminen ja tasa-arvoisuuden edistäminen.	Jatkuva seuranta. Positiivisen ja turvallisen, tunteita kunnioittavan oppimisympäristön kehittäminen. Tasa-arvoisuuden selvitys ryhmäkohtaisesti.	Lasten tunnetaitojen huomioimista ja kehittämistä työtetään jatkuvasti. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ovat mukana tukemassa ja auttamassa henkilöstöä joustaviin ratkaisuihin haastavissa tilanteissa. Tunnetaitoja sisältävillä koulutuksilla on lisätty henkilökunnan ymmärrystä ja osaamista. Tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden koulutuksia on käyty v.2024 aikana, ja suunnitelmia on tehty syksyn aikana. Suunnitelmat näkyvät yksikkökohtaisissa toimintasuunnitelmissa. Suunnitelmat arvioidaan keväällä 2025.
Tuotantotavoitteet:		
Varhaiskasvatuksen toiminnan näkyväksi tekeminen erilaisin viestintäkeinoin.	Huoltajakysely ja some-kanavilla näkyvyys. Viestien ja muun huoltajille tiedottamisen sisällön kehittäminen. Positiivisen näkyvyyden lisääminen monikanavaisesti.	Huoltajia on tiedotettu selkeästi ja ajantasaisesti. Viestien sisältöön on kiinnitetty huomiota. Viestintää kehitetään edelleen. Varhaiskasvatuksen positiivista näkyvyyttä on lisätty Suomenjoen kaupungin some-kanavien kautta. Myös muutama lehtijuttu on lisännyt näkyvyyttä. Varhaiskasvatuksen uusien tilojen suunnittelu on ollut näkyvästi esillä.

Palvelusuunnitelma

Palvelua on toteutettu Suonenjoen kaupungin omana toimintana kolmessa päiväkodissa 31.7.2024 asti ja viidessä perhepäivähoitokodissa 31.7.2024 asti. Syksyllä 2024 palvelua toteutettiin kahdessa päiväkodissa ja kuudessa perhepäivähoitokodissa. Valkeisenmäen päiväkodin ryhmät siirrettiin sisäilmaongelmien vuoksi kokonaisuudessaan Kopolan päiväkodin yhteyteen. Kopolan päiväkodin kolme eri ryhmää sijaitsevat alueen kerrostalojen asunnoissa. Perheellä on mahdollisuus valita myös palvelusetelillä toteutettu varhaiskasvatuspalvelu. Mikäli lapsi sijoittuu yksityiseen palveluun, jonka toteuttamiseksi ei käytetä palveluseteliä, voi perhe hakea yksityisen hoidon tukea ja sitä täydentävää kuntalisää KELAn kautta.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Valtion erityisavustus Tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen inklusion toteuttamiseen on toteutettu laaditun suunnitelman mukaisesti. Vuodelle 2024 erityisavustusta on myönnetty hankkeeseen: Tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen inklusion toteuttaminen 2023-2024 23.000€. Erityisavustukset kattavat 80% tehtyjen suunnitelmien mukaisista toimenpiteistä. Haettu erityisavustusta Digitaalisen laadunarvioinnin Valssin käyttöönottoon (omavastuu 20 %) ja Liikunnallisen arjen kehittämiseen vuodelle 2025 (omavastuu 50 %).

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos yks. / %:a	
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lapsimäärä	lasten lukumäärä laskentapäivinä 20.9. ja 20.1. (oma toiminta ja palvelusetelillä toteutettu)	246	225	218	-7,0	-3,1 %
	esiopetustuntien lukumäärä	4200	3500	4500	1 000	28,6 %
Nettomenot/lapsi	€/lapsi	15 295 €	14 965 €	16 605 €	1 640 €	11,0 %

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja, rehtorit ja koulunjohtajat
 Palvelualue: 329 Perusopetuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	485 586	555 100		555 100	587 984	32 884	21,1
Toimintamenot	-6 682 688	-6 622 400	-16 500	-6 638 900	-6 698 283	-59 383	0,2
Toimintakate	-6 197 101	-6 067 300	-16 500	-6 083 800	-6 110 299	-26 499	-1,4
Suunnitelmapoistot	-483 654	-516 200		-516 200	-507 946	8 254	5,0
Vyörytykset	-317 574	-204 600		-204 600	-312 402	-107 802	-1,6
Netto	-6 998 329	-6 788 100	-16 500	-6 804 600	-6 930 647	-126 047	-1,0

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen henkilöstö edistää yhteistyössä muiden toimijoiden (mm. hyvinvointialueen opiskelijahuolto, nuorisotoimi) kanssa nuorten aktiivisuutta, hyvinvointia ja oppimista ja noudattaa paikallisesti hyväksytyjä opetussuunnitelmia (OPS 2016).

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan nuoren hyvinvoinnin lisääminen ja kiusaamisen vähentäminen.	Hyvinvointi- sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskyselyt, kouluterveyskysely, toiminnan seuranta, kouluruokailukysely. Yhteisöllisen oppilashuollon toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet, mm. oppilaskunta- ja kerhotoiminta, yhteiset tapahtumat. Verso-toiminta ja muu kiusaamista ehkäisevä toiminta. Toiminnallisuuden lisääminen oppitunneille. Liikkuvien välituntien kehittäminen.	Yhteisöllinen oppilashuolto on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Tasa-arvo - ja yhdenvertaisuuskyselyt on toteutettu ja niissä esille nousseihin asioihin on puututtu. Kerhotoimintaa on ollut hyvin sekä koulujen ja HSM:n järjestämänä. Oppilaskuntatoiminta on ollut aktiivista. Pienillä kouluilla koulutettiin Verso-oppilaat 3.-4. luokkalaisista oppilaista, Yhtenäiskoululla 5.-6.-luokkalaisista. Verso-toiminta on toteutunut suunnitellusti. Välituntitoiminta on ollut aktiivista ja on järjestetty ohjattua välituntitoimintaa.
Lasten tunnetaitojen kehittäminen.	Tunnetaitojen opettamisen suunnitelma aktiivisena osana kasvatus- ja opetustyötä. Henkilöstön koulutuksella ammattitaidon lisääminen. Hyvinvointikysely, toiminnan seuranta	Tunnetaitoja on opetettu kaikissa luokissa. Oppimisen tuen uudistuksen myötä on tullut hyvin koulutusta henkilöstölle (OKM ja OPH). Samoin henkilökunta on osallistunut Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin järjestämiin koulutuksiin. OKKU-hankkeen kautta paikallisten kehittäjäopettajien kanssa koulutustarpeen kartoittaminen ja koulutussuunnitelman täsmentäminen.

Tuotantotavoitteet:		
Kodin ja koulun välisen viestinnän lisääminen.	Wilma-viestinnän ja tapahtumista tiedottamisen tehostaminen. Positiivisten asioiden nostaminen esille. Huoltajakysely kerran vuodessa. TVT-suunnitelma ja digitaitokalenteri arjen työkaluksi oppitunneille. Pedagogisten toimintamallien kehittäminen oppilaiden henkilökohtaisten laitteiden käytössä.	Wilma-viestintä ollut aktiivista. Sosiaalista mediaa on hyödynnetty viestinnässä. Paikallislehti on tehnyt juttuja kouluista.
		TVT-suunnitelmaa ja digitaitokalenteria on toteutettu luokissa. Henkilökohtaiset Chromebookit ovat mahdollistaneet digitaalisen materiaalin käytön.

Palvelusuunnitelma

Perusopetusta järjestetään kolmessa alakoulussa ja yhtenäiskoulussa. Palveluverkkoselvityksen pohjalta jatketaan palvelurakenteen tarkastelua ja toimintojen sopeuttamista. Kehitetään yhteistyörakenteita lähialueen kuntien kanssa. Opetussuunnitelma, vuosisuunnitelma sekä yhteisöllisen oppilashuollon suunnitelma ohjaavat asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Tiivistetään moniammatillisen yhteistyön toimintaa.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Vuodelle 2024 myönnettyt hankepäätökset: Kerhohanke 10.000 € (omavastuu 30%), Kouluun kiinnittymisen ja poissaolojen puuttumisen alueelliseen koordinaattoritoimintaan 53.675€ (omavastuu 5%). Verkostoperuskoulu -hanke SavoGrow-kuntien kanssa (ei erillistä rahoitusta). HUPA-hanke, HUomisen Peruskoulu Alueellisesti 246.000€, yhteishanke SavoGrow-kuntien kanssa (omavastuu 10%). Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisen hanke vuosille 2024-2027, yht. 150.000€ (omavastuu 20%).

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos yks. / %:a	
Oppilasmäärät 20.1. ja 20.9.	lisveden koulu	71	71	51	-20,0	-28,2 %
	Yhtenäiskoulu 1-6	207	200	260	60,0	30,0 %
	Lempyyn koulu ja esiopetus	35	35	15	-20,0	-57,1 %
	Sammalselän koulu	127	127	79	-48,0	-37,8 %
	Yhtenäiskoulu 7-9	234	231	224	-7,0	-3,0 %
	Yhteensä	674	664	629	-35,0	-5,3 %
Nettomenot	€/oppilas	9 915	10 067	10 649	582	5,8 %
Lasten lukumäärä iltapäivätoiminnassa	lisveden koulu	20	20	14	-6,0	-30,0 %
	Yhtenäiskoulu	37	37	36	-1,0	-2,7 %
	Lempyyn koulu	6	6	8	2,0	33,3 %
	Sammalselän koulu	24	24	17	-7,0	-29,2 %
	Yhteensä	87	87	75	-12,0	-13,8 %
Nettomenot	€/lapsi	1135	2321	1782	-539	-23,2 %

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Koulutuspalvelut

Tilivelvollinen: Rehtori

Palvelualue: 349 Lukioskoulutuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	77 982	70 000		70 000	133 814	63 814	71,6
Toimintamenot	-1 092 718	-1 074 100	4 500	-1 069 600	-1 204 144	-134 544	10,2
Toimintakate	-1 014 736	-1 004 100	4 500	-999 600	-1 070 330	-70 730	5,5
Suunnitelmapoistot	-27 251	-37 000		-37 000	-26 560	10 440	-2,5
Vyörytykset	-53 212	-25 800		-25 800	-56 753	-30 953	6,7
Netto	-1 095 199	-1 066 900	4 500	-1 062 400	-1 153 644	-91 244	5,3

Toiminta-ajatus

Lukion henkilöstö edistää yhteistyössä muiden toimijoiden (mm.perusopetus, muut lukiot, nuorisotoimi) kanssa nuorten aktiivisuutta, hyvinvointia ja oppimista ja noudattaa paikallisesti hyväksytyjä opetussuunnitelmia (LOPS 2016 ja LOPS 2021). SG-alueen TUVA-koulutus on hallinnollisesti Suonenjoen lukion alaisuudessa.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan nuoren hyvinvoinnin lisääminen ja lukio-opintojen läpäiseminen.		Oppituntien tauottaminen mm. tanssitauoilla ja toiminnallisilla opetusmenetelmillä. Opiskelijaedustus ruokaraadissa. Opiskelijakunnan hyvinvointipäivät 2krt/v. Hyvinvointivalmentajan jalkautumiset n.1krt/kk. Lukiokahvit ehkäisevä päihdetyö ja nuorisotyö noin 1 krt/kk. Tuenhankkeen päivärytmin muutos ja tukipajojen toteutus mahdollistanut tukiopetuksen kaikille opiskelijoille.
	Liikkuva opiskelu osana koulun toimintakulttuuria, opiskelijoiden osallisuuden lisääminen, yhteisten tapahtumien järjestäminen koulun arjessa. ESR-hankkeen hyvinvointikoordinaattorien toimenpiteet. Hyvinvointikyselyn tulokset, keskeyttämis-%, yhteisten tapahtumien määrä. ESR-hankkeen kysely.	Koulun suoritus- ja läsnäolokäytänteiden päivitys yhdessä opettajien ja opiskelijakunnan kanssa. Tutoreiden ohjelma ykkösille ja ryhmäytymisleirit. Taitoaineiden ja terveystiedon hajauttaminen koko vuodelle toi toiminnallisuutta kouluviikkoihin. Opettajien, erityisopettajan, kuraattorin ja psykologin tukitoimet keskeytysuhan alla oleviin. Aineenopettajat tarjonneet tukiopetusta ajantasaisesti ja ennaltaehkäisevästi, mm koronarahalla ja lukion tuen kehtämishankkeen kautta. Erityisopettaja auttanut oppimishaasteissa ja tekniikoissa. Opo auttanut opintojen- ja urasuunnittelussa. Terveystiedonhoitaja ja kuraattori tavanneet kasvotusten työparina kaikki FF-opiskelijat.

Suonenjokelaisen nuoren hakeutuminen omaan lukioon. Jokainen oppivelvollinen saa jatko-opiskelupaikan toiselta asteelta.	%-osuus ikäluokasta. KV-opiskelijoiden määrä.	Lukio-opinnoista tiedottaminen ja markkinointi peruskoulussa yhdessä opojen kanssa sekä Finest Futuren sivuilla. 8.-9. luokkien vierailut toteutuneet opo ja tutoreiden johdolla paikallisesti sekä rehtori/tutorit Kuopion alueen 9.luokkalaisille kouluvierailuilla. Rehtori osallistunut Kuopion alueen toisen asteen työryhmän kokouksiin. Syksyn FF-haussa virallisia teitä lukioon haki noin 50 ulkolaista nuorta. FF-nuoria: 3 vsk: 9; 2 vsk: 6; 1.vsk 5
Tuotantotavoitteet:		
Lukiotoiminnan näkyväksi tekeminen ja markkinointi.	Seuraajien määrä somessa, lehtijuttujen määrä, markkinoinnin vaikuttavuuden seuranta.	Markkinointivideon hyödyntäminen. Markkinointivideo ollut näkyvillä etusivulla verkossa ja sitä näytetty markkinointitapahtumissa. Video vanhennee melko nopeasti ja on nyt käyttöikänsä loppupuolella. Some-päivitysten ja lehtijuttujen tekeminen. Kuvien ja videoiden tuottaminen koulun instagramiin ja tiktokiin koulun toiminnasta: erityisesti tapahtumista ja ulkomaan projekteista (vastuu opiskelijat, tutorit, opiskelijakunta), jutut paikallislehdessä.

Palvelusuunnitelma

Lukion houkuttelevuutta jatko-opintopaikkana lisätään uudistamalla ja tehostamalla markkinointia. Lukion opiskelijaksi voidaan valita myös Finest Futuren välittämiä ulkomaalaisia opiskelijoita, joilla on suomen kielen perustaito.

Tehostetaan opiskelijakunnan ja tutoreiden toimintaa hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämisessä. Osallistutaan Kuopion hallinnoimaan ESR-hankkeeseen "Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi Itä-Suomessa".

TUVA-koulutuksessa annetaan opiskelijoille valmiuksia ja ohjauksellista tukea siirtymävaiheessa lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Toisen asteen maksuttomuus ja oppivelvollisuusikärajan nostaminen 18 vuoteen lisää toimintakuluja lukion talousarvioon.

TUVA-opiskelijoiden perusopetuksen arvosanojen korottamisesta ja 2.asteen opinnoista syntyvät kustannukset, työpaikka- ja koulutuskokeilujaksojen matkakulut sekä materiaalikulut.

Meijän lukio -hankkeen (hyvinvointi) omarahoituusosuus noin 10 000€/3v, Oppimisen tuen omavastuuosuus 10%, noin 3000 euroa koko hankekaudelle 1.1.2024-31.7.2025

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos yks. / %:a	
Lukio-opiskelijat	lukumäärä laskentapäivinä 20.9. ja 20.1.	79	89	107	18,0	20,2 %
	ylioppilaiden lukumäärä	22	17	17	0	0,0 %
	opetustuntien lukumäärä	5800	6080	6920	840	13,8 %
Keskeyttämisprosentti	%	3,7 %	4,0 %	6,5 %	3 %	62,5 %
Nettomenot/opiskelija	€/opiskelija	11 724 €	10 715 €	10 492 €	-223 €	-2,1 %
Valtionosuus / nuoret opisk.	€/opiskelija	11 049 €	11 200 €	10 891 €	-309	-2,8 %
Lukio-opiskelijat	Lukumäärä 31.12.2024		89	110		
TUVA-opiskelijat	Lukumäärä laskenta-					
	Suonenjoki		5	8	3	60,0 %
	Rautalampi		3	1	-2	-66,7 %
	Vesanto		1	4	3	
	Tervo		0	0	0	#JAKO/0!
	Pielavesi		3	1	-2	-66,7 %
	Keitele		1	2	1	100,0 %
	Yhteensä		13	16	3	23,1 %

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	3 638 282	3 568 600	0	3 568 600	3 830 426	261 826	5,3
Valmistus omaan käyttöön	89 214	57 000	0	57 000	67 564	10 564	-24,3
Toimintamenot	-4 617 470	-4 537 700	0	-4 537 700	-4 598 690	-60 990	-0,4
Toimintakate	-889 974	-912 100	0	-912 100	-700 700	211 400	-21,3
Suunnitelmapoistot	-2 038 539	-1 606 200	0	-1 606 200	-1 752 556	-146 356	-14,0
Vyörytykset	-141 380	-86 800	0	-86 800	-137 507	-50 707	-2,7
Netto	-3 069 893	-2 605 100	0	-2 605 100	-2 590 762	14 338	-15,6

Toiminta-ajatus

Tekniset palvelut kehittää asukkaille ja elinkeinoelämälle toimivan, turvallisen, viihtyisän ja ekologisesti kestävä ympäristön ja yhdyskuntarakenteen

- järjestämällä tarvittavat tontit ja muut alueet
- rakentamalla ja ylläpitämällä katuja, puistoja, ulkoliikuntapaikkoja ja muita yleisiä alueita
- huolehtimalla jätehuollosta jätelaetakunnan kautta
- järjestämällä tarvittavat toimitilat

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tarpeettomista kiinteistöistä pyritään pääsemään eroon. Purkaminen aloitetaan vanhasta uimahallista. Sotekiinteistöjen saneerausten eteneminen on viivästynyt, mutta kiinteistöjen pitkäjänteistä kehittämistä Sote- kiinteistöjen osalta jatketaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kiinteistöjen yhtiöittämistä selvitetään ja ainakin sotekiinteistöjen yhtiöittämistä valmistellaan vuoden aikana. Ulkoalueilla veloitteet ovat kasvaneet vähitellen, sillä kunnossapidettävät alueet ovat kasvaneet ja harrastamahdollisuudet monipuolistuneet. Palvelun laajuutta ja tasoa sekä tuotannon organisoitumista on selvitelty budjettiesityksen laatimisen rinnalla. Uusi latukone auttaa turvaamaan latujen hyvän hoidon tason. Pysäköinnin valvonnan hyötyjä, esimerkiksi katujen kunnossapitoon, pystytään arvioimaan talvikauden jälkeen.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP-2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Seurataan tarkistettujen palvelutasojen vaikutuksia esim. turvallisuuteen ja viihtyvyyteen.	Osallistetaan kuntalaisia/ kerätään tietoa palvelutasotarpeisiin liittyvistä palautteista toteutunut / ei toteutunut. Panostetaan vetovoimaltaan ja asiakasvaikutuksiltaan ensisijaisiin kohteisiin.	Kuntalaisia ei aktiivisesti osallistettu. Palautetta tullut vikailmoitusten muodossa. Määrärahakohdennuksissa huomioitu vaikuttavuus esim. katujen peruskojaus. Ei toteutunut. Vuoropuhelu määrärahojen oikeasta kohdennuksista oli runsasta päättäjien kanssa. Kuntatekniikan työohjelmaa ja investointiohjelmaa päätettiin useampaan otteeseen.
Esteettömyyden huomioiminen kaikessa toiminnassa ja kehittämisessä.	Osallistaminen. Nostetaan esteettömyysasiat entistä näkyvämmiin suunnitteluun ja toimintaan. Tiedon hankkiminen käyttäjiltä.	Esteettömyyskävelyssä osallistettiin eri tasoisia käyttäjiä. Pysäköinnin valvonta turvannut esteettömyyttä mm. valvomalla asiatonta inva- pysäköintiä. Pysäköinnin kehittämisestä saatu runsaasti palautetta ja kehitetty sitä.

Asiakaslähtöisyyttä kehitetään, palautteiden ja kehittämisideoiden eteneminen näkyvämmäksi.	Palautejärjestelmää kehitetty/ ei, asiakaskyselyjä toteutettu. Digitaalisten palveluiden hyödyntäminen nykyistä tehokkaammin.	Kaupunkitasoinen kotisivu ja some tiedottaminen on ollut aktiivisempaa. Asiakaskyselyä ei toteutettu.
		Palveluiden kohdentaminen tarpeita vastaavaksi. Kohdennuksia tehty karsimalla esim. ulkojen hoidosta. Pysäköinninvalvontaa kohdennettu myös pyyntöjen ja palutteen mukaan.

Tuotantotavoitteet:

Edistetään vetovoimaa yrittäjien ja asukkaiden suuntaan.	Yritysten laajentumismahdollisuuksia ja sijoittumisedellytyksiä parannettu. Asuntotuotantovalmius parantunut.	Toimitilojen muokkaus, saneeraus ja mukauttaminen asiakastarpeisiin. Tarpeiden kartoitus. Kyllä. Toimenpiteitä mm. Säästötorilla ja Sairaalamolilla.
		Karhukiven Biotermiinatontti suunniteltu ja rakennusurakka katuyhteyksineen kilpailutettu. Infraa kunnostettu Lintikonkadulla, Olavi Leskisen kadulla ja Pihlajakadulla sekä Tervontieellä.
		Yrittäjävuoropuhelut. Keväällä käyty Futurialla SavoGrown johdolla.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2023	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Myyntituotot	448 335	361 300		361 300	400 092	38 792	-10,8
Maksutuotot	12 719	12 000		12 000	9 129	-2 871	-28,2
Tuet ja avustukset				0		0	#JAKO/0!
Vuokratuotot	3 031 705	3 046 500		3 046 500	3 224 034	177 534	6,3
Muut toimintatuotot	145 523	148 800		148 800	197 171	48 371	35,5
Toimintatuotot	3 638 283	3 568 600	0	3 568 600	3 830 426	261 826	5,3
Valmistus omaan käyttöön	89 214	57 000		57 000	67 564	10 564	-24,3
Palkat ja palkkiot	-1 116 395	-1 069 200	30 000	-1 039 200	-1 104 085	-64 885	-1,1
Henkilösivukulut	-269 129	-308 500		-308 500	-252 442	56 058	-6,2
Henkilöstökulut yhteensä	-1 385 524	-1 377 700	30 000	-1 347 700	-1 356 527	-8 827	-2,1
Palvelujen ostot	-786 585	-930 500	-30 000	-960 500	-1 029 950	-69 450	30,9
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 061 158	-1 794 700		-1 794 700	-1 792 961	1 739	-13,0
Avustukset	-50 250	-70 000		-70 000	-69 995	5	39,3
Vuokrakulut	-300 621	-356 200		-356 200	-329 781	26 419	9,7
Muut toimintakulut	-33 333	-8 600		-8 600	-19 476	-10 876	-41,6
Toimintakulut	-4 617 472	-4 537 700	0	-4 537 700	-4 598 690	-60 990	-0,4
Toimintakate	-889 974	-912 100	0	-912 100	-700 700	211 400	-21,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 038 539	-1 606 200		-1 606 200	-1 752 556	-146 356	-14,0
Vyörytykset	-141 380	-86 800		-86 800	-137 507	-50 707	-2,7
Ylijäämä / Alijäämä	-3 069 893	-2 605 100	0	-2 605 100	-2 590 762	14 338	-15,6

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Kaavoittaja

Palvelualue: 419 Maankäytön ja suunnittelun palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	450 959	445 000		445 000	464 893,41	19 893	3,1
Valmistus omaan käyttöön	1 890	0		0	3 001,44	3 001	
Toimintamenot	-401 539	-501 500	30 000	-471 500	-415 159,42	56 341	3,4
Toimintakate	51 311	-56 500	30 000	-26 500	52 735,43	79 235	2,8
Suunnitelmapoistot	-3 084	-21 500		-21 500	-2 466,98	19 033	-20,0
Vyörytykset	-16 617	-13 000		-13 000	-15 735,00	-2 735	-5,3
Netto	31 610	-91 000	30 000	-61 000	34 533,45	95 533	9,2

Toiminta-ajatus

Maankäytön ja suunnittelun palvelualue vastaa maankäytön suunnittelusta ja kaavoituksesta, paikkatiedon hallinnasta, asemakaava-alueen kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustyöstä, hallinnoi kaupungin maaomaisuutta sekä tukee yksityisteitä ja turvaa julkisen liikenteen saatavuutta. Palvelualue vastaa kaupungin tonttutuotannosta.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Asuinrakentamisen lisääminen ja yritysten toimintaedellytysten parantaminen maankäytön keinoin. Luodaan mahdollisuus eri asumisvaihtoehtoihin monipuolisella tonttitarjonnalla.	Rakentamisen määrä. Tonttien vuokraus ja myynti. Muuttoliike. Työpaikkojen määrä. Asemakaavojen eteneminen ja hyväksyminen. Jatketaan tonttien markkinointia laajasti kärkinä Onnelanranta ja Jauhojärven tontit. Toteutetaan kaavoitukseen ja kiinteistön muodostukseen liittyvät palvelut nopeasti, sujuvasti ja riittävän laadukkaasti.	Tonttimarkkinointi tehtiin Google Ads hakusanamainonnalla ja natiiviatikkelilla. Mainokset suunnattiin Pohjois-Savon lisäksi Keski-Suomeen ja pääkaupunkseudulle. Kampanjoiden laajuus oli hyvä, mutta ei johtanut tonttien menekkiin. Kaavatyöt toteutuivat odotetusti, kiinteistön muodostuksen osalta tehtyjen toimitusten määrä on vuosikymmenen huippu.
Tuotantotavoitteet:		
Saadaan Onnelanrannan alueelle riittävästi tonttivarauksia, jotta alueen kunnallistekniikka päästään rakentamaan v. 2025 ja tontit luovuttamaan rakentajille.	Kiinnostus ja yhteydenotot tonttiasioissa lisääntyy / ei lisääntynyt.	Tonttien markkinointia jatketaan osana kaupungin markkinointia. Tonttien osalta ei tavoitteet toteutuneet. Onnelanrannan rakentaminen siirtyy edelleen vuodesta 2025.

Palvelusuunnitelma

Aloitetaan taajaman asemakaavan päivitys omana työnä. Aloitetaan lisveden rantaosayleiskaavan laatiminen kaavoittamattomalle osalle lisveden pohjoista ranta-aluetta konsulttityönä.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Yksityisteiden kunnossapitoa avustetaan 70.000 eurolla (v. 2023 yht. 50.000 euroa).

Osallistuminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmä Ryhdin selvitystyöhön Kuopion kaupungin kanssa varaus 5.000 euroa

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2023	TA 2023	TP 2024	Muutos % / Huom.
Maa- ja metsätilat:					
Peltopinta-ala 31.12.	ha	6	6	6	0,0
Metsäpinta-ala 31.12.	ha	381	381	381	0,0
Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12.	ha	147	147	147	0,0
Valmistuneet yleiskaavat	kpl	0	0	0	
Valmistuneet asemakaavat	kpl	0	2	2	#JAKO/0!
Hyväksytyt kaavat	ha	0	1	0,5	#JAKO/0!
Kiinteistönmuodostuksia	kpl	17	15	25	47,1
Avustettuja tiekuntia	kpl / km	100/244	100/244	108/245	
Kutsutaksireittejä	kpl	5	5	5	0,0

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut
Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö
Palvelualue: 429 Kiinteistöjen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	2 966 998	2 958 400		2 958 400	3 178 077	219 677	7,1
Valmistus omaan käyttöön	12 800			0	0	0	
Toimintamenot	-2 988 044	-2 911 800	-30 000	-2 941 800	-2 973 365	-31 565	-0,5
Toimintakate	-8 245	46 600	-30 000	16 600	204 712	188 112	-2 582,8
Suunnitelmapoistot	-1 312 553	-847 300		-847 300	-867 637	-20 337	-33,9
Vyörytykset	-78 564	-43 300		-43 300	-76 151	-32 851	-3,1
Netto	-1 399 362	-844 000	-30 000	-874 000	-739 076	134 924	-47,2

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimiala vastaa kiinteistöpalvelujen ja kiinteistöhuollon tuottamisesta kokonaisuudessaan omiin kiinteistöihin. Toimiala toteuttaa omien rakennusten uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun käynnistämisen ja rakentamisen käytännön toteuttamisen ja osallistuu kiinteistökannan kehittämiseen. Toimiala vastaa kiinteässä yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa teollisuustilojen tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja vuokraamisesta.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Kaupungin kiinteistöjen määrä ja laatu vastaa käyttäjien tarpeita. Selvitetään tehostetun palveluasumisen ja terveyskeskuksen kokonaistilarpeet tulevaisuudessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Em. toimii pohjana saneeraussuunnittelulle.	Tehtyjen tarveselvitysten määrä	Tehty kiinteistöstrategia ja pitkän tähtäimen suunnitelmat (PTS); Kirjasto, paloasema, Väinölä, yläkoulu ja Futurian päärakennus
		Vastataan ja tutkitaan muutos- ja kehittämisaloitteet mahdollisimman nopeasti. Vastataan 14 vrk aikana mahdollisiin aloitteisiin.
		Sisäilmaongelmat selvitetään ja tehdään rakenteelliset korjaukset. HVA tehnyt sisäilma-auditoinnit (terveyskeskus, vanhainkoti-palvelukeskus ja Sairaapolku 3) saneerattu mm. kylpyhuoneita
Tilojen turvallisen käytön tehostaminen ja saavutettavuuden parantaminen käyttäjälähtöisesti.	Asiakaslähtöiset digitaaliset palvelut, mittarina palautteiden määrä	Laajennetaan palautekanava myös julkiseen tilojen käyttäjien käyttöön. Opastettu Eners -järjestelmän käyttö Iislabin käyttöön.
		Peruskorjaushankkeet ei ole toteutunut, jossa varausmenetelmiä tarvittaisiin.

Tuotantotavoitteet:		
Kiinteistöjen vähentäminen ja käytön tehostaminen	Muutos edennyt / - toteutunut	Futurian päärakennuksen käyttötarkoituksen selvittäminen. Ravintolayrittäjän löytäminen. E-hankeen kanssa alustavat neuvottelut käyty, että muotoilupuolen oppilaat alkavat ideoimaan ratkaisuja käyttöasteen parantamiseksi. Ravintolayrittäjää ei ole löytynyt. Elinkeinoasiantuntijalle on tullut yhteydenottoja asiasta.
		Futurian E-F talon purkamisen liittyvät kaukolämpö- ja vesijohto muutokset tehty. Rakennus yritettiin myydä, mutta ostaja ehdokas vetäytyi kaupoista. Uimahalli purettu.
		Pankkilaa ja Yrittäjänkatua yritetty myydä huutokaupan kautta. Yrittäjänkatua käyty esittelemässä vuokrauksesta kiinnostuneille, ilman tulosta. Raviradankatu myyty.
		Kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys. Selvitystyötä on tehnyt BDO, tekniset palvelut ja hallinto. Toimeenpano v. 2025 aikana.

Palvelusuunnitelma

Kaupungin omien kiinteistöjen hoidosta vastaa vakituiset kiinteistönhoitajat, kiinteistönhoitaja/sähköasentaja, hallimestari ja kirvesmies yhdeksän (9) henkilöä, jotka toimivat asiakasrajapinnassa. Asiakkaiden tarpeiden huomiointi on keskeinen osa tehtävää. Kiinteistöjen kehittämissuunnitelma ohjaa investointeja. Perjuskorjaukset ja rakennuttaminen on oikea-aikaista ja käytetään tarvittaessa konsultteja.

Hyvinvointialueen mukaisten vaateiden huomiointi kiinteistöjen kehittämisessä. Mahdollisia muutoksia mm. terveyskeskuksen kiinteistöhoito ja keskuskeittiön lisääntynyt käyttöaste. Kiinteistöjen yhtiöittämisselvityksen mukaiset ratkaisut 2024.

Toimielimeen nähdén sitovat muut määrärahavaraukset:

Hyvinvointialueelta tulevat muutokset rakennuksiin mm. lukitus ja valvonta. Kouluverkkoselvitykseen liittyvän rakennuskannan muutokset. Osassa kohteita on ehdollinen määräraha peruskorjauksen etenemiselle. Etenemiseen tarvitaan koulu ja päiväkotiverkon tarkentuminen ja vaikutusten ennakoarvionnit.

Kaupungin maankäytön ja strategian mukaisiin kiinteistöjen purkuun vuodelle 2024 on varattu erillisellä päätöksellä kohdennettava määrärahaa. Purkamista odottaa vanha uimahalli, veljeskoti ja myöhemmin Futurian E-F talot. Purkamisista päätetään erikseen. --> Uimahallin purkaminen toteutettu viimeistelytyötä vaille valmiiksi 2024.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos % / Huom.
Lämmitettäviä rakennuksia	m ³	293 484	293 484	290 836	-0,9
Kiinteistöt omassa käytössä	k-m ²	34 376	34 376	34 159	-0,6
	m ³	160 255	160 255	158 642	-1,0
Kiinteistöt vuokralla	k-m ²	28 511	28 511	27 386	-3,9
	m ³	135 587	135 587	132 194	-2,5
Vuokratut tilat	k-m ²	773	773	773	0,0
	m ³	2 009	2 009	2 009	0,0

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut
Vastuuhenkilö: Kuntatekniikan päällikkö
Palvelualue: 437 Kunnallistekniikan palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2023	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2023 - 2024
Toimintatulot	220 325	165 200		165 200	187 455	22 255	-14,9
Valmistus omaan käyttöön	74 524	57 000		57 000	64 563	7 563	-13,4
Toimintamenot	-1 227 888	-1 124 400		-1 124 400	-1 210 165	-85 765	-1,4
Toimintakate	-933 039	-902 200	0	-902 200	-958 147	-55 947	2,7
Suunnitelmapoistot	-722 903	-737 400		-737 400	-882 452	-145 052	22,1
Vyörytykset	-46 199	-30 500		-30 500	-45 621	-15 121	-1,3
Netto	-1 702 141	-1 670 100	0	-1 670 100	-1 886 220	-216 120	10,8

Toiminta-ajatus

Kunnallistekniikan palvelualue huolehtii kaupungin liikenneväylistä, viheralueista ja ulkoliikuntapaikoista. Luomme sujuvan ja aktiivisen arjen edellytyksiä ja viihtyisää elinympäristöä. Tavoitteena on toimia asiakaslähtöisesti ja taata turvalliset, hyvin saavutettavat harrastupaikat ja liikenneväylät.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Liikenneväylät ovat turvallisia	Kaupungin hoitamilla liikenneväylillä tapahtuneet liikenneonnettomuudet	Liikenn ympäristön kehittäminen. Tiedossa yksi onnettomuus, jossa auton alusterä vaurioitti henkilöautoa.
		Liikenneturvallisuu ssuunnitelman toteuttaminen. Karttulantien ja kruununsillan välinen kevyenliikenteenväylä rakennettiin.
Ulkoliikuntalajien harrastaminen on mahdollista turvallisesti ja käyttäjälähtöisesti.	Tiedoksi tulleet ulkoliikuntapaikoilla sattuneet, puitteista aiheutuneet onnettomuudet	Kuntalaisten aktivointi ulkoliikuntapaikkojen ilmoitustaulun ja vikailmoitusten käyttöön. Tiedoksi ei ole tullut puitteista aiheutuneita onnettomuuksia. Vikailmoituksia ulkoliikuntapaikoista tuli 17 kappaletta ja uimapaikoilta 24 kappaletta.

Tuotantotavoitteet:		
Määritetään liikenneväylien kunnossapidon taso	Katujen kunnossapitoluokitus on/off	Valmistellaan esitys tekniselle lautakunnalle. Servitetaan orginisoitumisen mallit ja yhteistyön mahdollisuudet. Kuntatekniikan palvelutaso ja organisoitumisselvitys liittyvät toisiinsa. Organisoitumisvaihtoehdot selvitetty ja käsitelty ltk:ssa. Jatkona markkinakartoitusta ja kunnossapitoluokitus
Määritetään ulkoliikuntapaikkojen taso ja laajuus	Ulkoliikuntapaikkojen hoidon toiminnanohjaus-järjestelmä luotu /ei	Valmistellaan esitys tekniselle lautakunnalle. Servitetaan orginisoitumisen mallit ja yhteistyön mahdollisuudet. Hoidon luokitus (taso ja laajuus) olisi ajankohtaisempi, kuin mittariksi valittu toiminanohjausjärjestelmä. Mittaria syytä tarkentaa, mutta tavoite hyvä. Organisoitumisselvittely koskee koko teknistä kiinteistöjen yhtiöittämisjärjestelyjen takia.

Palvelusuunnitelma

Kuntatekniikan pääresurssi on yhdeksän ammattitaitoista vakituista työntekijää. Palvelualueen alueen tavoitteisiin pääsy perustuu henkilöstön ammattitaitoon ja ajanmukaiseen kalustoon. Kaluston merkittävin uudistus on latukoneen vaihto työturvalliseen ja nykyaikaseen, työn tehokkuutta ja laatua parantavaan koneeseen. Kunnossapito on sesonkiluonteista ja työntekijämäärä kasvaa etenkin kesällä määräaikaisilla työntekijöillä, koululaisilla ja kaupungin palkkatuella palkatuilla työntekijöillä.

Liikenneturvallisuuteen ja liikenneympäristöön tehdään investointeja: jatketaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämissuunnitelmaa (ns KäPy-suunnitelma) toteutusta kaupungin pääväylällä. Liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden kehittäminen perustuu ajantasaiseen liikenneturvallisuussuunnitelmaan ja liikenneturvallisuustyöryhmän asiantuntemukseen. Myös kuntalaisten ja järjestöjen palautteet ja niiden aktiivinen kerääminen (esimerkiksi vikailmoitukset) auttavat kehittämään liikkumisympäristöä.

Katujen kunnossapitovastuu laajenee koskemaan Jalkalantietä ja varressa olevaa jalankuku- ja pyöräväylää kiertoliittymästä Opintiehen.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Muutos % / Huom.
Katujen kokonaispituus 31.12.	km	65,68	65,8		-100,0
Jalankulku- ja pyöräilyväylät	km	17,00	17,30	17,5	2,9
Päällystettyjä katuja	km	35,4	35,6		-100,0
Puistot ja muut yleiset alueet 31.12.	ha	14,1	14,1	14,1	0,0
Kuorma-autojen käyttöaste	Käyttötunnit/työtunnit vuodessa %	59 %	65 %	53 %	-10,2

2.3. TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset erät)	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 225 600,00	0,00	2 225 600,00	2 384 671,15	159 071,15
Maksutuotot	507 700,00	0,00	507 700,00	599 246,11	91 546,11
Tuet ja avustukset	538 500,00	200 000,00	738 500,00	768 807,38	30 307,38
Muut toimintatuotot	4 246 500,00	0,00	4 246 500,00	4 407 021,29	160 521,29
Toimintatulot yhteensä	7 518 300,00	200 000,00	7 718 300,00	8 159 745,93	441 445,93
Valmistus omaan käyttöön	57 000,00	0,00	57 000,00	67 564,32	10 564,32
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	13 678 200,00	-28 000,00	13 650 200,00	13 473 758,05	-176 441,95
Palvelujen ostot	7 013 000,00	123 000,00	7 136 000,00	7 244 613,42	108 613,42
Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 559 500,00	0,00	2 559 500,00	2 564 205,83	4 705,83
Avustukset	742 600,00	-21 000,00	721 600,00	567 207,89	-154 392,11
Muut toimintakulut	2 623 500,00	56 000,00	2 679 500,00	2 790 523,36	111 023,36
Toimintakulut yhteensä	26 616 800,00	130 000,00	26 746 800,00	26 640 308,55	-106 491,45
Toimintakate	-19 041 500,00	70 000,00	-18 971 500,00	-18 412 998,30	558 501,70
Verotulot	15 400 000,00		15 400 000,00	16 440 408,18	1 040 408,18
Valtionosuudet	5 700 000,00		5 700 000,00	5 993 839,00	293 839,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	180 000,00		180 000,00	209 348,22	29 348,22
Muut rahoitustuotot	950 000,00		950 000,00	1 240 723,55	290 723,55
Korkokulut	680 000,00		680 000,00	609 721,76	-70 278,24
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00	116,42	116,42
Vuosikate	2 508 500,00	70 000,00	2 578 500,00	4 861 482,47	2 282 982,47
Suunnitelman mukaiset poistot	2 400 000,00	0,00	2 400 000,00	2 522 275,83	122 275,83
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00		0,00
Satunnaiset kulut	0,00		0,00	32 857,24	32 857,24
Tilikauden tulos	108 500,00	70 000,00	178 500,00	2 306 349,40	2 127 849,40
Tilikauden ylijäämä	108 500,00	70 000,00	178 500,00	2 306 349,40	2 127 849,40

x) sitovat määrärahat ja tuloarviot varjostettu

VEROTULOJEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Kunnan tulovero	10 800		10 800	11 255	455
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 500		2 500	3 110	610
Kiinteistövero	2 100		2 100	2 075	-25
Yhteensä	15 400	0	15 400	16 440	1 040

Tuloveroprosentti: 9,11 %

Kiinteistöveroprosentit:

- * yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %
- * vakituinen asuinrakennus 0,70 %
- * muu kuin vakituinen asunto 1,25 %
- * yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- * voimalaitosten veroprosentti 3,00 %

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Peruspalvelujen valtionosuus	1 100		1 100	1 069	-31
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus	3 200		3 200	3 230	30
Järjestelmämuutoksen taseaus	1 300		1 300	1 359	59
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	100	0	100	336	236
Harkinnanvarainen rahoitusavustus					
Valtionosuudet yhteensä	5 700	0	5 700	5 994	294

2.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoitusosa sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion, tuloslaskelman ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

RAHOITUSLASKELMA	Alku-peräinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 508 100	70 000	2 578 100	4 861 482	2 283 382
Satunnaiset erät				-32 857	
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-257 981	-257 981
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 105 000	300 000	-4 805 000	-1 641 022	3 163 978
Rahoitusos. investointimenoihin	1 400 000		1 400 000		1 400 000
Pysyvienvastaavien hyöd. luovutustulot	20 000	0	20 000	94 788	74 788
Toiminta ja investoinnit netto	-1 176 900	370 000	-806 900	3 024 409	6 664 166
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				0	
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 900 000	8 600 000	11 500 000	4 000 000	-7 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 900 000	-9 100 000	-11 000 000	-10 217 847	782 153
Lyhytaikaisten lainojen muutos		4 000 000	4 000 000	3 700 000	-300 000
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	0	0	0	143 992	143 992
Rahoituksen rahavirta	1 000 000	3 500 000	4 500 000	-2 373 854	-6 873 854
Vaikutus maksuvalmiuteen	-176 900	3 870 000	3 693 100	650 555	-3 042 545

x) sitovat erät varjostettu

2.4. INVESTOINNIT 2024

Toteutuneet kustannukset

Työkohte / Toimiala	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2024	Talousarvio- muutokset 2024	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma 2024	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS						
Maa-alueet	1101					
menot		30 000		30 000	400	-29 600
tulot		20 000		20 000	24 238	4 238
netto		10 000	0	10 000	-23 838	-33 838
Osakkeet ja osuudet						
menot		10 000		10 000	4 175	-5 826
Irtain omaisuus (kaupunginhallitus)	1170					
menot		110 000		110 000	66 528	-43 472
KASVU JA OPPIMINEN						
Irtain omaisuus						
menot		90 000		90 000	93 359	3 359
TEKNISET PALVELUT						
Hallinto -ja laitosrakennukset	1115					
Kirjasto						
menot		70 000		70 000	13 533	-56 467
Sammalselän koulu						
menot		200 000		200 000	21 700	-178 300
Sairaalapolku 5-7						
menot		100 000		100 000	0	-100 000
Sisäilmakorjaukset						
menot		50 000		50 000	0	-50 000
Väinölä korjaukset						
menot		15 000		15 000	17 468	2 468
Yhtenäiskoulun katon saneeraus						
menot		700 000		700 000	390 303	-309 697
Energiaa säästävät investoinnit						
menot		60 000		60 000	72 915	12 915
Pienet peruskorjaukset ja laitteistoinv.						
menot		50 000		50 000	55 273	5 273
Yhtenäiskoulun tilamuutokset / pihan keh.						
menot		50 000		50 000	2 420	-47 580
Kiinteistöautomaation päivitys						
Menot		100 000		100 000	108 208	8 208

Tehdas -ja tuotantorakennukset	1120					
Muu teollisuusrakentaminen						
menot	30 000		30 000	0	-30 000	
Teollisuushallien suunnittelu						
menot	60 000		60 000	0	-60 000	
Bioterminaalihanke						
menot	2 150 000		2 150 000	19 072	-2 130 928	
tulot	1 400 000		1 400 000	0	-1 400 000	
Muut rakennukset	1123					
Futuria tuotekehitys						
menot	30 000		30 000	0	-30 000	
Futuria						
menot	150 000		150 000	106 480	-43 520	
Tukikohdan peruskorjaus						
menot	50 000		50 000	66 870	16 870	
Urheilukentän huoltorakennus						
menot	20 000		20 000	24 040	4 040	
Iisveden sataman huoltorakennus						
menot	20 000		20 000	12 668	-7 332	
Kadut	1130					
Rakentaminen						
menot	840 000	-60 000	780 000	540 310	-239 691	
tulot						
Puistot ja muut yleiset alueet	1130					
Rakentaminen						
menot	55 000		55 000	0	-55 000	
Irtain omaisuus (tekniset palvelut)	1170					
menot	65 000		65 000	25 304	-39 696	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
menot	5 105 000	-60 000	5 045 000	1 641 023	-3 403 977	
tulot	1 420 000	0	1 420 000	24 238	-1 395 762	
netto	3 685 000	-60 000	3 625 000	1 616 785	-2 008 215	

2.6. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta vuonna 2024

	Käyttötalous- ja investointimäärärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta	57		57	51	6	25		25	39	-14
Tarkastuslautakunta	20		20	22	-2	0		0	0	0
Elinvoima -ja hallintopalvelut	9 058	130	9 188	8 825	363	1 974	200	2 174	2 234	-60
Kasvun ja oppimisenpalvelut	12 508		12 508	12 766	-258	818		818	896	-78
Tekniset palvelut	4 973		4 973	4 976	-3	4 759		4 759	5 058	-299
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot			0		0	15 400		15 400	16 440	-1 040
Valtionosuudet			0		0	5 700		5 700	5 994	-294
Korkotulot			0		0	180		180	209	-29
Muut rahoitustulot			0		0	950		950	1 241	-291
Korkomenot	680		680	610	70			0		0
Muut rahoitusmenot	0		0	0	0			0		0
INVESTOINTIOSA										
<i>Kaupunginhallitus</i>										
Maa-alueet	30		30	0	30	20		20	24	-4
Osakkeet ja osuudet	10		10	4	6					0
Irtain omaisuus	110		110	67	43					
<i>Kasvun ja oppimisenpalvelut</i>										
Irtain omaisuus	90		90	93	-3					
<i>Tekniset palvelut</i>										
Hallinto- ja laitosrakennukset	1 395	0	1 395	682	713					
Tehdas- ja tuotantorak.	2 240		2 240	19	2 221	1 400		1 400	0	1 400
Muut rakennukset	270		270	210	60					
Kadut	840	-60	780	540	240	0		0	0	0
Puistot ja muut yleiset alueet	55		55	0	55	0		0	0	0
Irtain omaisuus	65		65	26	39					
YHTEENSÄ	32 402	70	32 472	28 891	3 581	31 225	200	31 425	32 136	-710

3. Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA**01.01.-31.12.2024 01.01.-31.12.2023 01.01.-31.12.2022**

Ulkoinen			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1 380 481,25	1 281 704,80	1 833 706,67
Maksutuotot	587 480,15	573 078,21	2 339 637,75
Tuet ja avustukset	768 807,38	543 556,41	834 542,84
Muut toimintatuotot	3 450 309,01	3 614 899,82	2 385 236,28
	6 187 077,79	6 013 239,24	7 393 123,54
Valmistus omaan käyttöön	67 564,32	89 604,45	107 031,94
Toimintatuotot yhteensä	6 254 642,11	6 102 843,69	7 500 155,48
Toimintakulut			
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-10 906 906,14	-10 694 484,86	-15 682 846,37
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-2 291 469,43	-2 264 288,16	-3 391 135,09
Muut henkilöstösivukulut	-275 382,48	-449 580,89	-587 551,52
Palvelujen ostot	-6 258 277,58	-6 270 173,87	-33 426 123,49
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 540 634,16	-2 831 909,78	-3 034 640,21
Avustukset	-567 207,89	-645 656,40	-1 680 767,82
Muut toimintakulut	-1 827 762,73	-1 790 945,27	-1 159 014,87
Toimintakulut yhteensä	-24 667 640,41	-24 947 039,23	-58 962 079,37
Toimintakate	-18 412 998,30	-18 844 195,54	-51 461 923,89
Verotulot	16 440 408,18	15 868 940,14	26 702 373,05
Valtionosuudet	5 993 839,00	5 171 101,00	27 447 288,00
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	209 348,22	216 899,84	189 476,13
Muut rahoitustuotot	1 240 723,55	1 132 694,20	952 440,08
Korkokulut	-609 721,76	-797 906,23	-399 754,57
Muut rahoituskulut	-116,42	-8,10	-20,60
Rahoitustuotot ja -menot yht.	840 233,59	551 679,71	742 141,04
Vuosikate	4 861 482,47	2 747 525,31	3 429 878,20
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 522 275,83	-2 860 496,54	-2 358 558,64
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tuotot		198 237,55	3 121,11
Satunnaiset kulut	-32 857,24	-60 421,50	
Tilikauden tulos		24 844,82	1 074 440,67
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 306 349,40	24 844,82	1 074 440,67

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan ja investointien kassavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 861 482,47	2 747 525,31
Satunnaiset erät	-32 857,24	137 816,05
Tulorahoituksen korjauserät	-257 981,16	768 322,93
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 641 022,43	-2 043 052,93
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	94 788,00	858 593,32
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 024 409,64	2 469 204,68
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 217 846,60	-1 857 811,60
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 700 000,00	-2 500 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	-124 481,49
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-111,64	-4 073,14
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	352 738,71	1 724 820,27
Korottomien velkojen muutos	-208 634,91	-2 749 458,69
Rahoituksen rahavirta	-2 373 854,44	-5 511 004,65
Rahavarojen muutos	650 555,20	-3 041 799,97
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 577 637,40	927 082,20
Rahavarat 1.1.	927 082,20	3 968 882,17
	650 555,20	-3 041 799,97

SUONENJOEN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	TP 2024	TP 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	48 725 746,85	49 611 747,25
Aineettomat hyödykkeet	282 311,25	329 281,74
Tietokoneohjelmistot	32 082,19	26 320,59
Muut pitkävaikutteiset menot	250 229,06	302 961,15
Aineelliset hyödykkeet	37 904 867,02	38 748 071,43
Maa- ja vesialueet	7 945 338,95	7 949 685,95
Arvonkorotukset	97 685,00	97 685,00
Rakennukset	24 900 242,10	25 508 309,29
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 329 107,91	4 522 828,19
Koneet ja kalusto	517 695,77	555 843,94
Muut aineelliset hyödykkeet	93 305,67	93 305,67
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	21 491,62	20 413,39
Sijoitukset	10 538 568,58	10 534 394,08
Osakkeet ja Osuudet	5 494 935,27	5 490 760,77
Muut lainasaamiset	4 882 747,31	4 882 747,31
Muut saamiset	160 886,00	160 886,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 009 466,60	3 711 650,11
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Ennakkomaksut		
Saamiset	2 431 829,20	2 784 567,91
Pitkäaikaiset saamiset	741 356,64	851 167,52
Muut saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 690 472,56	1 933 400,39
Myyntisaamiset	377 285,68	651 370,04
Lainasaamiset	300 000,00	150 000,00
Muut saamiset	550 279,36	665 323,66
Siirtosaamiset	462 907,52	466 706,69
Rahat ja pankkisaamiset	1 577 637,40	927 082,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	52 735 213,45	53 323 397,36

VASTATTAVAA	TP 2024	TP 2023
OMA PÄÄOMA	35 214 642,28	32 908 292,88
Peruspääoma	23 994 774,10	23 994 774,10
Arvonkorotusrahassto	97 685,00	97 685,00
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	8 815 833,78	8 790 988,96
Tilikauden yli/ -alijäämä	2 306 349,40	24 844,82
PAKOLLISET VARAUKSET	632 059,84	800 000,00
Muut pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	632 059,84	800 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 102,64	6 214,28
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen pääomat	6 102,64	6 214,28
VIERAS PÄÄOMA	16 882 408,69	19 608 890,20
Pitkäaikainen	8 347 731,15	13 845 601,75
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 347 731,15	13 845 601,75
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat	0,00	0,00
Lyhytaikainen	8 534 677,54	5 763 288,45
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 337 835,60	2 357 811,60
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	1 034 972,73	1 037 994,62
Muut velat	219 155,14	250 342,03
Siirtovelat	1 942 714,07	2 117 140,20
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	52 735 213,45	53 323 397,36

KONSERNITULOSLASKELMA

	2024	2023
Toimintatuotot	11 679 224,08	12 623 629,86
Toimintakulut	-29 599 676,71	-29 099 124,01
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0,00	0,00
Toimintakate	-17 920 452,63	-16 475 494,15
Verotulot	16 440 408,18	15 868 940,14
Valtionosuudet	7 570 509,24	5 204 936,59
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	101 078,64	113 176,37
Muut rahoitustuotot	1 180 366,15	1 134 653,88
Korkokulut	-1 190 208,66	-1 282 830,88
Muut rahoituskulut	-262,39	-3 804,70
Vuosikate	6 181 438,53	4 559 577,25
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 200 094,83	-4 514 110,79
Arvonalentumiset	-353 221,68	
Satunnaiset erät	-30 777,17	137 816,05
Tilikauden tulos	1 597 344,85	183 282,51
Tilinpäätössiirrot	117,84	-532,28
Tilikauden verot	-2 299,70	0,00
Laskennalliset verot	22 500,00	-5 220,00
Vähemmistöosuudet	-2 134,33	13 272,14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 615 528,66	190 802,37

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 181 438,53	4 559 577,25
Satunnaiset erät	-30 777,17	137 816,05
Tilikauden verot	-2 299,70	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-198 780,83	521 922,45
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 205 644,15	-3 666 394,58
Rahoitusosuudet investointimenoihin	17 283,88	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	95 774,06	1 133 196,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 856 994,62	2 686 117,51
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	755,12
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 430 000,00	179 572,80
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 834 691,57	-3 125 488,14
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 700 000,00	-2 567 339,80
Oman pääoman muutokset	-291,12	-1 107 586,98
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-191,32	-5 489,20
Vaihto-omaisuuden muutos	10 930,09	20 597,33
Saamisten muutokset	228 086,21	2 810 325,88
Korottomien velkojen muutokset	-339 694,47	-5 568 934,17
Rahoituksen rahavirta	-2 805 852,18	-9 363 587,16
Rahavarojen muutos	1 051 142,44	-6 677 469,65
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 774 408,17	1 723 265,73
Rahavarat 1.1.	1 723 265,73	8 400 735,38
	1 051 142,44	-6 677 469,65

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	63 982 584,95	66 403 097,41
Aineettomat hyödykkeet	324 648,85	376 497,78
Aineettomat oikeudet	65 465,42	62 892,64
Muut pitkävaikutteiset menot	258 578,76	313 000,47
Ennakkomaksut	604,67	604,67
Aineelliset hyödykkeet	62 344 128,65	64 741 346,69
Maa- ja vesialueet	8 408 417,74	8 412 620,66
Rakennukset	41 571 923,00	43 578 030,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 584 978,55	10 840 465,71
Koneet ja kalusto	1 529 111,80	1 696 158,99
Muut aineelliset hyödykkeet	94 461,24	94 736,08
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	155 236,32	119 335,25
Sijoitukset	1 313 807,45	1 285 252,94
Osakkuusyhteisöosuudet	173 887,85	130 874,80
Osakkeet ja osuudet	557 205,83	596 044,37
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1 910,48	1 910,48
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	580 803,29	556 423,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 655,82	4 060,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 112 989,86	5 112 326,55
Vaihto-omaisuus	80 534,28	91 464,37
Saamiset	3 258 047,41	3 297 596,45
Pitkäaikaiset saamiset	741 356,64	851 167,52
Lyhytaikaiset saamiset	2 516 690,77	2 446 428,93
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	2 774 408,17	1 723 265,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	70 099 230,63	71 519 484,64

VASTATTAVAA	2024	2023
OMA PÄÄOMA	33 679 666,49	32 115 169,61
Peruspääoma	23 994 774,10	23 994 774,10
Arvonkorotusrahasto	97 685,00	97 685,00
Muut omat rahastot	321 027,16	346 083,14
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 650 651,57	7 485 825,00
Tilikauden yli-/alijäämä	1 615 528,66	190 802,37
VÄHEMMISTÖOSUUDET	80 233,38	78 099,05
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	692 059,84	800 000,00
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	692 059,84	800 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	10 420,21	11 016,40
VIERAS PÄÄOMA	35 636 850,71	38 515 199,58
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	24 586 919,69	30 180 499,70
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0,00	1 357,66
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	6 551 045,01	3 662 156,57
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 498 886,01	4 671 185,65
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	70 099 230,63	71 519 484,64

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1. EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilikausi on vertailukelpoinen edelliseen tilikauteen.

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEN PERIAATTEET

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoitus on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatioita oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä:

- tilinpäätöksen laatimista
- tuloslaskelmaa
- taseen vastaavia ja vastattavaa
- henkilöstöä
- konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat oikeudet ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

-

4.1.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kuntayhtymien ja liikelaitoskuntayhtymien tase tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta kaupunki on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos ja taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Asunto Oy Suonenjoen Pankkilaa, koska kaupungin omistusosuus on sama kuin kaupungin osuus yhtiön omasta pääomasta.

Kuntayhtymistä jätetty yhdistelemättä Pohjois-Savon Liitto sekä osakkuusyhteisö SavoGrow Oy, koska niiden vaikutus konsernitaseeseen on epäolennainen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Eliminointiero ei kuitenkaan pääsääntöisesti kohdisteta konsernitaseessa omaisuus- ja velkaerille, vaan ne kirjataan oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi riippumatta siitä, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet eliminointieron syntymiseen. Mikäli eliminointiero kohdistetaan omaisuus- tai velkaerille, konsernitaseeseen voi syntyä konserniaktiivaa tai passiivaa.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen välisiä eliminoitavia eriä ovat olleet konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erään edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) vastaan.

4.1.4. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain *)

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023	2024	2023
Yleishallinto	544 453	509 352	544 453	509 352
Sosiaali- ja terveystoimi	0	71 889	0	39 526
Opetus- ja kulttuuritoimi	1 782 185	3 338 021	1 473 652	1 440 057
Yhdyskuntapalvelut	3 188 343	3 093 360	635 820	654 106
Muut palvelut	6 164 244	5 611 008	3 600 718	3 459 802
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>11 679 224</i>	<i>12 623 630</i>	<i>6 254 642</i>	<i>6 102 844</i>

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Verotulot

Verotulojen erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023
Kunnan tulovero	11 255 536	11 263 020
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 109 771	2 599 564
Kiinteistövero	2 075 101	2 006 356
Muut verotulot	0	0
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>16 440 408</i>	<i>15 868 940</i>

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus(ilman tasauksia)	1 069 099	546 814
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 229 452	3 044 076
Järjestelmämuutoksen tasaus	1 359 132	1 365 024
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	336 156	215 187
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>5 993 839</i>	<i>5 171 101</i>
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>5 993 839</i>	<i>5 171 101</i>

Palvelujen ostojen erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	1 095 267	1 059 339
Muiden palvelujen ostot	5 163 011	5 210 835
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>6 258 278</i>	<i>6 270 174</i>

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisten tuottojen erittely	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot	2 080	198 238		198 238
Satunnaiset kulut	-32 857		-32 857	-60 422
<i>Satunnaiset erät yhteensä</i>	<u><u>-30 777</u></u>	<u><u>198 238</u></u>	<u><u>-32 857</u></u>	<u><u>198 238</u></u>

Pakolliset varaukset**Pakollisten varausten muutokset**

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset 1.1.	800 000	763 360	800 000	0
Lisäykset tilikaudella (+)	60 000	800 000		800 000
Vähennykset tilikaudella (-)	-167 940	-763 360	-167 940	
Muut pakolliset varaukset 31.12.	<u><u>692 060</u></u>	<u><u>800 000</u></u>	<u><u>632 060</u></u>	<u><u>800 000</u></u>

Pysyvät vastaavat**Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot**

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesial. myyntivoitot	19 594	283 682	19 491	31 677
Rakennusten myyntivoitot	70 595	0	70 550	
Muut myyntivoitot	834	1 182		
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	<u><u>91 022</u></u>	<u><u>284 864</u></u>	<u><u>90 041</u></u>	<u><u>31 677</u></u>

Suonenjoen Kaupunki
2024 2023

Muut toimintakulut				
Tonttien myyntitappiot				
Muut myyntitappiot			0	0
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>			<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	955 321	947 206
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	2 471	2 471
<i>Yhteensä</i>	<u><u>957 791</u></u>	<u><u>949 677</u></u>

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poisto-suunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankinta-menoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Suonenjoen kaupunginvaltuusto päätti poistoajoista 10.12.2012, § 79.

	Poistotapa	Ennen 31.12.2012 valmistuneet kohteet	1.1.2013 tai sen jälkeen valmistuvat kohteet
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5-20 vuotta	2-20 vuotta
ATK-ohjelmisto	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30 vuotta	30 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännös	15 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännös	20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännös	10-20 %	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännös	7 %	7 %
Viemäriverkko	menojäännös	7 %	7 %
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	menojäännös	15 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännös	-	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännös	20 %	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen	menojäännös		
laitoskoneet ja laitteet	menojäännös	20 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännös	10 %	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menojäännös	5-10 %	20 %
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	menojäännös	25-30 %	25 %
Muut liikkuvat työkoneet	menojäännös	25 %	25 %
Muut raskaat koneet	menojäännös	20-30 %	25 %
Muut kevyet koneet	menojäännös	30 %	25 %
Sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteet	menojäännös	30-40 %	25 %
Atk-laitteet	menojäännös	40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	menojäännös	30-40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Keskeneräiset hankinnat			
ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		

4.1.5. TASEEN LIITETIEDOT, vastaavaa

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Poistamaton hankinta-meno 1.1.2024	Lisäykset tilikauden aikana	Rahoitus- osuudet tilikaudella	Vähennykset tilikauden aikana	Siirrot erien välillä	Tilikauden poisto	Poistamaton hankinta-meno 31.12.2024
Aineettomat hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	26 320,59	19 678,60				-13 917,00	32 082,19
Muut pitkävaik. Menot	302 961,15					-52 732,09	250 229,06
Yhteensä	329 281,74	19 678,60	0,00	0,00	0,00	-66 649,09	282 311,25
Aineelliset hyödykkeet							
Maa- ja vesialueet	7 949 685,95	400,00		-4 747,00			7 945 338,95
Maa-ja vesialueet, arvonkorotukset	97 685,00						97 685,00
Rakennukset	25 508 309,29	838 033,57		0,00	-17 276,05	-1 428 824,71	24 900 242,09
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 522 828,19	613 224,06		0,00	16 197,82	-823 142,16	4 329 107,91
Koneet ja kalusto	555 843,94	165 511,70				-203 659,87	517 695,77
Muut aineelliset hyödykkeet	93 305,67						93 305,67
Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	20 413,39				1 078,23		21 491,62
Yhteensä	38 748 071,43	1 617 169,33	0,00	-4 747,00	0,00	-2 522 275,83	37 904 867,01

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Hankinta- meno 1.1.2024	Lisäykset	Vähennyk- set	Kirjanpito- arvo 31.12.2024
Osakkeet ja osuudet				
Tytär-yhteisö- osakkeet ja osuudet	4 698 663,22			4 698 663,22
Kunta-yhtymä- osuudet	255 320,40			255 320,40
Muut osakkeet ja osuudet	536 777,15	4 174,50		540 951,65
JVK-, muut laina- ja muut saamiset				
Muut laina-saamiset	4 882 747,31			4 882 747,31
tytäryhteis.	160 886,00			160 886,00
Muut saamiset muilta				
Yhteensä	10 534 394,08	4 174,50	0,00	10 538 568,58

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.2024	Siirtynyt HVA:lle	purkautunut	Tasearvo 31.12.2024	Kunnan osuus ky:n perus- pääomasta	Ero
Savon koulutuskuntayhtymä	247 058			247 058	254 421	7 363

KONSERNIRAKENNE

Omistukset muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonserninosuus (1000€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiint. Oy Suonenjoen vuokratilat	Suonenjoki	100 %	100 %	127	10 874	-413
Kiint. Oy Tervalankatu 4	Suonenjoki	70 %	70 %	112	7	5
Suonenjoen Vesi Oy	Suonenjoki	100 %	100 %	2 530	11 355	-312
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
As.Oy Suonenjoen Pankkila	Suonenjoki	51,50 %	51,50 %	136	4	-3
Kuntayhtymät						
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	2,2447 %	2,2447 %	1 540	1 460	49
Yhdistelemättömät kuntayhtymät						
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	2,38 %	2,38 %	34	20	4
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kehitysyhtiö Savogrow Oy	Suonenjoki	33,75 %	33,75 %	328	124	10
Kiint. Oy Suonenjoen Yrittäjänkatu 1	Suonenjoki	30,42 %	30,42 %	91	2	-1

Arvonkorotukset	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	97 685	97 685	97 685	97 685
Arvonkorotukset (+)				
Arvonkorotusten purku (-)				
Arvo 31.12. *)	97 685	97 685	97 685	97 685
Rakennukset				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotusten purku (-)				
Arvo 31.12.				
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	97 685	97 685	97 685	97 685

*) Pohjois-Savon ammattioppilaitoksen vastikkeetta luovutettu maa-alue 1.8.2002.

Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Maa- ja vesialueet erittely	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	16 441	7 079	7 079	7 079
Muut maa- ja vesialueet	8 391 977	8 405 542	7 938 260	7 942 607
Maa- ja vesialueet yhteensä	8 408 418	8 412 621	7 945 339	7 949 686

Saamisten erittely	2024		2023	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		64 901		143 723
Lainasaamiset	4 882 747	300 000	4 882 747	150 000
Muut saamiset		0		0
Siirtosaamiset				
Yhteensä	4 882 747	364 901	4 882 747	293 723

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä	2024		2023	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Myyntisaamiset		0		
Lainasaamiset				
Muut saamiset		0		
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	4 882 747	364 901	4 882 747	293 723

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2023	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	16820,91	560	16 821	560
Kelan korvaus TTH:sta	4 938	4 895		
TVR koulutuskorvaus	489	0		
EU-tuet ja avustukset	26 734	18 445		
Muut tulojäämät	447 211	466 526	446 087	466 147
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>496 193</i>	<i>490 427</i>	<i>462 908</i>	<i>466 706</i>
<i>Lyhytaik. Siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>496 193</i>	<i>490 427</i>	<i>462 908</i>	<i>466 706</i>

4.1.6. TASEEN LIITETIEDOT, vastattavaa

Oman pääoman erittely	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	23 994 774	23 994 774	23 994 774	23 994 774
Lisäykset (+)		0		
Vähennykset (-)		0	0	0
Peruspääoma 31.12.	23 994 774	23 994 774	23 994 774	23 994 774
Arvonkorotusrahasto 1.1.	97 685	97 685	97 685	97 685
Lisäykset tilikaudella (+)				
Vähennykset tilikaudella (-)				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	97 685	97 685	97 685	97 685
Muut omat rahastot				
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 1.1.	346 083	544 382	0	0
Sisä-Savon tth ky 2023 1.1.	-24 938			
Siirrot rahastosta	-118	-198 299		
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 31.12.	321 027	346 083	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	7 676 628	7 614 471	8 815 834	8 915 470
Sisä-Savon tth ky 2023 1.1.	24 938			
Edel. tilikauden virheen oikaisu	-50 915	-128 645	0	-124 481
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 650 652	7 485 826	8 815 834	8 790 989
Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)	1 615 529	190 802	2 306 349	24 845
Oma pääoma yhteensä	33 679 666	32 115 169	35 214 642	32 908 293

Pitkäaikaiset velat

	Suonenjoen Kaupunki	
	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 701 069	7 072 275
	6 701 069	7 072 275

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetään velat , jotka erääntyvät 1.1.2030 tai sen jälkeen.

Pakolliset varaukset

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvast.				
Muut pakolliset varaukset	692 060	800 000	632 060	800 000
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<u>692 060</u>	<u>800 000</u>	<u>632 060</u>	<u>800 000</u>

Vieras pääoma

	2024		2023	
Velat tytäryhteisöille ja kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saadut ennakot				
Ostovelat		43 382		
Muut velat *)				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<u>0</u>	<u>43 382</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Muut velat**Muiden velkojen erittely**

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023
Muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	219 155	250 342
<i>Muut velat yhteensä</i>	<u>219 155</u>	<u>250 342</u>

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	1 611 526	1 574 331	1 415 835	1 406 664
Korkojaksotus	148 807	178 195	65 962	79 983
Muut menojäämät	489 165	687 635	460 917	630 493
<i>Lyhytaik. siirtovelat yhteensä</i>	<u>2 249 499</u>	<u>2 440 160</u>	<u>1 942 714</u>	<u>2 117 140</u>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<u>2 249 499</u>	<u>2 440 160</u>	<u>1 942 714</u>	<u>2 117 140</u>

4.1.7. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Leasingvastuiden ja vuokravastuiden yhteismäärä

	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 205 330	1 314 276	1 074 054	1 199 065
Myöhemmin maksettavat	16 048 616	18 630 230	15 358 906	18 408 041
Leasingvastuut yhteensä	17 253 946	19 944 506	16 432 960	19 607 106

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset

	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2023	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta *)				
Alkuperäinen pääoma	22 561 031	26 296 053	22 561 031	26 296 053
Jäljellä oleva pääoma	14 333 901	14 419 886	14 333 901	14 419 886
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	83 543	3 342 702	83 543	128 932
Jäljellä oleva pääoma	83 543	128 932	83 543	128 932

*) Kaupungin takausvastuut Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen lainoista on yhteensä 8.183.901,40 € ja Suonenjoen Vesi Oy:n lainoista 6.150.000 €

Jätekukko Oy:n takausvastuu 83.543 €

	Suonenjoen Konserni	
	2024	2023
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä		
lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 040 312	10 766 087
vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 523 600	2 523 600

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuusta

	2023	2023
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	57 974 001	56 104 693
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	62 212	44 661

Johdannaissopimukset	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
	0	0	0	0
Johdannaissopimukset yhteensä	0	0	0	0

4.1.8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2024	2023
Elinvoima- ja hallintopalvelut	179	178
Sosiaalipalvelut	0	0
Koulutuspalvelut	168	187
Tekniset palvelut	29	29
<i>Yhteensä</i>	<u>376</u>	<u>394</u>

Henkilöstön lukumäärä on ilmoitettu uuden toimialarakenteen mukaisesti, joka muuttui uuden hallintosäännön myötä 1.6.2017.

Henkilöstökulut

	2024	2023
Palkat ja palkkiot	11 016 299,07	10 911 011,32
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	2 291 469,43	2 264 288,16
Muut henkilösivukulut	275 382,48	449 580,89
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-109 392,93	-216 526,46
<i>Yhteensä tuloslaskelman mukaan</i>	<u>13 473 758</u>	<u>13 408 354</u>

Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin 11 057,64

<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<u>13 484 816</u>	<u>13 408 354</u>
---------------------------------	-------------------	-------------------

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Suomen Keskusta	2 921	3 395
Kansallinen Kokoomus	893	826
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	1 595	1 479
Vasemmistoliitto	730	636
Perussuomalaiset	2 078	1 864
Suomen Kristillisdemokraatit	419	241
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<u>8 636</u>	<u>8 441</u>

Tilintarkastajien palkkiot

	2024	2023
Lakisääteinen tilintarkastus	7 383	16 370
Tarkastuslautakunta	6 833	2 633
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<u>14 216</u>	<u>19 002</u>

4.1.9. LIITETIETOJEN ERITTELYT

Erittely suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonaisten investointien vastaavuudesta

	TP	TP	TA	TS	TS
	2023	2024	2025	2026	2027
Poistonaiset investoinnit	2 040 270	1 636 448	7 165 000	2 665 000	3 010 000
Rahoitusosuudet	0	0	1 935 000	165 000	163 500
Investointien omahankintameno	2 043 053	1 636 448	5 230 000	2 500 000	2 846 500
Suunnitelman mukaiset poistot	2 860 497	2 522 276	2 400 000	1 900 000	1 900 000
Viiden vuoden keskiarvo					
Suunnitelman mukaiset poistot					2 316 554
Poistonaisten investointien omahankintameno					2 851 200
Ero					-534 646
Poikkeama -%					-19 %
Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin:					-23 %
Jos eroa verrataan investointeihin:					-19 %
Eli sumupoistot ovat investoinneista:					81 %

Muut taloudelliset vastuut

Eritellään liitetiedoissa esitetyt vastuut

	Suonenjoen Kaupunki	
	2024	2023
Leasingvastuut		
Kaupunki		
Kuntarahoitus Oy	1 041 393	1 162 545
Danske Bank Oy	6 146	10 497
Tukirahoitus Oy	26 515	26 022
Axus Finland	0	0
Leasingvastuut yhteensä	1 074 054	1 199 065

Arvonlisäveron palautusvastuut

Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen menot

	Arvonlisäverot)				ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu	ALV- **) vastuu
	2024	2023	2022	2021	2020		2019	2018	2017	2016	2015
Vuonna 2015 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	245 756	24 576	49 151	73 727	98 303	122 878	147 454	172 030	196 605	221 181	
Vuonna 2016 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	482 485	96 497	144 746	192 994	241 243	289 491	337 740	385 988	434 237		
Vuonna 2017 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	386 586	77 317	115 976	154 634	193 293	231 952	270 610	309 269	347 927		
Vuonna 2018 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	27 292	8 188	10 917	13 646	16 375	19 104	21 833	24 563			
Vuonna 2019 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	106 975	42 790	53 487	64 185	74 882	85 580	96 277				
Vuonna 2020 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	108 717	54 359	65 230	76 102	86 974	97 846					
Vuonna 2021 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	179 101	107 461	125 371	143 281	161 191						
Vuonna 2022 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	29 862	17 917	20 903	23 890	26 876						
Vuonna 2023 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	131 538	105 230	118 384								
Vuonna 2024 valmistuneet											
Rakennukset yhteensä	200 859	180 773									
		715 107	873 464	1 088 288	1 394 619	1 545 739	1 749 332	1 943 797	2 207 247	1 626 188	1 581 537
Suonenjoki-konsernin alv-palautusvastuu					1 070 589						

*) Vähennyksenä tai palautuksena käsitellyt ostoihin sisältyvät arvonlisäverot rakentamisen ajalta

**) Itse suoritettujen rakentamispalvelujen osalta välittömät ja välilliset kustannukset

1.1.2009 alkaen kymmenen vuoden oikaisuvelvollisuus,
mikäli kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi.

**VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT
VUOKRAVASTUUT 2024**

	2024	2023
Leasingvastuiden ja vuokravastuiden yhteismääräyhteismäärä	16 432 959,83	19 607 106,04
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 074 054,01	1 199 064,74
Myöhemmin maksettavat	15 358 905,82	18 408 041,31
Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.		
 Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Tytäryhteisöjen alkuperäinen pääoma	22 561 031,00	26 296 052,92
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot (100%)		
Alkuperäinen pääoma	15 061 031,00	16 296 052,92
Jäljellä oleva pääoma	8 183 901,40	8 857 386,20
 Suonenjoen Vesi Oy (100%)		
Alkuperäinen pääoma	7 500 000,00	10 000 000,00
Jäljellä oleva pääoma	6 150 000,00	5 562 500,00
 Kiinteistö Oy Tervälankatu 4 (70%)		
Alkuperäinen pääoma	0	0,00
Jäljellä oleva pääoma		
Alkuperäinen pääoma Tyttäret yhteensä	22 561 031,00	
Jäljellä oleva pääoma Tyttäret yhteensä	14 333 901,40	14 419 886,20
 Muut vastuusitoumukset		
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	3 342 702,00	3 342 702,00
Jäljellä oleva pääoma	83 543,00	128 931,86
<i>OP takausvastuu</i>		
Suhon tiehoitokunta	0,00	3 332,60
Herralantien vesihuolto-osuuskunta	0,00	0,00
Lempyn vesihuolto-osuuskunta	0,00	28 363,26
Halolanmäen-Riepolanlahden vesiosuuskunta	0,00	3 250,00
Yhteensä		34 945,86
	0,00	
 Jätekkukko Oy:n osakkaiden keskinäinen sopimus takausvastuiden jakamisesta		
Suonenjoen kaupungin osuus 3,92% (28 kpl osakkeet)	83 543,00	93 986,00
Takaukset muiden puolesta yhteensä	83 543,00	128 931,86
 Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	57 974 001	56 104 693
 Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
 Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	62 212	44 661

Kilpailulain 30d §:n mukaiset eriytetyt tilinpäätökset

TUOSLASKELMA

Liikuntahallin kahvion toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla

	2024	2023
	€	€
Toimintatuotot		
Myyntituotot	62 862,43	58 113,81
Vuokratuotot	6,05	0,00
Muut toimintatuotot	0,00	275,46
	62 868,48	58 389,27
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-33 238,96	-58 164,54
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-8 081,77	-12 183,99
Muut henkilösivukulut	-933,58	-2 499,00
Henkilöstökulut yhteensä	-42 254,31	-72 847,53
Palvelujen ostot	-3 345,34	-5 550,59
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 599,31	-39 708,75
Vuokrakulut	-354,00	0,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00
	-82 552,96	-118 106,87
Toimintakate	-19 684,48	-59 717,60
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Vuosikate	-19 684,48	-59 717,60
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
	0,00	0,00
Laskennalliset erät		
Vyörytysmenot	-3 173,00	-5 108,00
Tilikauden tulos	-22 857,48	-64 825,60
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-22 857,48	-64 825,60

Kustannuslaskennan kuvaus

Toiminta on eriytetty omalle kustannuspaikalleen

Lisäksi kirjataan muut menot, jotka koostuvat pääasiassa sisäisestä vuokrasta, ICT-menoista ja ostoista.

Vyörytysmenoihin on kirjattu osuus hallintotoimiston, ICT ja työterveyshuollon menoista.

5. Allekirjoitukset ja merkinnät

SUONENJOEN KAUPUNKI

SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN 2024 ALLEKIRJOITUKSELLAAN VAHVISTAVAT

Suonenjoella 14.4.2025

KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Pauli Kos

Lea Sjö

Jan F

Peter Sjöberg

Öve

Juha P.

Toni Mäkelä

Peter Sjöberg

Hannu Lehto

Ulla Rönkä

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Suonenjoella 27. 5. 2025

Itä-Suomen Tilintarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö

Timo Nuutinen

Timo Nuutinen
HT, JHT, KTM

6. Luettelot ja selvitykset

6.1. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Pääkirja	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Tilikartta	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt	paperitulosteena

Tositelajit

001	Muistiot	1 – 691
010	Tiliotetositteet	10001-10754
020	Myyntireskontra, suoritukset	20001-20413
021	Myyntireskontra, viitesuoritukset	21001-21826
040	Ostoreskontra, suoritukset	40001-40603
301	Palkat	30001-30054
302	M2 matkalaskut	31100-31151
407	Kierrätettävät laskut	460001-471052
501	Toimeentulotuki	50001-50770
601	Kansalaisopisto	600000-602675
603	Sosiaalilautakunta	610001-611553
604	Kotihoito	620001-623919
607	Tekninen osasto	630001-630588
609	Yleishallinto	650001-650801
613	Koulutuslautakunta	660001-660671
616	Tilojen vuokrat	680001-680520
617	Asuntojen vuokrat	690001-691160
642	Tontinvuokrat	700001-700272
654	Päivähoitomaksut	720001-721237
682	Vanhustyön laskutus	730001-730285
707	Tekninen osasto/ sisäinen	805001-805009
709	Yleishallinto/ sisäinen	815001-815262
713	Koulutuslautakunta/ sisäinen	820001-820021
716	Tilojen vuokrat/ sisäinen	
717	Asuntojen vuokrat/ sisäinen	

Tositteiden säilytystapa

Tasekirja sidotaan kirjaksi, säilytetään ikuisesti.

Pääkirjat, päiväkirjat (DVD-tallenne), säilytetään 10 vuotta.

Ostolaskut sähköisessä muodossa, kahtena tallenteena Suonenjoen kaupungin ict-osastolla, säilytetään 10 vuotta.

Muut tositteet ja kirjanpitoaineisto paperitositteina, säilytetään 10 vuotta.